

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO	31.03 2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/25-52
VEZA:	
EPA:	516 XXVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Broj: 01-45-2415-1/25
Podgorica, 28.03.2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Poštovana,

U prilogu ovog akta dostavljamo vam Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti slobodnog pristupa informacijama za 2024. godinu.

S poštovanjem,

CRNA GORA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA
I SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

IZVJEŠTAJ

O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2024. GODINU

Podgorica, mart 2025. godine

**ISSN 2704-5269 IZVJEŠTAJ O STANJU ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA I STANJU
U OBLASTI PRISTUPA INFORMACIJAMA ZA 2024. GODINU**

SADRŽAJ

UVOD

- A. AZLPiSPI u 2024. godini u brojkama
- B. Nadležnosti
- C. Ovlašćenja
- D. Unutrašnja organizacija

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

1. NADZOR

- 1.1. Redovan nadzor po službenoj dužnosti
- 1.2. Vanredan nadzor
  - 1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava
  - 1.2.2. Vanredan nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora
- 1.3. Dopunski nadzor
- 1.4. Provjera postupanja
- 1.5. Izrada Predloga rješenja po osnovu izvršenog nadzora
- 1.6. Dopuna zahtjeva za zaštitu prava
- 1.7. Dopisi
- 1.8. Primjeri obavljenih nadzora

2. RJEŠENJA

3. UPRAVNI SPOROVI

4. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

- 4.1. Registar evidencije o zbirkama ličnih podataka
- 4.2. Saglasnosti za uspostavljanje zbirke ličnih podataka
- 4.3. Saglasnosti za iznošenje podataka

5. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

- 5.1. Mišljenja
- 5.2. Primjeri mišljenja
- 5.3. Saradnja Agencije sa građanima i rukovaocima zbirki ličnih podataka - Pružanje stručne pomoći i preporuka

6. STAVOVI SAVJETA/OBAVJEŠTENJA

- 6.1. Stav Savjeta Agencije u vezi sa uspostavljanjem video nadzora u stambenim zgradama
- 6.2. Stav Savjeta Agencije video nadzor u obavezno štićenim objektima
- 6.3. Stav Savjeta Agencije video nadzor u obrazovnim ustanovama
- 6.4. Obavještenje u vezi sa obradom ličnih podataka građana od strane Pošte Crne Gore

6. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

- 1.1. Zahtjevi za slobodan pristup informacijama prema organima vlasti
- 1.2. Struktura kategorija podnosilaca zahtjeva za slobodan pristup informacijama i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

Žalbe na rješenja organa vlasti podnijete Agenciji

3. ODLUKE SUDOVA

4. INSPEKCIJSKI NADZOR

5. INFORMACIONI SISTEM

6. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

PRILOZI

1. OPŠTI PRAVNI OKVIR

- 1.1. Ustav Crne Gore
- 1.2. Zakonski okvir
- 1.3. Međunarodna dokumenta
- 1.4. Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka (GDPR)

2. BUDŽET AGENCIJE ZA 2024. GODINU

3. AKTIVNOSTI AGENCIJE

ZAKLJUČAK – PREDLOG MJERA

UVOD¹

U vremenu ubrzanog tehnološkog razvoja, sve veće digitalizacije i rastućih izazova u očuvanju privatnosti, zaštita ličnih podataka i pravo na slobodan pristup informacijama postaju temelji svakog demokratskog društva. Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, kao nezavisno regulatorno tijelo, tokom 2024. godine nastavila je da dosljedno sprovodi svoju misiju obezbjeđivanje ravnoteže između transparentnosti institucija i prava građana na privatnost.

Kao što svaki pojedinac ima pravo da bude zaštićen od neovlašćenog pristupa svojim ličnim podacima, tako i društvo u cjelini ima pravo da od institucija zahtijeva odgovornost i transparentnost. Naš cilj ostaje jasan - stvaranje pravnog i institucionalnog okvira koji garantuje da nijedno pravo ne bude ugroženo na račun drugog.

Ovaj izvještaj ne predstavlja samo pregled aktivnosti Agencije, već i odraz ključnih izazova, napretka i strateških ciljeva koje smo postavili u prethodnoj godini. Kroz intenzivan rad na unapređenju pravnog okvira, jačanju nadzornih mehanizama i edukaciji javnosti, posvećeno smo radili na jačanju svijesti o značaju zaštite podataka i otvorenosti institucija. Tokom 2024. godine svjedočili smo rastućem broju upita i žalbi građana, što ukazuje na sve veću osviješćenost o pravima koja im pripadaju. S druge strane, suočili smo se i sa novim izazovima - od zloupotrebe podataka u digitalnom prostoru do balansiranja između zaštite privatnosti i javnog interesa.

Otvorenost u korist građana kroz poštovanje normi i procesa odlučivanja treba da rezultira brzim, efikasnim postupanjem i dobijanjem informacija, kako bi građani bili aktivni sudionici procesa koji bi u konačnom rezultirali donošenjem odluka koje su od vitalnog značaja ne samo za pojedinca već i cjelokupnu zajednicu. Iskustvo civilizacije pokazuje da nema tog ćutanja administracije koje prije ili poslije neće ugledati svjetlost dana, pa neodgovaranje na zahtjeve može ukazivati da se štite nečiji partikularni interesi bez obzira da li je to krajnji cilj ili da se čini iz neznanja. Takođe sistemsko rješenje pitanja zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama je od ključnog značaja ne samo za rad Agencije već i države u cjelini. Posebno smo se posvetili jačanju saradnje sa drugim institucijama, međunarodnim partnerima i stručnom javnošću kako bismo osigurali da pravila zaštite podataka budu usklađena s najboljim evropskim praksama.

Ovaj izvještaj je rezultat rada cijelog tima Agencije, a ujedno je i poziv svim građanima, institucijama i stručnjacima da zajedno radimo na očuvanju osnovnih sloboda i prava. Jer samo kroz dijalog, odgovornost i kontinuirano unapređenje možemo izgraditi društvo u kojem su zaštita privatnosti i transparentnost vlasti ne samo zakonska obaveza, već i društvena vrijednost.

S obzirom na zakonom definisane obaveze, Skupštini Crne Gore se podnosi ***Izveštaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2024. godinu***².

¹ Izrazi koji se u ovom Izveštaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu

² Članom 62 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24) definisana je obaveza Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama da

A. AZLPISPI u 2024. godini u brojkama**Zaštita ličnih podataka**

1.	Nadzori u oblasti zaštite ličnih podataka	101
2.	Dopune inicijative/zahtjeva	4
3.	Dopisom riješeni predmeti	36
4.	Obustavljeni postupci	5
5.	Proslijeđeni predmeti drugim organima	1
6.	Predmeti okončani službenom zabilješkom	2
7.	Ostali predmeti (informacije, obavještenja i sl.)	17
8.	Nenadležnost	2
9.	Rješenja	19
10.	Mišljenja	7
11.	Saglasnosti za uspostavljanje zbirki	74
12.	Saglasnosti za iznošenje ličnih podataka	3
13.	Upravni sporovi	6
14.	Dopisi/obavještenja	167
15.	Stavovi/obavještenja Savjeta Agencije	4

Slobodan pristup informacijama

1.	Zaprimljeno žalbi	6362
2.	Odlučenih žalbi	6717 ³
3.	Usvojenih rješenja	3423
4.	Odbijenih žalbi	1962
5.	Obustavljenih postupaka	1332
6.	Inspekcijski nadzor	85

B. Nadležnosti

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama ima status pravnog lica sa javnim ovlaštenjima. Osnovna nadležnost Agencije je da obezbijedi adekvatnu nadzornu ulogu u oblasti zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama u skladu sa zakonom, principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim

---

podnosi godišnji izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka Skupštini Crne Gore do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Takođe, članom 43 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Službeni list Crne Gore", br. 44/12 i 30/17) definisana je obaveza Savjeta Agencije da jednom godišnje podnese Skupštini Crne Gore izvještaj o stanju u oblasti pristupa informacijama. Pored ove obaveze, Savjet Agencije je dužan da podnese izvještaj Skupštini uvijek kad to Skupština zatraži.

³ Broj odlučenih žalbi odnosi se na odluke po žalbama i iz prethodnog perioda, a o kojima je odluka donijeta u toku 2024. godine

pravilima međunarodnog prava. U vršenju poslova iz svog djelokruga Agencija je samostalna i nezavisna.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti, Agencija vrši nadzor nad sprovođenjem zaštite ličnih podataka u skladu sa Zakonom; rješava po zahtjevima za zaštitu prava; daje mišljenja u vezi primjene ovog Zakona; daje saglasnost u vezi sa uspostavljanjem zbirke ličnih podataka; daje mišljenje u slučaju kad postoji sumnja da li se određeni skup ličnih podataka smatra zbirkom u smislu ovog Zakona; prati primjenu organizacionih i tehničkih mjera za zaštitu ličnih podataka i predlaže poboljšanje tih mjera; daje predloge i preporuke za unaprjeđenje zaštite ličnih podataka; daje mišljenje da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica; saraduje sa organima nadležnim za nadzor nad zaštitom ličnih podataka u drugim zemljama; saraduje sa nadležnim državnim organima u postupku pripreme propisa koji se odnose na zaštitu ličnih podataka; daje prijedlog za ocjenu ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja obrade ličnih podataka i obavlja i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

U okviru nadležnosti, shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Agencija vrši nadzor nad zakonitošću upravnih akata kojima se rješava o zahtjevima za pristup informacijama i preduzima zakonom propisane mjere; vodi informacioni sistem pristupa informacijama; prati stanje u oblasti pristupa informacijama; vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama; podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama i ponovne upotrebe informacija; vodi i redovno ažurira evidenciju o svim odobrenim isključivim pravima za ponovnu upotrebu informacija; provjerava opravdanost razloga za odobrenje isključivog prava na ponovnu upotrebu informacija; organizuje obuke i na drugi način daje smjernice za primjenu zakona; vrši i druge poslove propisane ovim Zakonom.

C. Ovlašćenja

Agencija vrši nadzor u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa Pravilnikom o načinu vršenja nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. Nadzor se po službenoj dužnosti sprovodi putem vršenja redovnih nadzora prema Planu nadzora, koji se donosi na godišnjem, odnosno mjesečnom planu na nivou Agencije, kao i vanrednog nadzora. Vanredan nadzor se vrši na zahtjev za zaštitu prava fizičkih lica. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, pravo

pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka.

U vršenju nadzora Agencija je ovlašćena da rješenjem: naredi da se nepravilnosti u obradi ličnih podataka otklone u određenom roku, privremeno zabrani obradu ličnih podataka koji se obrađuju suprotno odredbama zakona, naredi brisanje ličnih podataka prikupljenih bez pravnog osnova, zabrani iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore ili davanje na korišćenje ličnih podataka korisnicima ličnih podataka suprotno odredbama Zakona, zabrani povjeravanje poslova obrade ličnih podataka kada obrađivač ličnih podataka ne ispunjava uslove u pogledu zaštite ličnih podataka, ili je povjeravanje navedenih poslova sprovedeno suprotno odredbama Zakona.

Primjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama počela je 17. februara 2013. godine, shodno kojem je Agencija dužna da po žalbi na akt o zahtjevu za pristup informaciji donese rješenje i dostavi ga podnosiocu žalbe, u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe. O žalbi na akt o zahtjevu za pristup informacijama rješava Savjet Agencije.

Radi rješavanja po žalbi i vršenja nadzora nad zakonitošću upravnih akata po zahtjevima za pristup informacijama, Savjet Agencije ima pravo da zahtijeva: da mu organ vlasti dostavi kompletnu informaciju ili dio informacije kojoj se traži pristup, kao i druge informacije i podatke koji su potrebni za odlučivanje; da inspekcija koja je nadležna za kontrolu kancelarijskog poslovanja utvrdi da li organ vlasti posjeduje traženu informaciju. Organi vlasti dužni su da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja.

Takođe, preko kontrolora, koji su ovlašćeni za obavljanje poslova nadzora, Agencija podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka za povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

D. Unutrašnja organizacija

Organi Agencije su Savjet, koji ima predsjednika i dva člana, i direktor Agencije. Predsjednika i članove Savjeta Agencije imenuje Skupština Crne Gore. Direktora Agencije imenuje Savjet, na osnovu javnog konkursa.

Savjet Agencije:

- 1) donosi pravila Agencije;
- 2) donosi statut i akt o sistematizaciji, uz saglasnost nadležnog skupštinskog radnog tijela, kao i druge akte Agencije;
- 3) priprema godišnji i posebni izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka;
- 4) utvrđuje godišnji plan rada i godišnji izvještaj o radu Agencije;
- 5) utvrđuje predlog finansijskog plana i završnog računa;
- 6) donosi odluke po prigovoru;
- 7) odlučuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje slobodan pristup informacijama;

8) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Agencije.

Direktor Agencije:

1) zastupa i predstavlja Agenciju;

2) organizuje i vodi Agenciju;

3) izvršava odluke Savjeta Agencije;

4) predlaže Savjetu Agencije planove rada, izvještaje o stanju zaštite ličnih podataka, mišljenja u vezi primjene ovog zakona, mišljenja u slučaju kad postoji sumnja da li se određeni skup ličnih podataka smatra zbirkom u smislu ovog zakona, mišljenja da li određeni način obrade ličnih podataka ugrožava prava i slobode lica, predloge i preporuke za unaprjeđenje zaštite ličnih podataka, podnošenje predloge za ocjenu ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju pitanja obrade ličnih podataka;

5) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom Agencije.

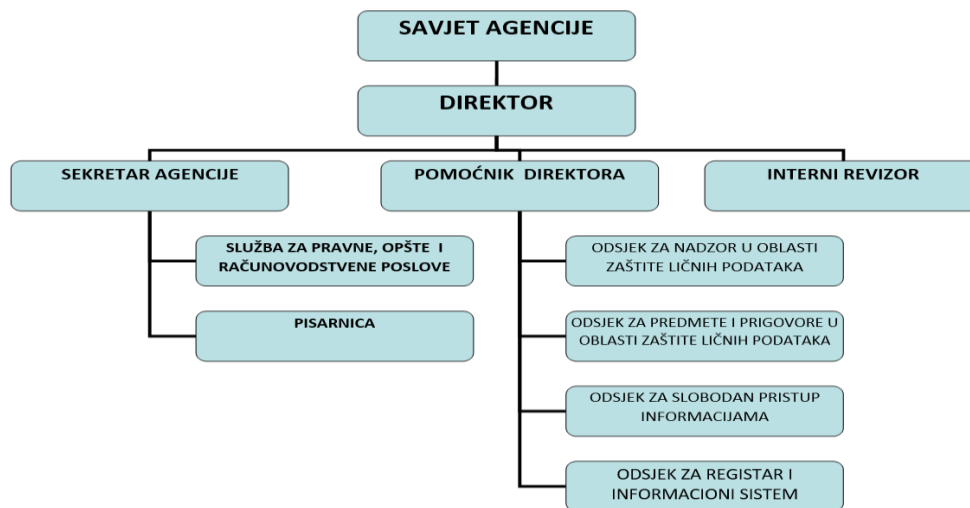
Administrativni odbor Skupštine Crne Gore je dao saglasnost 20.01.2017. godine na novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim je predviđeno 28 radna mjesta sa 47 izvršioaca.

Unutrašnju organizaciju Agencije, pored dva organa, čini Stručna služba sa svojih 5 organizacionih jedinica:

- Odsjek za nadzor u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka;
- Odsjek za slobodan pristup informacijama;
- Odsjek za Registar i informacioni sistem;
- Služba za pravne, opšte i računovodstvene poslove;

Za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije sistematizovano je 28 radnih mjesta sa ukupno 47 izvršilaca, i to: Direktor Agencije (1), Interni revizor (1), Pomoćnik direktora (1), Glavni kontrolor u oblasti zaštite ličnih podataka (1), Kontrolor Agencije (za poslove inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka) (4), Kontrolor Agencije (za poslove inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka – sa poznavanjem albanskog jezika) (1), Rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore u oblasti zaštite ličnih podataka (1), Pravni savjetnik (3), Savjetnik za saradnju sa rukovodima (1), Savjetnik za razvoj i unapređenje mjera na zaštiti podataka o ličnosti (1), Rukovodilac Odsjeka za Registar i informacioni sistem (1), Savjetnik za informacioni sistem i održavanje (2), Operater za unos podataka i održavanje (3), Rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama - Glavni kontrolor (1), Savjetnik - kontrolor Agencije (7), Savjetnik (4), Savjetnik - prevodilac (1), Sekretar Agencije (1), Savjetnik za pravne poslove (1), Savjetnik za opšte poslove (1), Računovođa (1), Blaganik (1), Tehnički sekretar - administrator (2), Vozač - dostavljač pošte (1), Higijeničarka (1), Rukovodilac pisarnice (1), Glavni arhivar (1), Arhivar - dokumentarista (2).

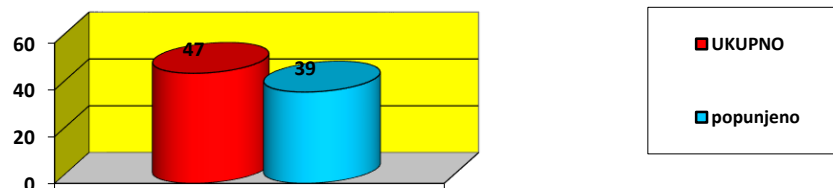
Organizaciona shema Agencije izgleda ovako:

Na kraju 2024. godine Agencija je imala sljedeću kadrovsku popunjenost:

- Predsjednik i dva člana Savjeta (2);
- Direktor (1);
- pomoćnik direktora (1);
- sekretar Agencije (1);
- rukovodilac Odsjeka za predmete i prigovore (1);
- pravni savjetnik u Odsjeku za predmete i prigovore (2);
- savjetnik za saradnju sa rukovaocima (1);
- rukovodilac Odsjeka za slobodan pristup informacijama (1);
- savjetnik - kontrolor u Odsjeku za slobodan pristup informacijama (7);
- savjetnik (4);
- savjetnik - prevodilac za engleski jezik (1);
- glavni kontrolor u oblasti zaštite ličnih podataka (1)
- kontrolor Agencije u oblasti zaštite ličnih podataka (5)
- rukovodilac Odsjeka za Registar i IT (1);
- operater za unos podataka (3);
- saradnik za opšte poslove (1);
- rukovodilac pisarnice (1);
- glavni arhivar (1);
- tehnički sekretar (1);
- vozač-dostavljač pošte (1);
- arhivar-dokumentarista (2);

Od ukupno sistematizovanih 28 radnih mjesta sa 47 izvršioaca, na kraju 2024. godine definisane poslove i zadatke je obavljalo 39 izvršilaca (82,98%).

ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

Zaštita ličnih podataka se obezbjeđuje primjenom normi pravnog okvira koji čine Ustav, ratifikovani međunarodni ugovori i opšte prihvaćena pravila međunarodnog prava, kao i domaće zakonodavstvo.

1. NADZOR

Nadzor je postupak kojim se ostvaruje neposredna kontrola zakonitosti rada i postupanja subjekta nadzora – rukovalaca zbirke ličnih podataka, obrađivača i trećeg lica, odnosno korisnika, putem neposrednog uvida u poslovne evidencije, s ciljem provjere usklađenosti njihovog rada sa Zakonom i drugim propisima koji se odnose na obradu i zaštitu ličnih podataka, preduzimanje i izvršenje upravnih mjera i radnji.

Nadzor ima prvenstveno svrhu preventivnog djelovanja radi podspješivanja odgovornog odnosa subjekta nadzora prema zakonskim obavezama. Agencija vrši nadzor u skladu sa zakonom preko zaposlenih lica u tom organu, koja su ovlašćena za obavljanje poslova nadzora, u skladu sa aktom o sistematizaciji (u daljem tekstu: kontrolor). Kontrolori su zaposleni u Agenciji – Odsjeku za nadzor, sa ovlašćenjima da sprovedu nadzor, samostalni su u vršenju nadzora iz oblasti zaštite ličnih podataka u okviru zakonskih ovlašćenja.

Kontrolori imaju pravo i obavezu da neposredno pregledaju poslovne prostorije i druge objekte u kojima se vrši obrada ličnih podataka, proces rada, isprave i druge dokumente, kao da obavljaju druge radnje u skladu sa predmetom nadzora. Kontrolor ima pravo pristupa ličnim podacima sadržanim u zbirkama ličnih podataka, bez obzira da li se evidencije o tim zbirkama vode u Registru, kao i pravo pristupa spisima i drugoj dokumentaciji koja se odnosi na obradu ličnih podataka i sredstvima elektronske obrade ličnih podataka. Postupak nadzora se pokreće i vodi po službenoj dužnosti. Svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka nadzora. Nadzor se vrši kod svih rukovalaca zbirke ličnih podataka koji su obavezni da postupaju shodno odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a odnosi se na: državne organe, organe državne uprave, organe lokalne samouprave i lokalne uprave, privredna društva i druga pravna lica, preduzetnike i fizička lica koja vrše obradu ličnih podataka u skladu sa zakonom o Zaštiti podataka o ličnosti. Po ovom zakonu obavezni su da postupaju rukovaoci zbirke ličnih podataka koji obrađuju lične podatke na teritoriji Crne Gore ili van Crne Gore gdje se u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore. Ovaj zakon primjenjuje se i na rukovaoca zbirke ličnih podataka koji je osnovan van Crne Gore ili nema prebivalište u Crnoj Gori, ako se oprema za obradu ličnih podataka nalazi u Crnoj Gori, izuzev ako se ta oprema koristi samo za prenos ličnih podataka preko teritorije Crne Gore. Rukovalac zbirke ličnih podataka, treće lice, odnosno korisnik ili obrađivač ličnih podataka obavezni su da omoguće pristup zbirkama, spisima i drugoj dokumentaciji, kao i sredstvima elektronske obrade i da, na zahtjev kontrolora, dostave tražene spise i drugu dokumentaciju.

O obavljenom nadzoru kontrolor je obavezan da sačini zapisnik i u njemu navede činjenično stanje utvrđeno nadzorom. Zapisnik se sačinjava u roku od osam (zahtjev za

zaštitu prava), odnosno 15 dana (inicijativa za pokretanje postupka nadzora) od dana izvršenog nadzora.

Nadzorom kod rukovaoca zbirke ličnih podataka obuhvataju se:

- zbirke ličnih podataka sa nazivom zbirke;
- pravni osnov za obradu ličnih podataka;
- naziv rukovaoca zbirke;
- svrhu obrade ličnih podataka;
- kategoriju lica, vrste ličnih podataka sadržanih u zbirci;
- način prikupljanja i čuvanja ličnih podataka;
- rok čuvanja i korišćenja ličnih podataka;
- naziv korisnika zbirke ličnih podataka;
- iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore;
- interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka rukovaoca zbirke podataka;
- posebni vidovi obrade ličnih podataka;
- biometrijske mjere;
- video nadzor i
- ulazak i izlazak iz službenog odnosno poslovnog prostora.

Pravilnikom o načinu vršenja nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka je predviđeno da Agencija vrši:

- redovan nadzor
- vanredan nadzor (po zahtjevu i inicijativi za zaštitu prava)
- provjera postupanja po ukazanim nepravilnostima

U toku 2024. godine u Agenciju je pristiglo **190 predmeta**, od čega **173** inicijativa, odnosno zahtjeva za zaštitu prava od strane fizičkih i pravnih lica, te 17 predmeta iz domena nadležnosti Odsjeka za nadzor, koji su se odnosili na dostavljanja informacija, obavještenja, odgovora i sl. Takođe, iz prethodne godine je ostalo devetnaest (19) neriješenih predmeta, koji su obrađivani u toku 2024. godine i koji su tokom kalendarske 2024. godine riješeni. Od tog broja (173), 132 je bilo inicijativa za pokretanje postupka nadzora i 41 zahtjev za zaštitu prava.

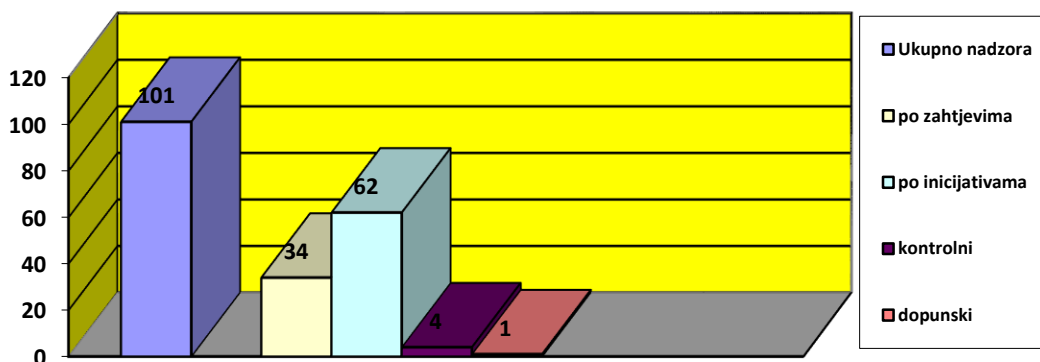
U četiri predmeta je tražena dopuna podnijetih inicijativa, odnosno zahtjeva za zaštitu prava. Agenciji je dostavljeno 36 (tridesetšest) inicijativa od strane fizičkih i pravnih lica po osnovu navodne nezakonite obrade ličnih podataka putem vršenja video nadzora. Na osnovu priložene dokumentacije konstatovano je da se radi o instaliranju video nadzora na privatnom posjedu (član 8 ZZPL), pa je Odsjek za nadzor upućivao podnosiocima da isti mogu podnijeti krivičnu prijavu saglasno članu 174 Krivičnog zakonika Crne Gore (neovlašćeno fotografisanje odnosno snimanje), dok je članom 183 istog zakona propisano da se navedeno krivično djelo goni po privatnoj tužbi.

U izvještajnom periodu Odsjek za nadzor izvršio je stotijedan (101) nadzor, i to:

- po osnovu inicijativa izvršeno je šesdesetdva /62/ nadzora,
- po osnovu zahtjeva za zaštitu prava izvršeno je tridesetčetiri /34/ nadzora

- dopunskih nadzora je izvršen jedan /1/ nadzora
- provjera postupanja – kontrolnih nadzora je izvršeno četiri /4/

Ukupno prispjelih predmeta u toku 2024. godine	190
Nerješeni predmeti iz 2023. godine	19
Ukupan broj predmeta u radu	209
Broj izvršenih nadzora	101
Dopune inicijative/zahtjeva	4
Dopisom riješeni predmeti	36
Nenadležnost	2
Obustavljeni postupci	5
Proslijeđeno drugim organima	1
Predmeti okončani službenom zabilješkom	2
Ostali predmeti (informacije, obavještenja isl.)	17
Broj riješenih predmeta u 2024. godini	166
Broj neriješenih predmeta	43

1.1. Redovan nadzor po službenoj dužnosti

Redovna kontrolora sprovođenja zaštite ličnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti sa posebnim osvrtom na: zbirke ličnih podataka, naziv zbirki, pravni osnov za obradu ličnih podataka, svrhu obrade ličnih podataka, kategoriju lica, vrste ličnih podataka sadržanih u zbirci, način prikupljanja i čuvanja ličnih podataka, rok čuvanja i korišćenja ličnih podataka, naziv korisnika zbirke ličnih podataka, iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore, interna pravila obrade i zaštite ličnih podataka rukovaoca zbirke ličnih podataka, posebni vidovi obrade ličnih podataka, biometrijske mjere, video nadzor i ulazak i izlazak iz službenog prostora odnosno poslovnog prostora.

U izvještajnom periodu, s obzirom na neočekivano veliki broj obraćanja građana, odnosno podnijetih inicijativa za pokretanje postupka nadzora i zahtjeva za zaštitu prava, nijesu vršeni redovni nadzori.

1.2. Vanredan nadzor

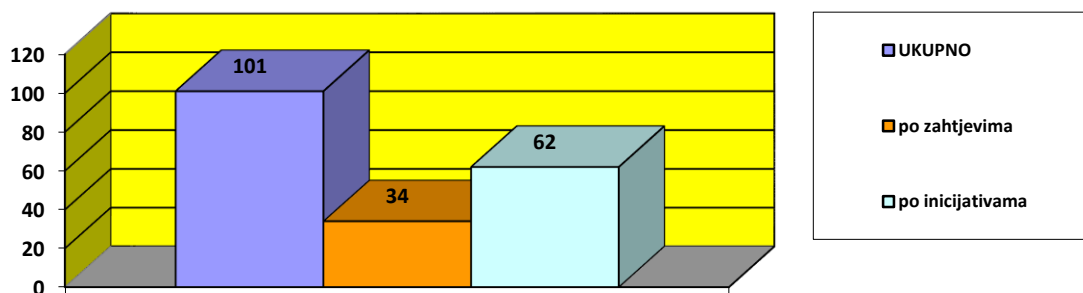
Vanredni nadzori nisu obuhvaćeni godišnjim planovima, ali povodi za njihovo vršenje su nastali na osnovu podnesenih zahtjeva za zaštitu prava ili inicijativa nosilaca ličnih podataka ili kada je u postupku po službenoj dužnosti ocijenjeno da je za rješavanje konkretnog predmeta neophodno izvršiti nadzor.

Vanredan nadzor može biti:

- nadzor po zahtjevu za zaštitu prava;
- nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora;
- nadzor po nalogu starješine organa.

Imajući u vidu karakter, odnosno prioritet postupanja, Agencija je u cilju što efikasnijeg rješavanja problema, prevashodno vodila računa da postupi po svim zahtjevima građana i time spriječi povredu privatnosti, koja je mogla nastati zbog nezakonite obrade ličnih podataka.

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 101 (stojedan) vanredni nadzor po službenoj dužnosti, i to po zahtjevima za zaštitu prava 34 (tridesetčetiri), kao i 62 (šesdesetdva) vanredna nadzora po inicijativama za pokretanje postupka nadzora.

1.2.1. Vanredan nadzor po zahtjevima za zaštitu prava

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 34 (tridesetčetiri) vanredna nadzora po zahtjevu za zaštitu prava, i to kod:

1. „Sportski objekti“ d.o.o., Podgorica
2. Prijestonica Cetinje, Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine
3. Prijestonica Cetinje, Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine
4. „Crnogorski elektroprenosni sistem“ AD, Podgorica
5. „Montenegro bonus“ doo, Cetinje
6. Opština Kotor, Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije
7. Regulatorna Agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti - REGAGEN
8. Regulatorna Agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti - REGAGEN
9. Glavni grad Podgorica – Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom

10. „Sportski objekti“ d.o.o., Podgorica
11. „Sportski objekti“ d.o.o., Podgorica
12. „Sportski objekti“ d.o.o., Podgorica
13. Turistička organizacija Herceg Novi
14. „Tržnice i pijace“ d.o.o. Podgorica
15. Vrhovni sud Crne Gore
16. Stambena zgrada u ul. Luke Vukalovića br. 81 B, Herceg Novi
17. Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice
18. Uprava za vode
19. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
20. Osnovni sud u Podgorici
21. Opština Mojkovac
22. Agencija za sprječavanje korupcije
23. Lovćen osiguranje
24. Agencija za stanovanje
25. Ministarstvo pravde
26. Skupština Prijestonice Cetinje
27. MUP CG
28. Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti
29. Notar Radmila Klikovac
30. Opština Kolašin
31. Komunalno Budva d.o.o.
32. Lokalni javni emiter RTV Cetinje
33. Sekretarijat za komunalno stambene poslove opštine Budva
34. Komunalno Budva d.o.o.

1.2.2. Vanredan nadzor po osnovu inicijative za vršenje nadzora

U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 62 (šesdesetdva) vanredna nadzora po osnovu inicijativa za pokretanje postupka nadzora, i to kod:

1. ZU Apoteke Crne Gore „Montefarm“ – Apoteka „Jadran“, Ulcinj
2. Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS
3. „Diamond pak“ d.o.o. – Restoran „Grahovac 1858“
4. Agencija za sprječavanje korupcije
5. Opština Berane – Služba Glavnog gradskog arhitekta
6. Opština Rožaje – Služba Glavnog gradskog arhitekta
7. Opština Tuzi – Glavni gradski arhitekta
8. Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
9. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
10. „Reklame Svijet“ doo, Herceg Novi
11. Glavni grad Podgorica – Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom

12. Glavni grad Podgorica – Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom
13. „Šeki-Nautilus” – ugostiteljski objekat (restoran-picerija), Igalo
14. Stambena zgrada, na adresi ul. 4. jula br. 74/4, Podgorica
15. DOO „Vodovod” Pljevlja
16. DOO „Vodovod i kanalizacija” Podgorica
17. Stambena zgrada u ul. Slobode br. 34, Podgorica
18. Stambena zgrada „Nirgilija”, na adresi ul. Braće Stipanić br. 1, Seljanovo – Tivat
19. „Bar Gradnja” d.o.o. Bar
20. JPU „Vukosava Ivanović Mašanović”, Bar
21. Ugostiteljski objekat „Dijalogue lounge bar”, Cetinje
22. Stambena zgrada na adresi ul. 20 1C, Cetinje
23. Zgrada na adresi, Jadranska ulica, broj 18, Herceg Novi
24. KO Prijeradi, parcela broj 506, opština Kotor
25. Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
26. „MNA Gaming”, Podgorica
27. JZU Opšta bolnica Nikšić
28. Ministarstvo unutrašnjih poslova (video nadzor)
29. Stambena zgrada u ulici 27.Marta G7/IX, Podgorica
30. Stambena zgrada u ul. Nikšićka br. 3, Tivat
31. Stambena zgrada u ul. Pava Kamenarovića bb, Kotor
32. Pošta Crne Gore
33. „MNA Gaming”, Podgorica
34. CEDIS, Belveder Cetinje
35. Stambena zgrada ul. Selme Maljevic, Podgorica
36. DOO Domestik, ul. Selme Maljevic, Podgorica
37. Ministarstvo unutrašnjih poslova (poligrafsko testiranje)
38. Stambena zgrada City kvart New city Kips gradnja, ulaz F, zgrada 3, Podgorica
39. JU Zavod za geološka istraživanja
40. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost
41. Stambena zgrada – Bulevar Revolucije br. 74, Podgorica
42. Stambena zgrada ul. Podgorička br. 72, Tivat
43. DOO Radio televizija Podgorica – Gradska TV
44. Stambena zgrada u ul. VI Crnogorska P+4/50, Nikšić
45. Stambena zgrada u ul. Alekse Backovića br. 13, Nikšić
46. JZU Dom zdravlja Danilovgrad
47. JU OŠ „Maksim Gorki”, Podgorica
48. Insignitus Gold Crna Gora
49. Kladionica „Vezuv”, Podgorica
50. Kladionica „Meridianbet”, Podgorica
51. Ministarstvo unutrašnjih poslova
52. Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, Podgorica
53. Uprava za statistiku

54. Uprava za nekretnine
55. Agencija za srječavanje korupcije
56. Aerodromi Crne Gore
57. M:tel
58. AD „Zetatrans“ – logističke usluge
59. Ministarstvo kulture i medija
60. JU „Kakaricka gora“ Podgorica (za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci)
61. Uprava policije – Sektor granične policije
62. Glavni grad Podgorica – Glavni gradski arhitekta

1.3. Dopunski nadzor

U izvještajnom periodu su izvršen je jedan dopunski nadzor, i to kod Kliničkog centra Crne Gore.

1.4. Provjera postupanja

U izvještajnom periodu su izvršena četiri ponovljena - kontrolna nadzora, i to kod:

1. „Ražnatović“ d.o.o. – restoran „Taverna“, Cetinje
2. Crnogorski elektrodistributivni sistem - CEDIS
3. ZU Apoteke Crne Gore „Montefarm“ – Apoteka „Jadran“, Ulcinj
4. Pošta Crne Gore

Ponovljenim nadzorom, u dijelu kontrole da li su subjekti nadzora postupili po ukazanim napravnostima, konstatuje se da li su uklonjene ukazane nepravilnosti u ostavljenim rokovima.

1.5. Izrada Predloga rješenja po osnovu izvršenog nadzora

Odsjek za nadzor je u ovom periodu uradio i dvadeset /20/ predloga rješenja po osnovu izvršenih nadzora.

1.6. Dopuna zahtjeva za zaštitu prava

U izvještajnom periodu upućena su četiri (4) dopisa za dopunu inicijativa, odnosno zahtjeva za zaštitu prava.

1.7. Dopisi - fizička lica

Agenciji je dostavljeno 36 (tridesetšest) inicijativa od strane fizičkih lica po osnovu navodne nezakonite obrade ličnih podataka putem vršenja video nadzora. Na osnovu priložene dokumentacije konstatovano je da se radi o instaliranju video nadzora na privatnom posjedu (član 8 ZZPL), pa je Odsjek za nadzor upućivao podnosiocima da isti mogu podneti krivičnu prijavu saglasno članu 174 Krivičnog zakonika Crne Gore (neovlašćeno fotografisanje odnosno snimanje), dok je članom 183 istog zakona propisano da se navedeno krivično djelo goni po privatnoj tužbi.

1.8. Primjeri obavljenih nadzora

Kao što je i istaknuto u Izveštaju, u toku 2024. godine je, u oblasti zaštite ličnih podataka, izvršeno ukupno 101 nadzor. S obzirom na tematiku izvršenih nadzora, kao primjere, u ovom Izveštaju navešćemo samo neke.

Primjer 1: Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS

Postupanje po Inicijativi za pokretanja postupka nadzora, br. 05-19-3089-1/24 od 11.03.2024. godine, upućene od strane Uprave policije – OB Cetinje, u cilju utvrđivanja zakonitosti obrade ličnih podataka – instaliranje video nadzora na više lokacija na teritoriji Prijestonice Cetinje.

U postupku nadzora je utvrđeno sljedeće činjenično stanje:

Na osnovu prednje navedene Inicijative, u cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja u vršenju nadzora nad spovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, dana 04.04.2024. godine izvršen je nadzor teritoriji Prijestonice Cetinje, na sljedećim lokacijama i tom prilikom utvrđeno da je:

- Na lokaciji 1, Crna Greda, kružni tok na ulasku u Cetinje iz pravca Podgorice na drvenom stubu s desne strane ulice, postavljena jedna rotirajuća kamera, a koja je fizički okrenuta ka javnoj površini;
- Na lokaciji 2, Crna Greda, iznad benzinske pumpe „Eko“, ulica 10, broj 19A na metalnom stubu u dvorištu s lijeve strane ulice, postavljene dvije kamere, a koje su fizički okrenute ka javnoj površini;
- Na lokaciji 3, Crna Greda, iznad benzinske pumpe „Eko“, ulica 10, broj 14 na betonskom stubu s desne strane ulice, postavljene dvije rotirajuće kamere, a koje su fizički okrenute ka javnoj površini.

Takođe, nadzorom je utvrđeno da Agencija kao nadzorni organ, nije izdala saglasnost za uvođenje video nadzora javne površine, na prednje navedenim lokacijama bilo kojem pravnom ili fizičkom licu.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatovano je:

Članom 2 stavovi 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se podaci o ličnosti moraju obrađivati na pošten i zakonit način te da se lični podaci ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Nadalje se konstatuje da Agencija kao nadzorni organ, nije izdala saglasnost za uvođenje video nadzora niti kojem pravnom ili fizičkom licu na teritoriji Prijestonice Cetinje, na sljedećim lokacijama, i to:

- Lokacija 1, Crna Greda, kružni tok na ulasku u Cetinje iz pravca Podgorice na drvenom stubu s desne strane ulice;
- Lokacija 2, Crna Greda, iznad benzinske pumpe „Eko“, ulica 10, broj 19A na metalnom stubu u dvorištu s lijeve strane ulice;
- Lokacija 3, Crna Greda, iznad benzinske pumpe „Eko“, ulica 10, broj 14 na betonskom stubu s desne strane ulice.

Na osnovu prednje navedenog, a shodno članu 28 stav 1 tačka 2a ovog Zakona kojim je propisano da je rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan da ukoliko planira automatsku obradu ličnih podataka koja predstavlja poseban rizik za prava i slobode lica, da prije svake automatske obrade ličnih podataka dobije saglasnost nadzornog organa, a naročito ako se uvodi video nadzor javne površine, što znači da se obrada ličnih podataka, u konkretnom slučaju vrši suprotno načelu zakonitosti i poštenosti obrade shodno članu 2 stav 1 ovog Zakona, a u smislu člana 40 Zakona kojim se uređuju način i uslovi uvođenja video nadzora.

Kod činjenica utvrđenih u toku vršenja nadzora da se nezakonito postavljene kamere nalaze na objektima (stubovima) kojim upravlja Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS, to u konkretnom slučaju, Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS, kao drugo lice u smislu čl. 24 Zakona o inspeksijskom nadzoru, na kojem su postavljeni predmeti koji su u vezi sa inspeksijskim nadzorom, odgovoran je za ostvarivanje i obezbjeđenje prava na zaštitu ličnih podataka putem video nadzora javne površine koja predstavlja poseban rizik za prava i slobode lica. Ovo posebno imajući u vidu čl. 4 st. 2 Zakona o upravnom postupku, a u vezi sa čl. 50 st. 1 t. 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, a saglasno čl. 40a Zakona kojim je propisano je da ukoliko se video nadzor javne površine vrši bez obavještenja iz člana 27 stav 1, odnosno saglasnosti iz člana 28 stav 1 tačka 2a ovog zakona, nadzorni organ će rješenjem naložiti uklanjanje sredstava kojima se vrši video nadzor. Uklanjanje sredstava iz stava 1 ovog člana vrši subjekat koji upravlja javnom površinom, odnosno objektom na kojem su postavljena sredstva kojima se vrši video nadzor.

Prednje podrazumijeva da je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti kao posebnim zakonom prepoznat subjekat Crnogorski elektrodistributivni sistem – CEDIS, koji je obavezan da ukloni video nadzor javne površine koji je nezakonito postavljen na objektu kojim upravlja, odnosno koji je u njegovom vlasništvu.

Presudom Upravnog suda Crne Gore U.br. 4283/24 tužba, koju je podnio CEDIS protiv Rješenja Agencije, odbijena je kao neosnovana.

Primjer 2: Glavni grad Podgorica – Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom

Postupanje po Zahtjevu za zaštitu prava NN, br. 05-18-6337-1/24 od 24.05.2024. godine, u cilju utvrđivanja zakonitosti obrade ličnih podataka – javno objavljivanje ličnih podataka. Takođe, u Zahtjevu se u bitnom navodi da je od strane odgovornih lica u Glavnom gradu dnevnim novinama „Dan“ dostavljena dokumentacija iz personalnog dosijea podnosioca Zahtjeva (Uvjerenje o položenom drugom stručnom ispitu za rad u državnim organima), koja je javno objavljena.

U postupku nadzora je utvrđeno sljedeće činjenično stanje:

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja u vršenju nadzora nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kontrolor Agencije je dana 25.06.2024. godine izvršio nadzor u prostorijama subjekta nadzora, na adresi ul. Vuka Karadžića br. 16, Podgorica. Tom prilikom obavljen je razgovor sa V.D. Sekretarkom sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom i Rukovodiocem sektora za upravljanje ljudskim resursima.

Nakon što je upoznao ovlašćene predstavnike subjekta nadzora o predmetu nadzora, kontrolor je obišao prostorije u kojima su smješteni personalni dosijeji zaposlenih u Glavnom gradu Podgorica.

Personalni dosijeji zaposlenih se nalaze zaključani u ormarima smještenim u dvije prostorije na II spratu zgrade Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom u kojima rade zaposleni u Sektoru za upravljanje ljudskim resursima. U jednoj prostoriji se nalaze metalni ormari, koji su zaključani, a u drugoj drveni ormari, koji su takođe zaključani. Prostorije su potpuno fizički odvojene od drugih prostorija predviđenih za rad lokalnih službenika i namještenika i obezbijeđene su vratima koja se zaključavaju, prema izjavi ovlašćenih lica, kada u njima niko ne boravi (za vrijeme pauze i na kraju radnog vremena).

Zgrada u kojoj je smješten Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom ima prijemni pult za posjetioce zgrade, a ulaz zaposlenih se registruje putem elektronske evidencije – čekiranje. Zgrada ima i fizičko obezbjeđenje, a ulaz u zgradu i hodnik u kojem se nalaze prostorije u kojima su ormari sa personalnim dosijeima su obezbjeđeni i video nadzorom.

Takođe, u cilju potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, a shodno članu 67 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kontrolor je zatražio dodatne informacije i dostavljenje referentne dokumentacije, odnosno pisano izjašnjenje koje se odnosi na sljedeće:

- Na osnovu kog propisa se personalni dosijeji zaposlenih u Glavnom gradu Podgorica nalaze/čuvaju u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom?
- Da li se neko fizičko ili pravno lice obraćalo Sekretarijatu za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom zahtjevom za dostavljanje personalnog dosijea NN, odnosno njegovog Uvjerenja o položenom drugom stručnom ispitu za rad u

državnim organima? Ako jeste, po kom pravnom osnovu je dostavljeno predmetno Uvjerenje i da li je u tom postupku donijeto Rješenje?

- Da li su donešena interna pravila zaštite ličnih podataka?
- Da li je nekim internim aktom propisano ko ima pristup personalnim dosijeima, do kad se čuvaju personalni dosijeji, na koji način čuvaju, kome i na koji način se ustupaju itd.?
- Koji službenici imaju pristup personalnim dosijeima zaposlenih?
- Da li se personalni dosijeji čuvaju u elektronskoj formi? Ako postoji elektronska obrada, da li ste, kao rukovalac zbirke ličnih podataka, shodno članu 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, obezbijedili da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani (a sve u vezi elektronske obrade predmetnog Uvjerenja)?
- Dostaviti akt o sistematizaciji u dijelu opisa radnih mjesta, a tiče se službenika koji su imali pristup personalnom dosijeju – Uvjerenju za NN.
- Dostaviti Izjave zaposlenih koji su imali pristup Uvjerenju o položenom stručnom ispitu NN.
- Dostaviti ostale informacije i dokumenta koja smatrate relevantnim za konkretan predmet.

Dana 16.07.2024. godine na adresu Agencije je dostavljena, putem e-maila (Broj: 05-18-6337-5/24 od 17.07.2024. godine), sljedeća dokumentacija:

- ✓ Izjava V.D. Sekretarke;
- ✓ Pravilnik o mjerama zaštite ličnih podataka;
- ✓ Interna procedura za postupak unosa i promjene podataka u kadrovskoj evidenciji;
- ✓ Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom;
- ✓ Izjave službenika koji imaju pristup personalnim dosijeima zaposlenih;

Takođe, dana 18.07.2024. godine, putem e-maila, dostavljena je Dopuna dokumentacije koja je sadržavala dokaze o dostavljanju dokumentacije iz personalnih dosijeja zaposlenih:

- Dopis Ministarstvu javne uprave, Odjeljenju upravne inspekcije;
- Dopis Službi zaštite i spašavanja Glavnog grada;
- E-mail upućen Službi zaštite i spašavanja Glavnog grada.

U izjavi V.D. Sekretarke sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, se u bitnom navodi sljedeće:

1. Da se personalni dosijeji svih zaposlenih, postavljenih i imenovanih lica nalaze u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom shodno članu 5 stav 1 Odluke o organizaciji i načinu rada uprave Glavnog grada, kojim je propisano: „Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, vrši poslove uprave koji se odnose na (5.) – upravljanje ljudskim resursima u Glavnom gradu (objavljivanje i sprovođenje oglasa i konkursa za potrebe lokalne uprave;

ispitivanje mogućnosti raspoređivanja lokalnih službenika, odnosno namještenika na raspolaganju na slobodna radna mjesta u lokalnoj upravi, praćenje sprovođenja mjera na srazmjernoj zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u organima i službama, rodno balansiranoj zastupljenosti i zapošljavanju lica sa invaliditetom; koordinira organizovanjem obuka službenika i namještenika Glavnog grada za potrebe organa državne uprave nadležnog za upravljanje kadrovima; čuvanje i ažuriranje dosijea zaposlenih u Glavnom gradu; prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih u Glavnom gradu sa obaveznog penzijskog i zdravstvenog osiguranja i sl.); sprovođenje postupka slobodnog pristupa informacijama i drugih upravnih postupaka iz nadležnosti organa u skladu sa zakonom i propisima Glavnog grada“.

2. Da se nijedno fizičko ili pravno lice nije eksplicitno obraćalo isključivo za dosije NN ili njegovog Uvjerenja o položenom drugom stručnom ispitu za rad u državnim organima, ali jeste v.d. komandira Službe zaštite i spašavanja za skenirane personalne dosijee svih zaposlenih u Službi zaštite i spašavanja (starješina ima ulogu poslodavca i odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih shodno članu 82 Zakona o lokalnoj samoupravi), kao i Odjeljenje za upravni inspekcijski nadzor Ministarstva javne uprave, koje je 2021. godine započelo inspekcijski nadzor izuzimanjem dokumentacije za sve zaposlene, u PDF formatu (skenirano), zatim je taj nadzor nastavilo početkom jula 2023. godine. Takođe, dosije NN je dostavljen Zaštitniku imovinsko pravnih odnosa, za potrebe postupka pred sudom.
3. Da je Sekretarijat 2012. godine donio Pravilnik o mjerama zaštite ličnih podataka i Izmjene i dopune Pravilnika o mjerama zaštite ličnih podataka 2017. godine.
4. Da je Sekretarijat za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom u aprilu 2024. godine donio Internu proceduru za postupak unosa i promjene podataka u kadrovskoj evidenciji.
5. Da su službenici koji imaju pristup kadrovskoj evidenciji samostalni savjetnik I za radne odnose, viša savjetnica II za radne odnose i, u njihovom odsustvu, rukovodilac Sektora za ljudske resurse. Pristup elektronskoj kadrovskoj evidenciji, koja sadrži podatke o zaposlenima, ali ne i akte ili bilo koju vrstu dokumenata ima viši savjetnik II za kadrovsku evidenciju. Elektronska kadrovska evidencija sadrži podatke o zaposlenima, koji se unose manuelno, ali ne sadrži bilo kakvu vrstu dokumenata niti je u ovom programu (Vision) isto moguće.
6. Da se personalni dosijei ne čuvaju u elektronskoj formi, jer za sada ne postoji takva mogućnost niti softversko rješenje koje bi omogućavalo čuvanje i obradu podataka iz personalnog dosijea.

Pravilnikom o mjerama zaštite ličnih podataka bliže su uređene tehničke mjere i standardi, kao i kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Pravilnikom su definisane zbirke ličnih podataka koje su uspostavljene u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu (član 2). Tehničke mjere i standardi su propisani čl. 3, 4 i 5, dok su kadrovske i organizacione mjere propisane čl. 6, 7, 8, 9 i 10. U konkretnom, bitno je istaći

da je članom 9 Pravilnika propisana obaveza ovlašćenom službeniku koji ima pristup ličnim podacima da u slučaju uništenja, nedopuštenog pristupa, objavljivanja i zloupotrebe ličnih podataka bez odlaganja obavjesti starješinu organa uprave.

Internom procedurom za postupak unosa i promjene podataka u kadrovskoj evidenciji su propisana pravila i kontrola za postupak unosa podataka u kadrovskoj evidenciji i prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih u vezi sa obaveznim penzijskim osiguranjem. Shodno ovoj Internoj proceduri, kadrovsku evidenciju čini kadrovska evidencija u elektronskom formatu i personalni dosijei za lokalne funkcionere, lokalne službenike, namještenike i pripravnike u organima uprave i službama Glavnog grada. Članom 6 stav 2 Interne procedure propisano je da personalne dosijee čuva i ažurira službenik/ica određen/a aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji a u slučaju njegove/njene odsutnosti službenik/ica kojeg odredi sekretar/ka. Takođe, članom 11 Interne procedure propisan je postupak izdavanja dokumenata iz personalnog dosijea na revers, dok je članom 12 propisano da podaci iz kadrovske evidencije i evidencije internog tržišta rada mogu biti dostupni trećem licu samo uz saglasnost lokalnog službenika, odnosno namještenika na koga se podaci odnose.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom iz 2023. godine utvrđene su organizacione jedinice i njihov djelokrug, radna mjesta, broj izvršilaca, opis poslova i uslovi za njihovo obavljanje, kao i raspoređivanje službenika i namještenika i zapošljavanje pripravnika. Članom 2 ovog Pravilnika definisane su unutrašnje organizacione jedinice, između ostalih, Sektor za upravljanje ljudskim resursima, a u okviru Sektora Odjeljenje za kadrovske poslove i Odjeljenje za oglašavanje i selekciju kandidata. U opisu djelokruga rada Odjeljenja za kadrovske poslove (član 2 tačka 2.1.), između ostalog, propisano je i „*čuvanje i ažuriranje dosijea zaposlenih u Glavnom gradu; prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih u Glavnom gradu sa obaveznog penzijskog i zdravstvenog osiguranja i sl.*“.

Shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata, a i na osnovu pisane izjave V.D. Sekretarke, pristup personalnim dosijeima zaposlenih, odnosno kadrovskoj evidenciji, imaju samostalni savjetnik I za radne odnose, viša savjetnica II za radne odnose i, u njihovom odsustvu, rukovodilac Sektora za ljudske resurse. Pristup elektronskoj kadrovskoj evidenciji ima viši savjetnik II za kadrovsku evidenciju. Zaposleni službenici, koji imaju pristup personalnim dosijeima, u pisanim izjavama navode: „*trećem licu nikad nisam dao podatke iz personalnog dosijea zaposlenog, niti bilo kome omogućio da izvrši uvid u personalni dosije bilo kojeg zaposlenog u organu uprave ili službi Glavnog grada*“.

Personalni dosije podnosioca Zahtjeva je dostavljan Službi zaštite i spašavanja Glavnog grada, Odjeljenju za upravni inspeksijski nadzor Ministarstva javne uprave i Zaštitniku imovinsko pravnih odnosa, za potrebe vođenja zakonskih postupaka ovih organa.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatovano je sljedeće:

Zaštita podataka o ličnosti obezbjeđuje se pod uslovima i na način propisan Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, a u skladu sa principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava (član 1). Po ovom zakonu obavezni su da postupaju rukovaoci zbirke ličnih podataka koji obrađuju lične podatke na teritoriji Crne Gore ili van Crne Gore gdje se u skladu sa međunarodnim pravom primjenjuju propisi Crne Gore (član 5 stav 1).

Subjekt nadzora ima status rukovaoca zbirke ličnih u smislu člana 4a stav 2 ovog Zakona, koji prilikom obrade ove kategorije ličnih podataka je obavezan da obezbijedi da, kad sam vrši obradu ličnih podataka ili kad se ti podaci obrađuju u njegovo ime, da se ta obrada vrši na pošten i zakonit način (član 2 stav 1), uvažavajući načela proporcionalnosti i svrhovitosti ličnih podataka, a shodno stavu 3 ovog člana Zakona. Mjere za zaštitu ličnih podataka prilikom obrade propisane su članom 24 ovog Zakona na način da je rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan da obezbijedi tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup (stav 5 ovog člana Zakona).

Zakonom o radu u članu 19 stav 1 tačka 10 propisuje se dužnost poslodavca da poštuje ličnost, štiti privatnost zaposlenog i obezbjeđuje zaštitu njegovih ličnih podataka. Poslodavac je dužan da obezbjeđuje zaštitu ličnih podataka ne samo zaposlenih već i lica koja konkurišu na radno mjesto, s kojima sklapa pojedinačne ugovore i sl. budući da lične podatke prikuplja, evidentira, organizuje, čuva, odnosno vrši uvid u njih, u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, koji definiše pojam obrade ličnih podataka.

Shodno članu 5 stav 1 tačka 5 Odluke o organizaciji i načinu rada uprave Glavnog grada ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 038/18, 043/18, 006/20, 010/20, 036/21, 005/22, 030/23 i 042/23) personalni dosjei svih zaposlenih, postavljenih i imenovanih lica nalaze u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom.

Subjekt nadzora je donio podzakonske akte kojim je propisao mjere zaštite ličnih podataka, kao i postupak unosa i promjene podataka u kadrovskoj evidenciji, u skladu sa članom 26 stav 2 tačka 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Pravilnikom o mjerama zaštite ličnih podataka bliže su uređene tehničke mjere i standardi, kao i kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Internom procedurom za postupak unosa i promjene podataka u kadrovskoj evidenciji su propisana pravila i kontrola za postupak unosa podataka u kadrovskoj evidenciji i prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih u vezi sa obaveznim penzijskim osiguranjem.

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, shodno članu 29 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, vodi Registar evidencija o zbirkama ličnih podataka. Uvidom u Registar, Sekretarijat za lokalnu samoupravu Glavnog grada ima ustanovljene zbirke ličnih podataka, između ostalih i Centralnu kadrovsku evidenciju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom, Sektor za upravljanje ljudskim resursima, Odjeljenje za kadrovske poslove, između ostalog, čuva i ažurira dosijea zaposlenih u Glavnom gradu. Shodno ovom Pravilniku propisana su radna mjesta onih koji imaju pristup personalnim dosijeima zaposlenih, odnosno kadrovskoj evidenciji. Zaposleni službenici, koji imaju pristup personalnim dosijeima, u pisanim izjavama su naveli da nisu trećem licu dali podatke iz personalnog dosijea zaposlenog, niti bilo kome omogućili da izvrši uvid u personalni dosije bilo kojeg zaposlenog u organu uprave ili službi Glavnog grada.

Neposrednim uvidom u prostorije u kojima su smješteni personalni dosijeji zaposlenih u Glavnom gradu Podgorica konstatuje se da iste ispunjavaju propisane sigurnosne mjere iz člana 24 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Personalni dosijeji se ne čuvaju u elektronskoj formi, jer ne postoji takva mogućnost niti softversko rješenje koje bi omogućavalo čuvanje i obradu podataka iz personalnog dosijea. Elektronska kadrovska evidencija sadrži podatke o zaposlenima, ali ne i akte ili bilo koju vrstu dokumenata (uvjerenja, diplome, radne knjižice...).

S obzirom na ranije iznijeto, kao i na osnovu izjave predstavnika subjekta nadzora, nesporna činjenica da se personalni dosije podnosioca Zahtjeva nalazi u Sekretarijatu za lokalnu samoupravu i saradnju sa civilnim društvom.

Na osnovu izjave ovlašćenog predstavnika subjekta nadzora, nijedno fizičko lice nije se eksplicitno obraćalo za uvid u personalni dosije NN pogotovu predmetnog dokumenta - njegovog Uvjerenja o položenom drugom stručnom ispitu za rad u državnim organima. Personalni dosije podnosioca Zahtjeva je dostavljan v.d. komandira Službe zaštite i spašavanja, Odjeljenju za upravni inspekcijski nadzor Ministarstva javne uprave i Zaštitniku imovinsko pravnih odnosa, kao korisnicima ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, koji organi imaju pravo da obrađuju lične podatke NN, u svhu vođenja zakonskih postupaka, shodno članu 2 stav 2 ovog Zakona.

U postupku nadzora nije se moglo utvrditi da li je dokument – Uvjerenje o položenom drugom stručnom ispitu za rad u državnim organima NN dostavljen u papirnoj ili elektronskoj formi od strane subjekta nadzora.

Primjer 3: Vrhovni sud Crne Gore

Postupanje po Zahtjevu za zaštitu prava br. 05-18-11237-1/24 od 22.10.2024. godine, podnešenog od strane NN iz Splita, Republika Hrvatska. U Zahtjevu se, u bitnom, navodi da je Vrhovni sud Crne Gore na svojoj službenoj internet stranici objavio rješenje IV-2 Su.50/24 od 08.07.2024. godine sa osobnim podacima podnosioca Zahtjeva. U prilogu Zahtjeva dostavljeno je rješenje Vrhovnog suda IV-2 Su.50/24 od 08.07.2024. godine (sa interneta).

U postupku kancelarijskog nadzora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Imajući u vidu načelo ekonomičnosti i efikasnosti upravnog postupka u smislu člana 10 Zakona o upravnom postupku („Službeni list Crne Gore“, br. 056/14, 020/15, 040/16 i 037/17), kao i da se činjenično stanje nedvosmisleno može utvrditi na osnovu javno objavljenih podataka (putem interneta, medija i sl.), u smislu člana 107 stav 1 Zakona o upravnom postupku, a shodno članu 7 stav 2 Pravilnika o načinu vršenja nadzora u oblasti zaštite ličnih podataka, u ovoj upravnoj stvari u postupku kancelarijskog nadzora utvrđuje se da je dana 06.11.2024. godine na osnovu izvršenog uvida u link: <https://sudovi.me/vrhs/odluka/557375> koji se nalazi na službenoj internet stranici Vrhovnog suda Crne Gore, objavljen dokument – Rješenje IV-2-Su 50/2024 od 08.07.2024. godine, koji sadrži lične podatke podnosioca Zahtjeva, i to ime i prezime i grad podnosioca žalbe.

Predmetna dokumentacija objavljena je na službenoj internet stranici subjekta nadzora na osnovu člana 40 stav 1 Sudskog poslovnika („Službeni list Crne Gore“, br. 065/16, 019/19, 058/19, 006/20 i 093/20) kojim je propisano da „Sve pravosnažne odluke redovno se objavljuju na internet stranicama sudova, nakon anonimizacije“.

U konkretnom, odnosi se na objavljivanje Rješenja IV-2 Su. 50/24 od 08.07.2024. godine koji je donio Vrhovni sud Crne Gore, odlučujući po žalbi NN iz Splita, izjavljenoj protiv obavještenja Upravnog suda Crne Gore, IV-2 Su broj 449/24 od 24.06.2024. godine, zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, u predmetu broj U. 12667/22.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, u postupku nadzora konstatovano je:

Članom 9 stav 1 t. 1 i 9 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti definisano je da su lični podaci sve informacije koje se odnose na fizičko lice čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi neposredno ili posredno, a naročito pozivanjem na ličnu identifikacionu oznaku ili jednu ili više karakteristika koje su specifične za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili društveni identitet tog lica. Istim članom pod tačkom 2 ovog Zakona definisano je da je obrada ličnih podataka radnja kojom se automatskim putem ili na neki drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, snimaju, organizuju, čuvaju, mijenjaju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa, objavljuju ili na neki drugi način čine dostupnim, svrstavaju, kombinuju, blokiraju, brišu, uništavaju, kao i bilo koja druga radnja koja se vrši na ličnim podacima.

Članom 2 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način, lični podaci se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom (stav 2 ovog člana). Shodno članu 4a stav 3 Zakona, kad sam vrši obradu ličnih podataka ili kad se ti podaci obrađuju u njegovo ime, rukovalac zbirke ličnih podataka mora da obezbijedi da se ta obrada vrši u skladu sa čl. 2 i 3 ovog zakona.

Članom 10 Zakona propisani su uslovi za obradu ličnih podataka na način da se obrada može vršiti po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji lični podaci se obrađuju (stav 1), odnosno bez saglasnosti lica radi izvršavanja zakonom propisanih obaveza rukovaoca zbirke ličnih podataka (stav 2 tačka 1), odnosno obavljanja poslova od javnog interesa

ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada (stav 2 tačka 4), kao i u drugim slučajevima koji nisu od bitnog značaja za predmet nadzora.

Takođe, članom 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano je da se zaštita ličnih podataka obezbjeđuje svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Slijedom navedenog, referentni propis je, u konkretnom slučaju, Sudski poslovnik. Članom 40 Sudskog poslovnika propisana je obaveznost objavljivanja pravosnažnih odluka na internet stranicama sudova, nakon anonimizacije. Anonimizacija podrazumijeva izmjenu, odnosno izostavljanje:

- podataka o ličnosti i drugih podataka o strankama, njihovim zastupnicima ili punomoćnicima, kao i o drugim učesnicima i subjektima u sudskom postupku;
- dokaza iz obrazloženja svih sudskih odluka koji predstavljaju službenu ili poslovnu tajnu.

U skladu sa stavom 4 ovog člana, anonimizaciji ne podliježu podaci o pravosudnim organima koji su po zakonu nadležni za preduzimanje radnji i postupanje, kao što su: naziv suda, broj predmeta, oznaka spisa, broj i datum donošenja odluke, sastav suda (ime i prezime predsjednika vijeća i članova vijeća), ime i prezime zapisničara, naziv drugih pravosudnih organa i podaci o identitetu njihovih predstavnika, podaci o organu državne uprave nadležnom za poslove policije i licima koja obavljaju policijske poslove i dr..

Članom 40c definisani su podaci koji se anonimiziraju u sudskim odlukama iz upravne oblasti, a to su, između ostalih, i podaci o tužiocu, tuženom, prvostepenom organu koji je odlučivao u upravnom postupku, podnosiocu zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, itd.

Takođe, članom 40d su definisani podaci koji se anonimiziraju u skladu sa članom 40 stav 2 i čl. 40a, 40b i 40c ovog poslovnika, a to su, između ostalih, ime i prezime fizičkog lica, adresa (boravište, prebivalište, sjedište), itd.

Način vršenja anonimizacije je detaljno propisan članom 40e Sudskog poslovnika.

„Anonimizacija se vrši na način što se:

- riječi od kojih se sastoji ime i prezime zamjenjuju inicijalima - velikim početnim slovima sa tačkom (npr. Petar Petrović - P.P.), a ako ima više lica sa istim inicijalima dodaje se redni broj (P.P.1; P.P.2)“ (član 40e stav 1 alineja 1).

Imajući vidu načelo zakonitosti, svrshodnosti i proporcionalnosti obrade ličnih podataka iz člana 2 st. 1 i 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kao i da se u skladu sa prednje citiranim odredbama Sudskog poslovnika pravosnažne odluke redovno objavljuju na internet stranicama sudova, nakon anonimizacije, konstatuje se da je subjekt nadzora dužan da anonimizuje lične podatke *na način da riječi od kojih se sastoji ime i prezime zamjenjuju inicijalima - velikim početnim slovima sa tačkom*, što u konkretnom nije slučaj, budući da je u uvodu predmetne presude javno objavljeno ime i prezime i grad stanovanja podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava, na osnovu kojih informacija se može utvrditi identitet ovog lica, te je neobezbjeđivanjem mjera zaštite ličnih podataka

(anonimizacije) došlo do povrede prava na zaštitu ličnih podataka ovog lica propisanih Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Imajući u vidu prednje izloženo, konstatuje se da je Zahtjev za zaštitu prava osnovan.

Primjer 4: DOO lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“

Postupanje po Inicijativi za pokretanje postupka nadzora br.05-19-8172-1/24 od 30.07.2024. godine, upućene od strane izvršnog direktora DOO lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ i Zaključka Savjeta Agencije od 31.07.2024. godine, vezano za provjeru zakonitosti obrade ličnih podataka putem video nadzora u prostorijama subjekta Radio televizije Podgorica.

U postupku nadzora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

Na osnovu prednje navedene inicijative i Zaključka Savjeta Agencije, dana 31.07.2024. godine, u cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja u vršenju nadzora nad spovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, izvršen je nadzor u prostorijama DOO lokalni javni emiter „Radio televizija Podgorica“ Ul. 19. decembra br. 13, Podgorica.

Vezano za zakonom propisane uslove za uvođenje video nadzora nadzorom se utvrđuje da subjekt nadzora nema javno istaknuto obavještenje o vršenju video nadzora koje sadrži podatke o zvanju lica koje vrši video nadzor, kao i broj telefona na koji se mogu dobiti informacije gdje se i koliko dugo čuvaju snimci iz sistema video nadzora; da ne posjeduje Odluku o uvođenju i razlozima uvođenja video nadzora; da nije zatraženo mišljenje reprezentativnog sindikata o uvođenju video nadzora, odnosno predstavnika zaposlenih; da nije dostavio obavještenje Agenciji o evidenciji zbirke video nadzor na propisanom obrascu, niti je u posjedu internih pravila obrade i zaštite ličnih podataka, koji omogućavaju prethodnu analizu adekvatnosti mjera u cilju obezbjeđivanja bezbjednosti obrade ličnih podataka.

Sistem video nadzora funkcioniše putem jednog NVR uređaja (Network Video Recorder), koji prema specifikaciji, u koju je izvršen uvid, ima sledeće mogućnosti: može podržati do 32 kanala (32 kamere); podržava više rezolucija po kanalu i to: 8 megapiksela, 5 megapiksela, 4 megapiksela, 3 megapiksela, Full HD i HD; snima u 25 fps (frames per second) po kanalu, što omogućava tačno snimanje video materijala; koristi H.265 kompresiju koja omogućava visoku efikasnost u čuvanju video snimaka, smanjujući potrebnu veličinu datoteka bez gubitka kvaliteta; podržava povezivanje preko SATA interfejsa za hard diskove; ima mogućnost povezivanja dva hard diska za skladištenje video snimaka; ima podršku za HDMI izlaz sa rezolucijom do 4K; podržava VGA izlaz za povezivanje sa monitorima; koristi GUI (grafički korisnički interfejs) verzije 4.0 za upravljanje uređajem; podržava DVC IP kamere; kompatibilan je sa kamerama koje imaju mogućnost prepoznavanja lica.

Na pitanje kontrolora kad je instaliran sistem video nadzora, predstavnici subjekta nadzora izjavili su da je sistem video nadzora uveden krajem 2020. godine.

Nadzorom je utvrđeno da NVR uređaj i monitor na koji se reprodukuju video i audio zapisi su smješteni u server sobi kojoj, prema izjavi ovlašćenih lica subjekta nadzora, imaju pristup zaposleni u tehnicu putem čitača kartice. Daljim nadzorom je utvrđeno da se sistem video nadzora sastoji od deset (10) kamera koje su u funkciji i četiri (4) kamere koje u toku nadzora nijesu bile u funkciji, a koje su instalirane na plafonima u dvije prostorije-kancelarije.

Uvidom u monitor utvrđeno je da su kamere fiksne sa mogućnošću zumiranja, kao i da se video zapisi čuvaju do 24 dana, a nakon tog perioda se po automatizmu brišu. Takođe, kamere prave audio zapis koji bilježi zvuk u realnom vremenu. Daljom pretragom, utvrđeno je da je u sistemu podešen preferred DNS (Domain Name System): 8.8.8.8, iz čega proizilazi da je dodjeljena javna DNS adresa-Google DNS što pokazuje da mreža ima pristup internetu, odnosno može da omogući pristup video snimcima preko interneta. Na pitanje kontrolora da li su video zapisi sa sistema video nadzora korišćeni u disciplinskom postupku izvršni direktor je dao sljedeću izjavu:

„Za potrebe vođenja disciplinskog postupka (maj 2024. godine) sam na zahtjev zaposlenog koji je učestvovao u spornom događaju od sektora tehnike zatražio informaciju da li su kamere u hodniku u funkciji. Kako sam dobio potvrđan odgovor, dostavljen je video zapis sa kamere gdje se desio sporni događaj, kada je i održan disciplinski postupak u dijelu sprovođenja dokaza gdje su prisustvovali ja, kao izvršni direktor, Aleksa Ivanović, kao ovlašćeno lice koje vodi disciplinski postupak i zapisničar. Zaposleni u sektoru tehnike je otvorio video zapis za trenutak spornog događaja i tom prilikom je konstatovano da ne postoji audio zapis. Nadalje povodom utvrđivanja dokaza u drugom disciplinskom postupku na zahtjev zaposlenog protiv kojeg se vodi disciplinski postupak, dana 26.07.2024. godine disciplinska komisija je zatražila od zaposlenog u tehnicu da dostavi komisiji dio snimka u koliko isti postoji za sporni događaj. Snimak je dostavljen zapisničaru, a zatim predat ovlašćenom licu koje vodi postupak. Nadalje u prisustvu ovlašćenih lica komisije i zaposlenog protiv kojeg se vodi postupak dana 29.07.2024. izvršen je uvid u snimak, kojom prilikom je zaključeno da osim video zapisa, snimak sa kamere posjeduje i audio zapis. Takođe bi napomenuo da je 30.07.2024. godine na prednje navedene okolnosti upućen dopis Vrhovnom državnom tužilaštvu i Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.“

U toku nadzora izvršen je uvid u monitor koji reprodukuje video i audio zapise sa NVR uređaja i utvrđeno je da kamere svojim perimetrom pokrivaju sledeće pozicije:

- Kamera 1_1 pravi video zapis ispred ulazno/izlaznih vrata od televizije na prvom spratu;
- Kamera 2_1 pravi video zapis ispred ulazno/izlaznih vrata od televizije na drugom spratu;
- Kamera 1_3 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u produkciji;
- Kamera 1_4 pravi video zapis Studia 2, a u trenutka nadzora je bila prekrivena platnom (zavjesom);
- Kamera 1_5 pravi video zapis serverske sobe (unutrašnja kamera);
- Kamera 1_2 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u produkciji;
- Kamera 2_3 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;

- Kamera 2_5 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;
- Kamera 2_2 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;
- Kamera 2_4 pravi video zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u.

Vežano za četiri kamere koje nijesu bile u funkciji tokom vršenja nadzora, a na osnovu neposrednog zapažanja uočeno je da su kamere postavljene na sledećim pozicijama:

- Kamere 1, 2, 3 i 4 su postavljene na plafonu u računovodstveno – finansijskim kancelarijama.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora, konstatovano je sledeće:

- Video nadzor predstavlja poseban vid automatske obrade ličnih podataka, odnosno zbirku ličnih podataka u smislu člana 9 stav 1 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, na koju obradu se primjenjuju odredbe ovog zakona shodno članu 7 Zakona; Nadzorom je utvrđeno na osnovu izjave ovlašćenih lica subjekta nadzora da je video nadzor uveden krajem 2020. godine.
- U odnosu na utvrđeno činjenično stanje da se vrši video nadzor pristupa u službeni prostor i u službenom prostoru subjekta nadzora, a imajući u vidu da su čl. 35 i 36 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisani uslovi i način uvođenja video nadzora, između ostalih, kod privrednih društava, konstatuje se sledeće:
  1. Da nije donesena Odluka u pisanoj formi o uvođenju i razlozima uvođenja video nadzora, što je suprotno 35 stav 2 i 3 i članu 36 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;
  2. Da subjekt nadzora nije pribavio mišljenje reprezentativnog sindikata, odnosno predstavnika zaposlenih a na što je bio dužan, što je suprotno članu 36 stav 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;
  3. Da subjekt nadzora nije u pisanom obliku obavijestio zaposlene o uvođenju video nadzora u pisanoj formi, a što je morao, čime je došlo do povrede čl. 36 st. 5 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;
  4. Da subjekt nadzora nije istaknuo javno obavještenje na vidnom mjestu, na način da bi se omogućilo licima da se sa vršenjem video nadzora upoznaju prije početka vršenja video nadzora, a najkasnije u trenutku kad počinje vršenje video nadzora, a koja će sadržati podatke o zvanju lica koje vrši video nadzor, kao i broj telefona na koji se mogu dobiti informacije gdje se i koliko dugo čuvaju snimci iz sistema video nadzora, što je suprotno članu 39 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;
  5. Da subjekt nadzora nije donio interno pravilo obrade i zaštite ličnih podataka, koji omogućavaju prethodnu analizu adekvatnosti mjera u cilju obezbjeđivanja bezbjednosti obrade putem video nadzora što je suprotno članu 26 st. 1 tačka 10 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;
  6. Da Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama nije na propisanom obrascu dostavljeno obavještenje o formiranoj evidenciji

zbirke Video nadzor, na šta je bio obavezan shodno članu 27 stav 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti;

- Imajući u vidu načelo proporcionalnosti i svrsishodnosti obrade ličnih podataka iz čl. 2 st.2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u dijelu koji se odnosi na perimetar (opseg video zapisa) kamera, kao i u odnosu na činjenicu da kamere (koje se navodu u nastavku) prave istovremeno i audio zapise u realnom vremenu, a koji se čuvaju 24 dana, te da kamere u službenom prostoru:

1. kamera 1_3 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u produkciji;
2. kamera 1_4 pravi video i audio zapis - Studio 2, a u trenutka nadzora je bila prekrivena platno (zavjesom);
3. kamera 1_2 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u produkciji;
4. kamera 2_3 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;
5. kamera 2_5 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;
6. kamera 2_2 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u
7. kamera 2_4 pravi video i audio zapis u dijelu gdje su radna mjesta zaposlenih u DESK-u;
8. kamera 1_5 pravi video i audio zapis serverske sobe (unutrašnja kamera);

i kamere koje pokrivaju pristup u službeni prostor, i to:

1. 1_1 pravi video i audio zapis ispred ulazno/izlaznih vrata od televizije na prvom spratu;
2. kamera 2_1 pravi video i audio zapis ispred ulazno/izlaznih vrata od televizije na drugom spratu,

Konstatuje se da se video i audio snimanjem i nadziranjem zaposlenih na radnom mjestu i pristupa službenom prostoru pod uslovima i na način koji nije dozvoljen vrši nezakonita obrada ličnih podataka suprotno čl.2 st.1 a u vezi čl. 35 i čl.36 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, na koji način se zaposleni lišava bilo kakve privatnosti i ugrožava njegovo lično dostojanstvo. Pored toga, prednje navedeni način obrade ličnih podataka predstavlja uznemiravanje zaposlenih u smislu čl.10st. 1 I 2 Zakona o radu ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19 od 30.12.2019, 008/21 od 26.01.2021, 059/21 od 04.06.2021, 068/21 od 23.06.2021, 145/21 od 31.12.2021), što je zabranjeno.

Imajući u vidu da je subjekt nadzora lokalni javni emiter, iz prednjeg jasno proizlazi da se vršenjem video i audio nadzora na prednje navedeni način ugrožava i sloboda novinarske profesije, odnosno sloboda izražavanja.

Takođe, u odnosu na činjenicu utvrđenu nadzorom da četiri postavljene kamere, koje u toku nadzora nijesu bile u funkciji, a koje su postavljene u kancelarije gdje se vrše

administrativni poslovi, konstatuje se da iste stvaraju privid vršenja video nadzora i kod zaposlenih izazivaju osjećaj kontrole čime se narušava pravo na privatnost na radnom mjestu i zaštitu ličnih podataka jemčenih čl. 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Pored toga nesporna je činjenica da se video nadzor može u svakom trenutku biti uključen i stavljen u funkciju, što predstavlja realnu mogućnost snimanja i nadziranja lica.

- Nadalje, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja da je u sistemu podešen preferred DNS (Domain Name System): 8.8.8.8, iz čega proizilazi da je dodjeljena javna DNS adresa-Google DNS što pokazuje da mreža ima pristup internetu, odnosno može da omogući pristup video snimcima preko internet konstatuje se da je čl. 35 st.6 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti propisano da je zabranjen pristup snimcima sistema video nadzora preko interneta ili drugih sredstava za elektronske komunikacije kojima se takvi snimci mogu prenijeti, bilo u trenutku njihovog nastanka ili nakon toga.

Na osnovu prednjeg, a imajući u vidu pisano izjašnjenje subjekta nadzora, da su video zapisi sa sistema video nadzora korišćeni u disciplinskom postupku, na zahtjev zaposlenog protiv kojeg je vođen postupak, iz čega proizilazi da su lični podaci iz video nadzora korišćeni suprotno zakonom propisanim uslovima i razlozima za uvođenje i vršenje video nadzora što je suprotno čl. 2 st. 1 i čl 35 st. 1 i čl. 36 st. 1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 5: "MNA GAMING" Podgorica

Postupanje po Incijativi za vršenje nadzora br.05-19-417-1/24 od 18.01.2024. godine podnesene od strane NVO MANS vezano za utvrđivanje zakonitosti prikupljanja ličnih podataka (lična karta i pasoš) građana prilikom registracije i verifikacije naloga za klađenje na internetu. U prilogu incijative dostavljen je dopis Uprave za inspekcijske poslove-Odsjeka za inspekciju za igre na sreću, br. 0206-723/23-5124/3 od 28.12.2023. godine i Zapisnik o izvršenoj inspekcijskoj kontroli, br. 0206-723/23-51524/2 od 27.decembra 2023. godine. Nadzor je najavljen pisanim aktom, br.05-19-417-8/24 od 22.02.2024.godine

U postupku nadzora utvrđeno je sljedeće činjenično stanje:

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja u vršenju nadzora nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti od strane subjekta nadzora kao rukovaoca zbirki ličnih podataka, kontrolori su nakon što su upoznali ovlašćene predstavnike subjekta nadzora o predmetu nadzora, zatražili izjašnjenje o pravnom osnovu za prikupljanje ličnih dokumenata (lična karta i pasoš) prilikom registracije i verifikacije naloga za klađenje na internetu, kao i gdje se, kako i koliko čuvaju navedena dokumenta i ostali lični podaci korisnika. Osim navedenog zatražena su interna pravila i/ili procedure koje uređuju zaštitu podataka o ličnosti korisnika, naročito u postupku prijave i registracije za online klađenje, koje su dostavljena u toku nadzora.

Na osnovu uvida u Rješenje, br. 10-13230/2-22 od 17.05.2022. godine koje je donijela Uprava prihoda i carina Sektora za igre na sreću data je Saglasnost privrednom društvu „Mna Gaming“ d.o.o. na Pravilnik o privređivanju igara na sreću preko interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava od 28.04.2022. godine. Prema izjavi ovlašćenih lica u toku su izmjene i dopune predmetnog Pravilnika uslovljene novim zakonodavnim okvirom u vezi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i igara na sreću. U poglavlju IV Registracija učesnika uređuje se način registracije, vrsta ličnih podataka koja se za tu svrhu prikuplja i način verifikacije (Čl. 22 -24 Pravilnika) koja odredbe su bliže navedene u pisanom izjašnjenju subjekta nadzora. U Poglavlju XI navode se odredbe o zaštiti podataka o ličnosti (čl.62-65).

Na osnovu uvida u Politiku privatnosti koja je objavljena na zvaničnoj internet stranici subjekta nadzora navodi se svrha obrade ličnih podataka, vrsta ličnih podataka koja se prikuplja, kao i izjava o privatnosti u vezi pružanja zaštite ličnih podataka korisnika.

Uvidom u Uslove korišćenja utvrđuje se da učesnik može imati samo jedan korisnički nalog (ista odredba uređena je i Pravilnikom) te da za verifikaciju naloga potrebno poslati dokaz identiteta slike lične karte (prednje i zadnje strane) i pasoša.

Subjekt nadzora ima sačinjen Ugovor o pružanju elektronskih usluga sa Bilnk.Ing doo Beograd –Stari Grad, Republika Srbija, br. 6148 od 18.07.2023. godine.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja u postupku nadzora konstatuje se sljedeće:

Referentni propisi vezani za ovaj predmet nadzora su Zakon o igrama na sreću ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 052/04 od 02.08.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 061/13 od 30.12.2013, 037/17 od 14.06.2017, 003/23 od 10.01.2023, 125/23 od 31.12.2023) i Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 110/23 od 12.12.2023).

Zakonom o igrama na sreću uređuje se sistem i uslovi priređivanja igara na sreću i nagradnih igara (čl. 1 st1). Igrama na sreću, u smislu ovog zakona, smatraju se igre u kojima učesnici imaju jednake mogućnosti sticanja dobitaka uz posrednu ili neposrednu uplatu određenog iznosa, a rezultat igre, zavisi od slučaja ili nekog neizvjesnog događaja u igri (čl.2 st1). Shodno čl.3 st 1 t.2 ali. 2 Zakona propisano je da su kladioničke igre posebne igre na sreću koje se mogu se priređivati putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava (st2 ovog člana Zakona). Shodno čl. 6a st 2 Zakona propisano je da je priređivač posebnih igara na sreću i priređivač igara na sreću putem interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava (u daljem tekstu: priređivač igara na sreću putem interneta), pored obaveza iz stava 1 ovog člana, dužni su da obezbijede čuvanje podataka o igračima na način kojim se omogućava uspostavljanje sistema nadzora u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Shodno član 68b Zakona, na koji se poziva subjekt nadzora uređena je vrsta ličnih podataka koju igrači moraju da dostave za potrebe registracije, a koja uključuje i kopiju identifikacionog dokumenta (lične karte ili pasoša). U stavu 2 ovog člana Zakona propisano je da ako priređivač igara na sreću putem interneta dođe do saznanja da je

igrač dostavio lažne podatke, priređivač igara na sreću putem interneta neće registrovati to lice, a ako je lice već registrovano kao igrač, priređivač je dužan da odmah otkaže registraciju tog lica kao igrača. Lice koje nije navršilo 18 godina života ne smije da bude registrovano kao igrač i sredstva koja su deponovana ili koja su isplaćena tom licu kao dobiti biće zaplijenjena od strane nadležnog organa (st 3 ovog člana Zaklona). Prema stavu 4 ovog člana Zakona priređivač je dužan da čuva online listu svih registrovanih igrača. Članom 68c Zakona propisano je da je priređivač dužan da prilikom registracije izvrši identifikaciju igrača iz člana 68b stav 1 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma. Po završetku postupka registracije priređivač igraču dodjeljuje identifikacioni broj igrača. Bliži način registracije igrača propisuje Ministarstvo. Shodno čl. 72 st1 t3 Zakona propisana je prekršajna odgovornost ukoliko priređivač igara na sreću putem interneta registruje igrača na osnovu lažnih podataka.

Pored navednog pravnog okvira, subjekt nadzora kao priređivač kladioničke igre klađenje putem interneta obveznik je Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 110/23 od 12.12.2023) saglasno članu 4 stav 2 tačka 10, na osnovu kog je dužan da preduzima mjere za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma prije, prilikom i nakon završetka svih poslova primanja, ulaganja, zamjene, čuvanja ili drugog raspolaganja novcem ili drugom imovinom, odnosno transakcija za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma. Shodno članu 17 st.1 t1 Zakona obveznik je dužan da sprovodi mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, a naročito da izvrši identifikaciju klijenta; shodno st.5 ovog člana obveznik je dužan da internim aktima uredi procedure za sprovođenje mjera. Shodno čl 18 st.1 Zakona mjere poznavanja i praćenja poslovanja klijenta obveznik je dužan da sprovodi prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, dok je u st.4 ovog člana Zakona propisano da je obveznik dužan da prilikom sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta u svim slučajevima iz stava 1 ovog člana pribavi podatke o klijentu, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 ovog zakona, u zavisnosti od vrste obveznika. Obveznik je dužan da klijentu pruži informacije o svrsi obrade podataka koje pribavlja prilikom sprovođenja mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti (st.5 ovog člana Zakona). Sprovođenje mjera poznavanja i praćenja poslovanja klijenta koji se odnose na utvrđivanje identiteta klijenta dužnik sprovodi prije uspostavljanja poslovnog odnosa, odnosno u toku uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, ako je po ocjeni obveznika to neophodno, kako ne bi došlo do prekida uobičajenog poslovanja i ako postoji niži rizik od pranja novca i finansiranja terorizma (čl.19 st1. I 2 Zakona).

Član 23 Zakona propisana je identifikacija klijenta elektronskim putem na način da je identifikacija klijenta koji je, inter alias, fizičko lice može se izvršiti, bez obaveznog fizičkog prisustva, na osnovu sredstava elektronske identifikacije sa visokim stepenom sigurnosti sistema elektronske identifikacije ili kvalifikovanog sertifikata za elektronski potpis koji je izdao kvalifikovani davalac elektronske usluge povjerenja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis. Prije identifikacije elektronskim

putem, klijent je dužan da obvezniku dostavi fotokopiju lične isprave, u elektronskoj formi. Prije identifikacije elektronskim putem, obveznik je dužan da pribavi podatke o klijentu iz stava 1 ovog člana, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2, 3, 6 i 7 ovog zakona. Obveznik može da sprovede identifikaciju elektronskim putem samo za uslugu ili proizvod koji pruža u okviru svoje djelatnosti i klijenta za koga nije utvrđen viši rizik od pranja novca i finansiranja terorizma. Ako, prilikom identifikacije elektronskim putem, obveznik posumnja u istinitost prikupljenih podataka ili vjerodostojnost isprava iz kojih su podaci pribavljeni, dužan je da obustavi identifikaciju elektronskim putem.

Radi vršenja identifikacije elektronskim putem obveznik je dužan da obezbijedi:

- tehničke i druge uslove koji omogućavaju da u svakom trenutku provjeri da li je sredstvo elektronske identifikacije, odnosno kvalifikovani certifikat za elektronski potpis validan;

- tehničke uslove koji omogućavaju pribavljanje podataka o klijentu iz stava 1 ovog člana, poslovnom odnosu i transakciji iz člana 117 stav 1 tač. 2, 3, 6 i 7 ovog zakona i njihovu provjeru u skladu sa stavom 4 ovog člana;

- tehničke uslove za vođenje evidencije o sprovođenju identifikacije elektronskim putem.

Nakon izvršene identifikacije elektronskim putem obveznik je dužan da u evidenciju iz člana 117 stav 1 ovog zakona unese podatak o načinu na koji je izvršena identifikacija lica iz stava 1 ovog člana.

Saglasno prednje citiranim odredbama zakona kao i na osnovu navoda iz pisane izjave subjekta nadzora konstatuje se da za prikupljanje identifikacionog dokumenta elektronskim putem prilikom registracije i verifikacije naloga za klađenje postoji valjani pravni osnov saglasno čl.10 st.2 t.1 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti radi izvršavanja obaveza iz posebnih zakona. Pored toga, konstatuje se da subjekt nadzora pružio informacije, koje su javno objavljene internet stranici o pravnom osnovu i svrsi obrade ličnih podataka prilikom registracije korisnika, saglasno čl.20 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

2. RJEŠENJA

U izvještajnom periodu ukupno je donijeto **19 Rješenja**.

Postupajući po Prigovorima podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava i subjekata nadzora donijeto je 14 Rješenja, jedno (1) Rješenje o prekidu postupka do rješavanja prethodnog pitanja, jedno (1) Rješenje po žalbi zbog ćutanja uprave, jedno (1) Rješenje o privremenoj zabrani obrade ličnih podataka, dva (2) Rješenja po zahtjevu za odlaganje izvršenja rješenja.

2.1. Rješenje Br. 05-19-18638-10/23 od 02.02.2024. godine kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora „DOO Ražnatović“ – restoran Taverna Cetinje, koje zastupa XX ovlašćeni zastupnik, br 05-19-18638-6/23 od 05.01.2024. godine na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-19-18638-4/23 od 20.12.2023. godine kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem je

subjektu nadzora naređeno otklanjanje nepravilnosti u obradi ličnih podataka putem sistema video nadzora.

2.2. Rješenje Br. 05-19-16919-16/23 od 11.03.2024. godine, kojim se djelimično usvaja Prigovor XX iz Podgorice, br 05-19-16919-13/23 od 12.02.2024. godine izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-19-16919-8/23 od 11.01.2024. godine, u dijelu koji se odnosi na izuzimanje i dostavljanje njegovih ličnih podataka iz medicinskog informacionog sistema („Heliant“) Kliničkog Centra Crne Gore.

Predmetnim Rješenjem je Odsjeku za nadzor naloženo da izvrši dopunski nadzor kod subjekta Klinički Centar Crne Gore, u cilju utvrđivanja potpunog činjeničnog stanja u vezi sa izuzimanjem podataka iz medicinskog informacionog sistema „heliant“, a koje je izvršeno radi utvrđivanja vremena pregleda podnosioca Prigovora.

2.3. Rješenje Br. 05-19-19084-10/23 od 27.03.2024. godine, kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora Javne ustanove za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci Podgorica br 05-19-19084-6/23 od 27.02.2024. godine, podnijet na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br.05-19-19084-4/23 od 22.02.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem, subjektu nadzora se zabranjuje da iznosi informacije, prilikom javnog oglašavanja, na osnovu kojih se može utvrditi identitet korisnika usluga i /ili bivših korisnika usluga Javne ustanove za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci, na način suprotan Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti.

2.4. Rješenje Br. 05-19-18682-19/23 od 11.03.2024. godine, kojim se prekida postupak pokrenut po Inicijativi za vršenje nadzora, više fizičkih lica- zaposlenih u Agenciji za sprječavanje korupcije, do rješavanja prethodnog pitanja, odnosno okončanja disciplinskog postupka.

2.5. Rješenje Br. 05-18-17850-14/23 od 04.04.2024.godine kojim se usvaja žalba zbog ćutanja uprave, izjavljena od strane XX iz Podgorice, br.05-18-17850-12/23 od 12.3.2024 godine, kao osnovana. Predmetnim Rješenjem se nalaže Odsjeku za nadzor, da u skladu sa članom 68 stav 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, u roku od osam dana od dana prijema Rješenja, izvrši nadzor po Zahtjevu za zaštitu prava br.05-18-17850-1/23 od 30.10.2023. godine.

2.6. Rješenje Br. 05-19-16919-24/23 od 19.04.2024. godine kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora- Kliničkog centra Crne Gore, br. 05-19-16919-21/23 od 29.03.2024. godine, podnijet na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br.06-19-16919-19/23 od 20.03.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se zabranjuje neovlašćeni pristup i izuzimanje ličnih podataka sadržanih u medicinskom informacionom sistemu „Heliant“ Kliničkog centra Crne Gore, bez adekvatnog pravnog osnova i u svrhe suprotne zakonu i naređuje se subjektu nadzora Kliničkom centru Crne Gore da obezbijedi mjere zaštite medicinskog informacionog sistema „Heliant“ koje moraju odgovarati prirodi i karakteru

podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja.

2.7. Rješenje br. 05-19-3089-11/24 od 09.05.2024. godine kojim se odbija Prigovor br. 05-19-3089-9/24 od 29.04.2024. godine, izjavljen od strane Crnogorskog elektrodistributivnog sistema - CEDIS doo Podgorica na Zapisnik o izvršenom nadzoru br. 05-19-3089-5/24 od 17.04.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje Crnogorskom elektrodistributivnom sistemu – CEDIS DOO Podgorica, da u roku od 15 dana od dana prijema ovog Rješenja, fizički ukloni kamere koje vrše video nadzor javne površine.

2.8. Rješenje Br. 03-19-885-10/24 od 23.05.2024. godine kojim se Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore privremeno zabranjuje obrada ličnih podataka putem sistema video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica, opština Bar i Budva. Predmetnim Rješenjem se subjektu nadzora naređuje da, u roku od 7 dana od dana prijema ovog Rješenja, Agenciji dostavi pisanu izjavu da je sistem video nadzora javnih površina stavljen van funkcije, kao i da u roku od 7 dana od dana prijema ovog Rješenja, postupi po Nalogu za dostavu pisane izjave br. 03-19-885-5/24 od 16.02.2024. godine.

2.9. Rješenje Br. 05-18-17850-26/23 od 16.05.2024. godine kojim se usvaja Zahtjev za zaštitu prava XX, br.05-18-17850-1/23 od 30.10.2023. godine kao djelimično osnovan i odbija Prigovor podnosioca zahtjeva za zaštitu prava XX br. 05-18-17850-24/23 od 30.04.2024, podniet na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. br.05-18-17850-20/23 od 17.04.2024. godine godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje Lovćen osiguranju, AD Podgorica da dostavi obavještenje po zahtjevu XX.

2.10. Rješenje Br. 05-18-4766-9/24 od 16.05.2024. godine kojim se odbija Prigovor Opštine Mojkovac, br. 05-18-4766-6/24 od 24.04.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-18-4766-4/24 od 17.04.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje Opštini Mojkovac i Agenciji za sprječavanje korupcije da u roku od sedam dana od dana prijema ovog Rješenja, anonimizuju lične podatke XX iz Podgorice, koji se odnose na ime i prezime, mjesto prebivališta, iznos koji je dosuđen na ime naknade štete, ime banke kod koje se vodi tekući račun i ime punomoćnika koji su javno objavljeni na službenoj internet stranici.

2.11. Rješenje Br. 03-19-885-16/24 od 30.05.2024.godine kojim se djelimično usvaja Zahtjev Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore br.03-19-885-13/24 od 30.05.2024. godine kojim se traži obustavljanje i odlaganje izvršenja Rješenja Savjeta Agencije br.03-19-885-10/24 od 23.05.2024. godine, do donošenja pravosnažne odluke u upravnoj stvari. Predmetnim Rješenjem se usvaja Zahtjev Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore br.03-19-885-13/24 od 30.05.2024. godine u dijelu koji se odnosi na vršenje video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica, opština Bar i Budva u

obimu i na lokacijama predviđenim Saglasnošću Agencije br. 06-10-6468-4/19 od 30.08.2019. godine, bez primjene softverskog rješenja za biometrijsko prepoznavanje lica. Rješenjem se odbija Zahtjev Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore br.03-19-885-13/24 od 30.05.2024. godine, u dijelu koji se odnosi na vršenje video nadzora javnih površina putem kamera koje imaju instalirano softversko rješenje za biometrijsko prepoznavanje lica.

2.12. Rješenje Br. 05-19-4770-12/24 od 27.06.2024. godine, kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora - JU Zavod za geološka istraživanja Crne Gore, br. 05-19-4770-9/24 od 07.06.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-19-4770-7/24 od 17.05.2024. godine kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje subjektu nadzora JU Zavod za geološka istraživanja Crne Gore da stavi van funkcije i fizički ukloni uređaj za biometrijsku obradu ličnih podataka posredstvom kog se vrši evidencija prisustva na radu otiskom prsta zaposlenog.

2.13. Rješenje Br. 05-19-6021-10/24 od 30.08.2024. godine, kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora - Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, br. 05-19-6021-8/24 od 31.07.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-19-6021-6/24 od 23.07.2024. godine kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje subjektu nadzora - Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost da, obustavi obradu ličnih podataka prikupljenih primjenom video nadzora u svrhe vođenja disciplinskog postupka i druge svrhe suprotne zakonu kao i da stavi van funkcije i fizički ukloni kamere koje perimetrom obuhvataju prostor koji nije projektovan na šematskom prikazu pozicija kamera za video nadzor i dokumentu Pregleda kamera za video nadzor na objektima te Agencije.

2.14. Rješenje Br. 05-18-6337-14/24 od 10.10.2024. godine kojim se djelimično usvaja Zahtjev za zaštitu prava u dijelu objavljivanja ličnih podataka, podnesen od strane XX iz Podgorice, br. 05-18-6337-1/24 od 24.05.2024. godine i odbija Prigovor br. 05-18-6337-12/24 od 10.09.2024. godine na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-18-6337-7/24 od 22.07.2024. godine, kao neosnovan.

2.15. Rješenje Br. 05-19-6727- 18 /24 od 18.10.2024. godine kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora - Zdravstvene ustanove apoteke Crne Gore „Montefarm“ Podgorica, br. 05-19-6727-11/24 od 19.09.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-19-6727-9/24 od 12.09.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje subjektu nadzora- Zdravstvene ustanove apoteke Crne Gore „Montefarm“ Podgorica, da otkloni nepravilnosti u obradi ličnih podataka primjenom sistema video nadzora.

2.16. Rješenje Br. 05-19-6727- 24/24 od 07.11.2024.godine kojim se odbija Zahtjev ZU Apoteke CG Montefarm Podgorica br. br.05-19-6727-22/24 od 01.11.2024.godine, kojim se traži odlaganje izvršenja Rješenja br.05-19-6727-18/24 od 18.10.2024.godine, kao neosnovan.

2.17. Rješenje Br. 05-18-9779-10/24 od 03.12.2024. godine kojim se odbija Zahtjev za zaštitu prava XX iz Podgorice, kojeg zastupa XX, advokat iz Podgorice, broj 05-18-9779-1/24 od 23.08.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se odbija Prigovor XX iz Podgorice, kojeg zastupa XX, advokat iz Podgorice, br. 05-18-9779-7/24 od 04.11.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 05-18-9779-3/24 od 03.10.2024. godine, kao neosnovan.

2.18. Rješenje Br. 05-18-8676-12/24 od 19.11.2024.godine kojim se odbija Prigovor subjekta nadzora - Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije Opštine Kotor, br. 05-18-8676-8/24 od 21.10.2024. godine, izjavljen na Zapisnik o izvršenom nadzoru, br. 06-18-8676-5/24 od 08.10.2024. godine, kao neosnovan. Predmetnim Rješenjem se naređuje subjektu nadzora - Sekretarijatu za lokalne prihode, budžet i finansije Opštine Kotor, da izvrši brisanje ličnih podataka podnosioca Zahtjeva za zaštitu prava XX iz Kotora, kao i sve ostale lične podatke drugih lica objavljene u okviru – Javnog obavještenja o neuručenim rješenjima za obveznike naknadne za ekonomsko iskorišćavanje kulturnih dobara i izvrši uklanjanje istog sa službene internet stranice.

2.19. Rješenje Br. 05-18-11237-9/24 od 13.12.2024. godine kojim se usvaja Zahtjev za zaštitu prava, podnesen od strane XX iz Hrvatske, br. 05-18-11237-1/24 od 20.10.2024. godine, kao osnovan. Predmetnim Rješenjem se odbija Prigovor, podnesen od strane XX iz Hrvatske, br. 05-18-11237-7/24 od 22.11.2024. godine, kao neosnovan.

3. UPRAVNI SPOROVI

Rješenja Savjeta Agencije su konačna i na ista nije moguće izjaviti žalbu ali je dopušteno pokretanje upravnog spora, u svrhu preispitivanja njene zakonitosti.

U ovom izvještajnom periodu, nezadovoljne strane su podnijele pred Upravnim sudom šest (6) tužbi protiv rješenja koje je donijela Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. U vezi sa predmetnim upravnim sporovima, Agencija je na zahtjev Upravnog suda blagovremeno dostavila spise predmeta i pisane odgovore. U svim odgovorima na tužbu Agencija je predložila da se odbije tužbeni zahtjev, kao neosnovan, i potvrdi Rješenje Agencije.

Tužbe su podnijeli:

- DOO Ražnatović, restoran Taverna Cetinje, U br.1687/2024 od 05.03.2023.godine;
- XX Fizičko lice iz Podgorice, U.br. 3219/2024 od 04.04.2024.godine;
- Javna ustanova za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci Podgorica, U br.3676/2024 od 30.04.2024.godine;
- DOO CEDIS Podgorica, U br.4283/2024 od 31.05.2024.godine;
- Lovćen osiguranje AD Podgorica, U br.4445/2024 od 27.06.2024.godine;
- JU Zavod za geološka istraživanja Crne Gore –Podgorica, U br.5496/2024 od 29.07.2024.godine.

4. EVIDENCIJA ZBIRKI LIČNIH PODATAKA

4.1. Registar zbirke ličnih podataka

Zakon o zaštiti podataka o ličnosti Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama propisuje obavezu vođenja Registra evidencija o zbirkama ličnih podataka. Softver kojim raspolaže Agencija, u svrhu vođenja Registra, omogućava unos evidencija o zbirkama ličnih podataka, kako ručno, od strane zaposlenih u Agenciji, tako i elektronskim putem, što je namijenjeno ovlašćenim službenicima rukovaoca zbirki. Ovaj servis je dostupan i na portalu eUprave i isti rukovaocima pruža mogućnost dostavljanja evidencija zbirki elektronskim putem, popunjavanjem i slanjem elektronskih obrazaca. Sva potrebna uputstva za korišćenje servisa i popunjavanje obrazaca istaknuta su na veb sajtu Agencije.

Propisanu obavezu vođenja Registra evidencija zbirki ličnih podataka, Agencija vrši tako što nove evidencije službenici u registar unose dinamikom prispjeća – elektronski, one koje stignu preko servisa postavljenog na portalu eUprave i ručno, one koje se, preko arhive Agencije, dostavljaju u papirnoj formi.

Osim registracije novih rukovaoca i unosa novih evidencija zbirki ličnih podataka, u toku prethodne godine imali smo niz izmjena podataka kod ranije registrovanih rukovaoca, koje su oni sami inicirali, kao i izmjene ili dopune ranije unijetih evidencija.

U toku 2024. godine Ministarstvo javne uprave započelo je aktivnosti poboljšanja i prelaska na novu platformu portala eUprave, na kojem su postavljeni servisi Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Krajem novembra 2024. godine predstavnici Agencije su uključeni u te aktivnosti, kako bi dali doprinos da korisnicima naših eUsluga bude olakšano korišćenje elektronskih servisa - AZLP registracija rukovaoca zbirke ličnih podataka kao i AZLP prijava zbirke ličnih podataka.

U prethodnoj godini u registar evidencija zbirki ličnih podataka, koristeći elektronske servise ili ručnim unosom, registrovana su 54 nova rukovaoca kao i 151 pripadajuća evidencija zbirki ličnih podataka.

Na današnji dan imamo ažuriran registar zbirki ličnih podataka sa 810 rukovaoca i 2426 evidencija zbirki ličnih podataka

4.2. Saglasnost za uspostavljanje zbirke ličnih podataka

U navedenom periodu izdato je ukupno 74 saglasnosti za uvođenje video nadzora.

Saglasnosti su date onim rukovaocima koji su shodno upućenim Zahtjevima za davanje saglasnosti, dostavili potrebnu dokumentaciju čime su ispoštovani članovi 35, 36 i 39 Zakona kojima su propisani uslovi i način uvođenja video nadzora kod javnog sektora, privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika. Obavezna dokumentacija koja se Agenciji dostavlja uz Zahtjev za davanje saglasnosti je:

- Interno pravilo o zaštiti ličnih podataka;
- Odluka o uvođenju video nadzora;

- Mišljenje – Izjava predstavnika sindikata ili predstavnika zaposlenih o uvođenju video nadzora;
- Evidencija podataka o zbirkama podataka – video nadzor, na propisanom obrascu;
- Informacija o opštim karakteristikama kamera.

Saglasnosti su izdate sljedećim subjektima:

1. JUGOPETROL AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na avio servisu Podgorica, br. 06-10-13947-2/23 od 25.01.2024. godine;
2. JUGOPETROL AD, saglasnost za uvođenje video nadzora za uvođenje video nadzora na avio servisu Tivat, br. 06-10-13947-3/23 od 25.01.2024. godine;
3. JUGOPETROL AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Cetinje, br. 06-10-13947-4/23 od 25.01.2024. godine;
4. JUGOPETROL AD P, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Risan, br. 06-10-13947-5/23 od 25.01.2024. godine;
5. JUGOPETROL AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Budva, br. 06-10-13947-6/23 od 25.01.2024. godine;
6. JUGOPETROL AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Herceg Novi 1, br. 06-10-13947-7/23 od 25.01.2024. godine;
7. JU Centar za socijalni rad opštine Nikšić, Plužine i Šavnik, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-18761-6/23 od 28.03.2024. godine.
8. „Montecargo“ AD Podgorica JSC, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-20070-8/23;
9. Fakultet dramskih umjetnosti na Cetinju, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7654-10/23 od 20.03.2024. godine;
10. Sava osiguranje AD, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-4680-4/22 od 16. 05.2024. godine;
11. Opština Bijelo Polje, Komunalna policija, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-5063-9/21 od 05.04.2024. godine;
12. JU Dom starih „Podgorica“, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-16335-5/23 od 23.05.2023. godine;
13. JU Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-4529-3/24 od 09.05.2024. godine;
14. JPU „Majka Tereza“, Tuzi, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-13876-3/23 od 09.05.2024. godine;
15. Komunalna policija – opština Nikšić, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-11105- 9/23 od 05.04.2024. godine;
16. Komunalne djelatnosti doo Ulcinj, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-17679-2/24 od 17.04.2024. godine;
17. Opština Nikšić, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-1087-2/24 od 23.04.2024. godine;
18. Studio Dracha doo, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-2559-2/24 od 17.04.2024. godine;

19. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Andrijevića, br. 06-10-13947-60/23 od 12.06.2024. godine;
20. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Berane, br. 06-10-13947-59/23 od 12.06.2024. godine;
21. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Bijelo Polje 1, br. 06-10-13947-58/23 od 12.06.2024. godine;
22. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Bijelo Polje 2, br. 06-10-13947-57/23 od 12.06.2024. godine;
23. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Budva 2, br. 06-10-13947-58/23 od 12.06.2024. godine;
24. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Budva, br. 06-10-13947-40/23 od 12.06.2024. godine;
25. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Danilovgrad, br. 06-10-13947-44/23 od 12.06.2024. godine;
26. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Spuž, 06-10-13947-18/23 od 12.06.2024. godine;
27. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Herceg Novi 2, 06-10-13947-43/23 od 12.06.2024. godine;
28. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Herceg Novi, 06-10-13947-41/23 od 12.06.2024. godine;
29. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Kolašin, 06-10-13947-39/23 od 12.06.2024. godine;
30. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Kotor, 06-10-13947-42/23 od 12.06.2024. godine;
31. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Lapčiči, br. 06-10-13947-55/23 od 12.06.2024. godine;
32. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 8, 06-10-13947-48/23 od 12.06.2024. godine;
33. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Radanovići, 06-10-13947-50/23 od 12.06.2024. godine;
34. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Ribarevina, 06-10-13947-51/23 od 12.06.2024. godine;
35. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Rožaje, 06-10-13947-46/23 od 12.06.2024. godine;
36. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Šavnik, 06-10-13947-42/23 od 12.06.2024. godine;
37. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Kotor, 06-10-13947-48/23 od 12.06.2024. godine;
38. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Tivat, 06-10-13947-47/23 od 12.06.2024. godine;
39. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Tuzi, 06-10-13947-45/23 od 12.06.2024. godine;

40. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Berane 2, 06-10-13947-33/23 od 12.06.2024. godine;
41. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Očinići, 06-10-13947-32/23 od 12.06.2024. godine;
42. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Mojkovac, 06-10-13947-31/23 od 12.06.2024. godine;
43. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Nikšić 1, 06-10-13947-34/23 od 12.06.2024. godine;
44. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Nikšić 2, 06-10-13947-35/23 od 12.06.2024. godine;
45. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Nikšić 3, 06-10-13947-36/23 od 12.06.2024. godine;
46. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Petrovac, 06-10-13947-30/23 od 12.06.2024. godine;
47. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Plav, br. 06-10-13947-29/23 od 12.06.2024. godine;
48. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Pljevlja, br. 06-10-13947-28/23 od 12.06.2024. godine;
49. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Plužine, br. 06-10-13947-27/23 od 12.06.2024. godine;
50. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 2, br. 06-10-13947-26/23 od 12.06.2024. godine;
51. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 3, br. 06-10-13947-19/23 od 12.06.2024. godine;
52. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 4, br. 06-10-13947-20/23 od 12.06.2024. godine;
53. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 5, br. 06-10-13947-21/23 od 12.06.2024. godine;
54. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 6, br. 06-10-13947-22/23 od 12.06.2024. godine;
55. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Podgorica 10, br. 06-10-13947-24/23 od 12.06.2024. godine;
56. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Ulcinj, br. 06-10-13947-23/23 od 12.06.2024. godine;
57. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Nikšić Vilusi, br. 06-10-13947-18/23 od 12.06.2024. godine;
58. Jugopetrol AD, saglasnost za uvođenje video nadzora na benzinskoj stanici Žabljak 2, br. 06-10-13947-25/23 od 12.06.2024. godine;
59. Sava osiguranje AD, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-4680-4/22 od 16. 05.2024.
60. JPU "Đina Vrbica" u vaspitna jedinica "Dragan Radulović", saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7166-3/24 od 11.07.2024. godine od 11.07.2024. godine;

61. JPU "Đina Vrbica", saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7166-5/24 od 13.06.2024. godine;
62. JPU "Đina Vrbica" u vaspitna jedinica "Leptirić" saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7166-4/24 od 11.07.2024. godine;
63. JPU "Đina Vrbica" u vaspitna jedinica "Poletarac" saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7166-6/24 od 11.07.2024. godine;
64. JU Dom starih "Podgorica", saglasnost za proširenje video nadzora, br. 06-10-7143-1/24 od 11.07.2024. godine;
65. JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Podgorica, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-1717-2/24 od 11.07.2024. godine;
66. DOO "Žičara Kotor Lovćen", saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-06-6806-4/24 od 26.07.2024. godine;
67. Univerzitet Crne Gore – Fakultet za turizam i hotelijerstvo, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-8690-2/24 od 26.09.2024. godine;
68. Investiciono razvojni fond Crne Gore A.D., saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-8109-3/24 od 26.09.2024. godine;
69. DOO „Vodovod“ Pljevlja, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7726-3/24 od 09.10.2024. godine;
70. Sekretarijat Tužilačkog savjeta, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-11156-3/24 od 31.10.2024. godine;
71. Agencija za razvoj i podršku poslovanju, Cetinje, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-7697-3/24 od 07.11.2024. godine;
72. Apelacioni sud Crne Gore, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-9606-9/24 od 28.11.2024. godine;
73. Komunalna policija Opštine Kotor, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-10-12130-5/24 od 26.12.2024. godine;
74. RTV Gradska, saglasnost za uvođenje video nadzora, br. 06-06-13229-2/24 od 26.12.2024. godine;

4.3. Saglasnost za iznošenje ličnih podataka

Lični podaci koji se obrađuju mogu se iznositi iz Crne Gore u drugu državu ili davati na korišćenje međunarodnoj organizaciji, koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka propisane Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, na osnovu prethodno pribavljene saglasnosti nadzornog organa. Adekvatnost mjera zaštite procjenjuje se na osnovu konkretnih okolnosti u kojima se sprovodi postupak prenosa ličnih podataka ili postupak prenosa skupa tih podataka, pri čemu se posebno uzima u obzir: priroda ličnih podataka; svrha i trajanje predloženog postupka ili postupka obrade; država porijekla i država krajnjeg odredišta; zakonom propisana pravila koja su na snazi u državi u koju se iznose podaci; pravila profesije i bezbjedonosne mjere koje se moraju poštovati u toj zemlji.

Za iznošenje ličnih podataka radi povjeravanja pojedinih poslova obrade, u smislu člana 16 ovog Zakona, neophodna je saglasnost nadzornog organa, osim u slučaju kada se iznose podaci u države članice Evropske Unije i evropskog ekonomskog prostora ili države koje se nalaze na listi Evropske Unije koje imaju adekvatan stepen zaštite podataka o ličnosti. U članu 42 Zakona su precizirane odredbe koje definišu slučajeve kada saglasnost Agencije nije obavezna.

U izvještajnom periodu Agenciji je upućeno **(3)** zahtjeva za dobijanje saglasnosti za iznošenje podataka.

Saglasnost je data sljedećim rukovaocima:

1. Adriatic banka AD Podgorica, saglasnost za iznošenje podataka i obradu ličnih podataka klijenata pravnom licu Efficient Frontiers International Limited, Engleska, br. 06-10-4600-2/24 od 09.05.2024. godine;
2. Platna institucija Payspot ME, saglasnost za iznošenje i obradu ličnih podataka klijenata iz Crne Gore u Republiku Srbiju, North Spot doo i PaySpot doo, Novi Sad, br. 06-09-6775-5/24 od 15.08.2024. godine;
3. Sava osiguranje AD Podgorica, saglasnost za iznošenje i obradu ličnih podataka iz Crne Gore u Republiku Srbiju u DOO Coris Assistance, br. 06-09-9682-3/24 od 24.10.2024. godine.

5. MIŠLJENJA U VEZI PRIMJENE ZAKONA

5.1. Mišljenja

U izvještajnom periodu Agenciji je upućeno 36 Zahtjeva za davanje mišljenja.

Savjet Agencije je, postupajući po zahtjevima za davanje mišljenja, shodno članu 50 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, donio sedam (7) Mišljenja.

Cijeneći prirodu zahtjeva, kojima se uglavnom traže dodatna pojašnjenja, instrukcije i smjernice u vezi sa primjenom ZZPL-a, Agencija je u vezi sa istim dala pisane odgovore u formi dopisa.

5.1.1. Postupajući u skladu sa čl.50 st.1 tačka 3 i 8 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) u postupku davanja mišljenja po Zahtjevu Uprave za statistiku - Monstat, br. 06-11-19085-1/23 od 04.12.2023.godine, da li se JMBG može koristiti za provjeru unesenih podataka, a sve u cilju nastavka rada na projektnom zadatku za izradu aplikativnog rješenja za Popis 2023, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 05.02.2024. godine donio Mišljenje da: **korišćenje jedinstvenog matičnog broja lica za provjeru unesenih podataka putem aplikacije za Popis 2023 kao jedan od identifikacionih parametara, nije u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.**

5.1.2. Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-18203-1/23 od 06.11.2023. godine, kao i Urgencije na Zahtjev za davanje mišljenja, br. 06-11-18203-2/23 od 05.02.2024. godine, upućenog od strane Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorat za upravne poslove,

državljanstvo i strance, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti dostavljanje podataka iz Centralnog registra stanovništva, po Zahtjevu, br. 06-046/23-59857 od 18.10.2023. godine, Uprave za statistiku – Monstatu, i to za sve: crnogorske državljanje sa prebivalištem u Crnoj Gori; crnogorske državljanje sa odobrenim stalnim ili privremenim boravkom u inostranstvu; strance sa boravkom do 90 dana, a koji između ostalog sadrže i lične podatke, Savjet Agencije na sjednici održanoj dana 17.04.2024 godine, daje Mišljenje: **Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance MUP-a, može dostaviti podatke iz Centralnog registra stanovništva i evidencije o strancima na osnovu Zahtjeva Uprave za statistiku isključivo na način kojim se ne otkriva identitet lica, u skladu sa članom 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.**

5.1.3. Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-5570-7/23 od 27.03.2024. godine, upućenog od strane Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorat za normativne poslove i razvoj policije, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li su u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti odredbe nacrtu Pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika kojima se uređuje sadržaj izvještaja o imovini i prihodima i bliži način kontrole, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 09.05.2024. godine donio Mišljenje: **Predlog Pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, s tim što je potrebno precizirati način obrade podataka prilikom vršenja kontrole povezanih lica.**

5.1.4. Odlučujući po Zahtjevu br. 06-11-4834-1/24 od 10.04.2024. godine, upućenog od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li su u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. List CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) odredbe Nacrta Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 16.05.2024. godine donio Mišljenje: **Nacrt Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, s tim što je potrebno određene norme kojim se uređuje obrada ličnih podataka izmijeniti i dopuniti.**

5.1.5. Odlučujući po Zahtjevu br. 06-11-6916-1/24 od 04.06.2024. godine, upućenom od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, shodno članu 50 stav 1 tačka 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. List CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) traži mišljenje da li su u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti, Predlog zakona o izmjeni Zakona o strancima, Predlog zakona o izmjeni Zakona o crnogorskom državljanstvu, Predlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Predlog zakona o izmjeni Zakona o

centralnom registru stanovništva, Predlog zakona o izmjeni Zakona o registrima prebivališta i boravišta i Predlog zakona o dopuni Zakona o matičnim registrima, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 12.06.2024. godine donio Mišljenje: **Predložene izmjene i dopune Zakona o strancima, Zakona o crnogorskom državljanstvu, Zakona o centralnom registru stanovništva, Zakona o registrima prebivališta i boravišta kao i Zakona o matičnim registrima dobijaju svoje pravno dejstvo i moguće ih je primjenjivati uz prethodnu izmjenu člana 2 stav 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.**

5.1.6. Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-8561-1/24 od 22.08.2024. godine, upućenom od strane JZU Doma zdravlja Bijelo Polje, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti dostavljanje podataka o maloljetnim licima Centru za socijalni rad koji je organ starateljstva, Savjet Agencije je na sjednici održanoj dana 26.09.2024. godine donio Mišljenje: **Dostavljanje podataka o maloljetnim licima od strane JZU Dom zdravlja Bijelo Polje organu starateljstva - Centru za socijalni rad je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.**

5.1.7. Odlučujući po Zahtjevu, br. 06-11-8062-1/24 od 23.07.2024. godine, upućenom od strane Ministarstva unutrašnjih poslova – Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti, kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje na Nacrt Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Savjet Agencije na sjednici održanoj dana 13.12.2024 godine, donio je Mišljenje: **Dostavljeni Nacrt zakona o zaštiti podataka o ličnosti na mišljenje od strane Odjeljenja za zaštitu podataka o ličnosti MUP-a je potrebno precizirati u pojedinim odredbama.**

Mišljenja Savjeta Agencije se objavljuju na web sajtu Agencije (<http://www.azlp.me/misljenja>).

5.2. Primjeri mišljenja

Kao što je i istaknuto u Izvještaju, u toku 2024. godine je, Savjet Agencije je usvojio sedam mišljenja u oblasti zaštite ličnih podataka. S obzirom na tematiku datih mišljenja, kao primjere, u ovom Izvještaju navešćemo samo neke.

Primjer 1 – Ministarstvo unutrašnjih poslova (Dostavljanje podataka iz Centralnog registra stanovništva i evidencije o strancima na osnovu Zahtjeva Uprave za statistiku)

Dana 06.11.2023. godine, ovoj Agenciji upućen je Zahtjev od strane Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance, u kojem se traži mišljenje da li je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti da se po zahtjevu, br. 01-046/23-59857 od 18.10.2023. godine, koji im je uputila Uprava za statistiku,

dostave svi podaci iz Centralnog registra i to za sve: crnogorske državljanje sa prebivalištem u Crnoj Gori; crnogorske državljanje sa odobrenim stalnim ili privremenim boravkom u inostranstvu; strance sa boravkom do 90 dana, a koji između ostalog sadrže i lične podatke.

U Zahtjevu se navodi da Uprava za statistiku – Monstat, ima pravo pristupa svim administrativnim izvorima podataka, a kao pravni osnov navodi Zakon o popisu stanovništva, domaćinstva i stanova ("Službeni list Crne Gore", br. 140/22 od 16.12.2022, 105/23 od 28.11.2023), kojim je, u članu 23 propisano da za potrebe pripreme, organizacije i sprovođenja popisa, kao i radi obrade i upoređivanja sa podacima prikupljenim popisom, organi koji vode administrativne izvore podataka su obavezni da na zahtjev Uprave za statistiku omogućće preuzimanje podataka neophodnih za popis uključujući identifikatore, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zvanična statistika. Nadalje, u Zahtjevu se navodi da postoji kolizija normi između Zakona o popisu stanovništva, domaćinstva i stanova te Zakona o centralnom registru stanovništva i Zakona o strancima, a da planirane izmjene navedenih članova, u cilju dostavljanja ličnih podataka na traženi način, nijesu sprovede.

Postupajući u skladu sa članom 50 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Službeni list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12 i 22/17) u kojem se navodi da Agencija daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona, a na osnovu predmetnog Zahtjeva Savjet Agencije je mišljenja da je dostavljanje podataka iz Centralnog registra za potrebe zvanične statistike stanovništva i to za sve: crnogorske državljanje sa prebivalištem u Crnoj Gori; crnogorske državljanje sa odobrenim stalnim ili privremenim boravkom u inostranstvu; strance sa boravkom do 90 dana, a koji između ostalog sadrže i lične podatke, od strane Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance po zahtjevu Uprave za statistiku – Monstat, a u cilju preuzimanje podataka neophodnih za popis bez zaštite identiteta, u suprotnosti ZZPL.

Zaštita podataka o ličnosti obezbjeđuje se pod uslovima i na način propisan ZZPL-om, a u skladu sa principima i standardima sadržanim u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava (čl.1). Shodno čl. 2 st. 1 i 2 propisano je da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom. Saglasno st. 3 i 4 ovog člana Zakona propisano je da se lični podaci koji su prikupljeni u statističke ili naučne svrhe u skladu sa zakonom mogu obrađivati ukoliko su preduzete odgovarajuće mjere zaštite identiteta podataka fizičkih lica čiji se podaci obrađuju.

Članom 2 st. 3 i 4 je jasno propisano kad se lični podaci daju na korišćenje radi obrade u statističke ili naučno-istraživačke svrhe, ti podaci se moraju dati na korišćenje u obliku koji ne otkriva identitet lica. U smislu člana 9 stav 1 tačka 3 Zakona, zbirka ličnih podataka je strukturalno uređen, centralizovan, decentralizovan ili razvrstan po funkcionalnim ili geografskim osnovama skup ličnih podataka koji su predmet obrade i koji mogu biti dostupni u skladu sa propisanim kriterijumima na koju obradu se primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, saglasno čl. 7 ZZPL-a. Treća

strana, odnosno korisnik ličnih podataka je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, koji imaju pravo da obrađuju lične podatke, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke ličnih podataka, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoca zbirke ličnih podataka ili obrađivača ličnih podataka (stav 4 ovog člana Zakona). Uslovi za prikupljanje i obradu ličnih podataka predviđeni su članom 10 ovog Zakona, kojim je propisano da se lični podaci mogu obrađivati ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili uz predhodno dobijenu saglasnost lica čiji se podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku. Shodno članu 10 stav 2 tačka 4 ovog Zakona, obrada ličnih podataka se vrši bez saglasnosti lica ako je to neophodno radi obavljanja poslova od javnog interesa ili u vršenju javnih ovlašćenja koja su u djelokrugu rada, odnosno nadležnosti rukovaoca zbirke ličnih podataka ili treće strane, odnosno korisnika ličnih podataka. Prema članu 17 stav 1 ZZPL-a, rukovalac zbirke ličnih podataka mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev, dati lične podatke koji su mu potrebni. Članom 18 ovog zakona propisano je da se lični podaci mogu koristiti samo za vrijeme potrebno za ostvarivanje svrhe koja je navedena u zahtjevu za davanje podataka na korišćenje, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Po proteku vremena iz stava 1 ovog člana, korisnik ličnih podataka dužan je da briše lične podatke, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Članom 24 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, rukovalac zbirke ličnih podataka i obrađivač ličnih podataka obavezni su da obezbijede tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite ličnih podataka, radi zaštite od gubitka, uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Mjere zaštite ličnih podataka iz stava 1 ovog člana moraju odgovarati prirodi i karakteru podataka koji se obrađuju, uzimajući u obzir najviši nivo tehnologije i troškove njihovog sprovođenja. Ako se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema i po potrebi datum do kad podaci o korisniku nijesu dostupni licu čiji su podaci obrađivani.

Rukovalac zbirke ličnih podataka obavezan je da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koje se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima. Rukovalac zbirke ličnih podataka dozvoljava pristup zbirkama ličnih podataka i vodi evidenciju o korisnicima ličnih podataka u skladu sa svojim aktom.

Zakonom o Centralnom registru stanovništva ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 049/07 od 10.08.2007, Službeni list Crne Gore", br. 041/10 od 23.07.2010, 040/11 od 08.08.2011, 055/16 od 17.08.2016) utvrđuje se sadržina centralnog registra stanovništva Crne Gore, razmjena, vođenje, održavanje, čuvanje i korišćenje podataka, određivanje i upotreba lične identifikacione oznake i uređuju druga pitanja od značaja za centralni registar stanovništva (čl. 1 Zakona).

Članom 18 ovog Zakona uređuje se dostava podataka na način da podatke iz Centralnog registra nadležni organ dostavlja organima i drugim korisnicima, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom. Podaci iz stava 1 ovog člana dostavljaju se na magnetnim medijima, neposrednim kompjuterskim povezivanjem ili na drugi način.

Nadležni organ je obavezan da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje ličnih podataka, kao i datum i vrijeme pristupa podacima. Način i rokove dostavljanja podataka iz stava 1 ovog člana, kao i kriptografsku zaštitu utvrđuje Vlada, na predlog nadležnog organa.

Članom 19 Zakona propisano je da organi i drugi korisnici podatke iz Centralnog registra mogu koristiti isključivo za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Podaci iz Centralnog registra mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, **bez oznake identiteta** lica na koje se podaci odnose, što je u skladu sa članom 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti kojim je propisano da: "lični podaci koji su prikupljeni u statističke ili naučne svrhe u skladu sa zakonom mogu se obrađivati ukoliko su preduzete odgovarajuće mjere zaštite.

"Kad se lični podaci daju na korišćenje radi obrade u statističke ili naučno-istraživačke svrhe, ti podaci se moraju dati na korišćenje u obliku koji **ne otkriva identitet lica**".

Podatke iz Centralnog registra može, na lični zahtjev, koristiti lice na koje se ti podaci odnose.

Zakonom o strancima ("Službeni list Crne Gore", br. 012/18 od 23.02.2018, 003/19 od 15.01.2019, 086/22 od 03.08.2022) u članu 3 propisano je da stranac ima pravo na zaštitu podataka o ličnosti koji se o njemu obrađuju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Korišćenje podataka uređeno je članom 208 na način da podatke iz evidencija iz člana 206 ovog zakona, osim otiska prstiju i potpisa, mogu koristiti Ministarstvo i policija radi vršenja poslova iz svoje nadležnosti. Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i drugi organi mogu koristiti podatke iz evidencije, osim biometrijskih podataka, za vršenje poslova iz svoje nadležnosti, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom. Organi iz st. 1 i 2 ovog člana obavezni su da obezbijede zaštitu podataka iz evidencije koje koriste od slučajnog ili neovlašćenog pristupa, korišćenja, obrade i prosljeđivanja, u skladu sa zakonom. Podaci iz evidencija shodno Zakonu o strancima koji u članu 3 ovog zakona garantuje zaštitu ličnih podataka time se isti mogu koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge svrhe, u skladu sa odredbama kojima se uređuje zaštita ličnih podataka u skladu sa članom 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti na način da se **ne otkriva identitet lica**.

Podatke iz evidencija može koristiti lice na koje se podaci odnose, na njegov zahtjev.

Iz prednje citiranih odredbi zakona, jasno proizilazi da iako je Uprava za statistiku nadležan organ za proizvodnju zvanične statistike koji saglasno odredbama Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike i Zakona o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova, za potrebe pripreme, organizacije i sprovođenja popisa, kao i radi obrade i upoređivanja sa podacima prikupljenih popisom ima pravo korišćenja svih administrativnih izvora podataka drugih organa, uključujući identifikatore, ali jedino i isključivo u skladu sa načelom statističke povjerljivosti na način koji je propisan u članu 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Administrativni izvori su definisani kao podaci koji se vode u skladu sa posebnim zakonima i koriste radi utvrđivanja prava i obaveza fizičkih i pravnih lica. Takvi podaci (evidencije, registri, baze podataka, zbirke podataka, geoprostorni podaci i tsl.) kada sadrže informacije (identifikatore) koje se odnose na fizičko lice čiji identitet je utvrđen ili se može utvrditi predstavljaju zbirke ličnih podataka na koju obradu se primjenjuju odredbe Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstva i stanova kao i Zakonom o statistici i zvaničnom sistemu statistike omogućava Upravi za statistiku da ima status korisnika ličnih podataka kao treća strana po čijem zahtjevu rukovalac zbirke ličnih podataka mora dati lične podatke koje su mu potrebni. Uz navođenje valjanog pravnog osnova za obradu ličnih podataka, zahtjev za davanje ličnih podataka treba da sadrži informacije bliže precizirane čl.17 st.2 ZZPL-a koje se naročito odnose na kategoriju lica koji se traže, svrhi obrade i vremenu korišćenja. Saglasno prednje izloženom, organi i organizacije koje upravljaju administrativnim izvorima podataka, shodno Zakonu, dužni su da Upravi za statistiku kao nadležnom organu dostave odgovarajuće podatke i meta podatke u elektronskom obliku u skladu sa zakonima kojima se uređuje elektronska uprava, elektronski potpis, elektronski dokument, elektronska trgovina i informaciona bezbjednost, isključivo radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike. Shodno navedenom Uprava za statistiku kao korisnik podataka posjeduje pravni osnov za korišćenje podataka iz predmetnih evidencija ali pod uslovom i na način propisanim članom 2 st.3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Cijeneći da je navedenim zakonima uređeno da se podaci iz Centralnog registra i evidencije o strancima mogu koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene bez oznake identiteta lica na koje se podaci odnose, što u konkretnom znači da važeći pozitivno-pravni propisi omogućavaju pristup ličnim podacima na način da se ne otkriva identitet lica čiji se podaci obrađuju, odnosno na koji se isti odnose.

Takođe, davanje na korišćenje predmetnih evidencija u posjedu direktorata MUP-a u konkretnom upućuje na koliziju pravnih normi, odnosno na neusaglašenost propisa sa jedne strane između Zakona o centralnom registru i Zakona o strancima sa Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstva i stanova odnosno sa Zakonom o statistici i zvaničnom sistemu statistike sa druge strane i sa opštim zakonom kojim se uređuje oblast zaštite ličnih podataka. Savjet Agencije nalazi da davanje na korišćenje ličnih podataka suprotno članu 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti u cilju zvaničnog popisa stanovništva, domaćinstava i stanova predstavljalo bi odstupanje od pozitivnih pravnih propisa kojima se uređuje oblast zaštite ličnih podataka iz tog razloga se ograničava zadiranje u pravo na privatnost i ujedno se garantuje adekvatna zaštita ličnih podataka.

Savjet Agencije je uzeo u obzir i zakonom propisanu dužnost Uprave za statistiku da nakon izvršenog unosa, obrade i šifriranja ličnih podataka preuzetih iz administrativnih izvora odvoji identifikatore od varijabli sadržaja, i prikaže isključivo agregirane podatke koji se ne mogu koristiti za mjere ili odluke povezane sa konkretnim fizičkim licem što je saglasno sa osnovnim principima zvanične statistike koji se odnose na povjerljivost podataka i zaštite ličnih podataka. Međutim, obrada podataka putem davanja na korišćenje zakonskom korisniku, odnosno trećoj strani mora biti u javnom interesu tj.

eksplicitno propisana kroz imperativnu normu Zakona koja mora biti usaglašena sa pravilima međunarodnog prava, Ustavom i Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

S tim u vezi, Savjet Agencije smatra da Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za upravne poslove, državljanstvo i strance, može dostaviti podatke iz Centralnog registra stanovništva i evidencije o strancima na osnovu zahtjeva Uprave za statistiku koji sadrži sve elemente propisane čl. 17 st. 2 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti isključivo na način kojim se **ne otkriva identitet lica** čiji se podaci obrađuju u skladu sa članom 2 st. 3 i 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Primjer 2 – JZ Dom zdravlja Bijelo Polje (Dostavljanje podataka o maloljetnim licima od strane JZU Dom zdravlja Bijelo Polje organu starateljstva - Centru za socijalni rad)

Dana 22.08.2024. godine ovoj Agenciji se Zahtjevom obratila JZU Dom zdravlja Bijelo Polje, radi davanja mišljenja da li je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti dostavljanje podataka o maloljetnim licima od strane JZU Doma zdravlja Bijelo Polje na zahtjev organa starateljstva- Centra za socijalni rad.

U Zahtjevu se u bitnom navodi: da na adresu Doma zdravlja stižu zahtjevi Centra za socijalni rad koji je određen kao organ starateljstva za maloljetna lica koja se nalaze u specifičnim porodičnim situacijama; da se predmetnim zahtjevima traži informacija da li maloljetno lice ima izabranog ljekara i da li je redovno imunizovano; da je čl. 139 Zakona o zdravstvenoj zaštiti propisano da su zdravstveni radnici i saradnici dužni da čuvaju kao tajnu podatke o zdravstvenom stanju; da je Zakonom o pravima pacijenata propisano da se na zahtjev pacijenta omogućava uvid i kopiranje medicinske dokumentacije te u slučaju da je pacijent maloljetno lice ovo pravo ima zakonski zastupnik odnosno staralac; da se Centar za socijalni rad u zahtjevima poziva na čl.140 Zakona o zdravstvenoj zaštiti koji propisuje da se podaci iz medicinske dokumentacije mogu dati organu starateljstva, u skladu sa zakonom.

Postupajući u skladu sa članom 50 tačka 3 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. List CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24) – ZZLP, u kojem se navodi da Agencija daje mišljenja u vezi sa primjenom ovog zakona, a na osnovu predmetnog Zahtjeva, Savjet Agencije je mišljenja da Centar za socijalni rad koji je određen kao organ starateljstva ima svojstvo zakonskog korisnika ličnih podataka.

Prilikom odlučivanja o prednjem, Savjet je pošao od sadržine Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kojim je u članu 2 stavovi 1 i 2 propisano da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade, niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Članom 4 propisano je da se zaštita ličnih podataka obezbjeđuje svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Obrada ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 2 ZZPL-a, je radnja kojom se automatski ili na drugi način lični podaci prikupljaju, evidentiraju, povlače, koriste, vrši uvid u njih, otkrivaju putem prenosa ili na drugi način čine dostupnim.

Korisnik ličnih podataka, u smislu člana 9 stav 1 tačka 4 ZZPL-a je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovaoaca ili obrađivača.

Shodno članu 9 ZZPL-a stav 1 tačka 7 posebne kategorije ličnih podataka su lični podaci koji se odnose na rasno ili etničko porijeklo, političko mišljenje, vjersko ili filozofsko uvjerenje, članstvo u sindikalnim organizacijama, kao i podaci koji se odnose na zdravstveno stanje ili seksualni život i isti se mogu obrađivati samo pod uslovima propisanim članom 13 ZZPL-a.

Članom 10 ZZPL-a predviđeni su uslovi za obradu ličnih podataka i istim je, između ostalog, propisano da se obrada ličnih podataka može vršiti ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku.

Saglasnost za maloljetno lice daju roditelji ili usvojioci odnosno staratelj, osim ako saglasnost nije u suprotnosti sa interesima maloljetnog lica.

Ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10 i 13, rukovalac zbirke mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev dati lične podatke koji su mu potrebni (član 17 ZZPL-a).

Shodno članu 12 ZZPL-a obrada ličnih podataka maloljetnih lica vrši se na način koji je u njihovom najboljem interesu.

Članom 140 stav 2 Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Sl.list CG, br.3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 24/19, 82/20 i 3/23) propisano je da se podaci iz medicinske dokumentacije, odnosno izvodi tih podataka, kao i kopije medicinske dokumentacije mogu dati organu starateljstva, u skladu sa zakonom.

Dovodeći ovu normu u vezu sa članovima 10, 12 i 17 ZZPL-a proizilazi da Centar za socijalni rad kao organ starateljstva ima svojstvo zakonskog korisnika ličnih podataka i da je predmetna obrada ličnih podataka, u cilju zaštite zdravlja, u najboljem interesu maloljetnog lica.

S tim u vezi, rukovalac zbirkom ličnih podataka, u konkretnom slučaju JZU Dom zdravlja Bijelo Polje, je dužan da korisniku ličnih podataka na njegov zahtjev dostavi tražene lične podatke. Centar za socijalni rad, kao organ starateljstva, je u obavezi da prilikom podnošenja zahtjeva u istom navede informacije iz čl.17 stav 2 ZZPL-a i dostavi dokaz da ima svojstvo organa starateljstva za konkretno lice.

**Primjer 3 – Ministarstvo unutrašnjih poslova
(Predlog izmjena i dopuna Zakona o strancima, Zakona o crnogorskom
državljanstvu, Zakona o centralnom registru stanovništva, Zakona o
registrima prebivališta i boravišta kao i Zakona o matičnim registrima)**

Dana 04.06.2024. godine ovoj Agenciji se obratilo Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore Zahtjevom kojim se od Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama traži mišljenje da li su odredbe Predloga zakona o izmjeni Zakona o strancima, Predloga zakona o izmjeni Zakona o crnogorskom državljanstvu, Predloga zakona o izmjeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, Predloga zakona o izmjeni Zakona o centralnom registru stanovništva, Predloga zakona o izmjeni Zakona o registrima prebivališta i boravišta i Predloga zakona o dopuni Zakona o matičnim registrima u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Predlogom zakona o izmjeni Zakona o zaštiti podataka o ličnosti predviđeno je da se u članu 2 mijenja stav 4 i glasi:

„Kad se lični podaci daju na korišćenje radi obrade u statističke ili naučno-istraživačke svrhe, ti podaci se moraju dati na korišćenje u obliku koji ne otkriva identitet lica, osim za organ uprave nadležan za poslove statistike radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike“.

Predlogom zakona o izmjeni Zakona o strancima predviđeno je da se u članu 208 stav 4 mijenja i da glasi:

„Podaci iz evidencije mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge svrhe, u skladu sa odredbama posebnog zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike i/ili odredbama kojima se uređuje zaštita ličnih podataka“.

Predlogom zakona o izmjeni Zakona o crnogorskom državljanstvu, u članu 37 stav 1 se mijenja i glasi:

„Lične podatke iz registra koristi nadležni organ u vršenju svoje djelatnosti u skladu sa zakonom. Takođe, podaci iz registra mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene u skladu sa odredbama posebnog zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.“

Predlogom zakona o izmjeni Zakona o registrima prebivališta i boravišta, u članu 31 stav 4 se mijenja i glasi:

„Podaci iz registra mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, bez oznake identiteta crnogorskog državljanina na koga se podaci odnose, u skladu sa zakonom, osim za organ uprave nadležan za poslove statistike u skladu sa odredbama posebnog zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.“

Predlogom zakona o izmjeni Zakona o centralnom registru stanovništva, predviđeno je da se član 19 stav 2 mijenja i glasi:

„Podaci iz Centralnog registra mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, bez oznake identiteta lica na koje se podaci odnose, osim za organ uprave nadležan za poslove statistike radi razvoja, proizvodnje i diseminacije zvanične statistike.“

Predlogom zakona o dopuni zakona o matičnim registrima, u članu 37 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Podaci iz matičnih registara mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka.“

Aktuelni Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, u članu 2 stavovi 1 i 2, propisuje da se lični podaci moraju obrađivati na pošten i zakonit način i da se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade, niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Nadalje, članom 2 stav 4 propisano je "Kad se lični podaci daju na korišćenje radi obrade u statističke ili naučno-istraživačke svrhe, ti podaci se moraju dati na korišćenje u obliku koji ne otkriva identitet lica."

Članom 4 propisano je da se zaštita ličnih podataka obezbjeđuje svakom licu bez obzira na državljanstvo, prebivalište, rasu, boju kože, pol, jezik, vjeru, političko i drugo uvjerenje, nacionalnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, obrazovanje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Korisnik ličnih podataka, shodno članu 9 stav 1 tačka 4 ZZPL-a je svako fizičko ili pravno lice, državni organ, organ državne uprave, organ lokalne samouprave ili lokalne uprave i drugi subjekti koji vrše javna ovlašćenja, a nije lice čiji se lični podaci obrađuju, prvobitni rukovalac zbirke, obrađivač ličnih podataka ili lice zaposleno kod rukovodca ili obrađivača.

Članom 10 ZZPL-a predviđeni su uslovi za obradu ličnih podataka i istim je, između ostalog, propisano da se obrada ličnih podataka može vršiti ukoliko za to postoji pravni osnov u zakonu ili po prethodno dobijenoj saglasnosti lica čiji se lični podaci obrađuju, koja se može opozvati u svakom trenutku.

Ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 10, rukovalac zbirke mora trećoj strani, odnosno korisniku ličnih podataka, na njegov zahtjev dati lične podatke koji su mu potrebni (član 17 ZZPL-a).

Članom 24 ZZPL-a, propisane su mjere zaštite ličnih podataka radi sprječavanja uništenja, nedopuštenog pristupa, promjene, gubitka, objavljivanja, kao i od zloupotrebe. Rukovalac zbirke ličnih podataka i obradivač ličnih podataka obavezni su da obijezbijede tehničke, kadrovske i organizacione mjere zaštite. Ako se obrada ličnih podataka vrši elektronskim putem, rukovalac zbirke obavezan je da obezbijedi da se u informacionom sistemu automatski evidentiraju korisnici ličnih podataka, podaci koji su obrađivani, pravni osnov za korišćenje podataka, broj predmeta, vrijeme odjave i prijave sa sistema. Rukovalac je obavezan da odredi koji zaposleni i kojim ličnim podacima imaju pristup, kao i kategorije podataka koji se mogu dati na korišćenje i pod kojim uslovima, kao i da vodi evidenciju o korisnicima ličnih podataka u skladu sa svojim aktom.

Imajući u vidu naprijed citirane odredbe ZZPL-a, a cijeneći Predloge zakona i istaknute razloge za donošenje istih u kojim se ukazuje da je aktuelnim ZZPL-om upotreba podataka u statističke svrhe ograničena te da je cilj donošenja zakona da se Upravi za statistiku omogući potpun pristup administrativnim izvorima, Savjet Agencije je mišljenja da predložene izmjene i dopune Zakona o strancima, Zakona o crnogorskom državljanstvu, Zakona o centralnom registru stanovništva, Zakona o registrima prebivališta i boravišta kao i Zakona o matičnim registrima, dobijaju svoje pravno dejstvo i moguće ih je primjenjivati uz prethodnu izmjenu člana 2 stav 4 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Ovo iz razloga što će isključivo na taj način Uprava za statistiku imati svojstvo zakonskog korisnika ličnih podataka, odnosno potpun pristup administrativnim izvorima.

Ističemo da je Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka (General Data Protection Regulation 2016/679 - GDPR) Evropskog Parlamenta i Savjeta Evropske Unije, sa kojom će biti usklađen novi Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, predviđeno da se obrada ličnih podataka zasniva na načelu ograničenja svrhe koja podrazumijeva da se lični podaci mogu prikupljati u određene zakonom propisane svrhe i da se dalje ne smiju obrađivati u nekompatibilne svrhe zbog koje su prikupljeni, pri čemu se obrada ličnih podataka u svrhu arhiviranja, naučnog ili istorijskog istraživanja ili u statističke svrhe ne smatra drugom svrhom. Takođe, Uredbom je predviđeno ograničenje čuvanja ličnih podataka koje podrazumijeva da se lični podaci čuvaju u obliku koji omogućava identifikaciju lica na koje se odnose samo za vrijeme za koje je potrebno u svrhu njihove obrade i da se mogu čuvati u dužem vremenskom periodu samo ako će se obrađivati u svrhu arhiviranja, naučnog ili istorijskog istraživanja ili u statističke svrhe, uz primjenu odgovarajućih tehničkih i organizacionih mjera kojima se štite prava lica na koja se ti lični podaci odnose.

5.3. Saradnja Agencije sa građanima i rukovaocima zbirki ličnih podataka – Pružanje stručne pomoći i preporuka

Tokom izvještajnog perioda, službenici Agencije su obavljali svakodnevne telefonske i e-mail konsultacije u vezi sa obradom ličnih podataka, uspostavljanjem evidencija zbirki i davanjem instrukcija u vezi sa primjenom Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

Shodno Uputstvu o prijemu stranaka, Agencija dva puta sedmično, utorkom i petkom u periodu od 10:00 do 13:00 časova vrši prijem zainteresovanih lica. Tokom 2024. godine vršen je prijem kako zainteresovanih građana, tako i predstavnika državnih organa, javnih preduzeća, privrednih subjekata i ostalih rukovaoca zbirki ličnih podataka.

Najveće interesovanje iskazano je u odnosu na uspostavljanje video nadzora kao mjere zaštite lica i imovine pri čemu se u određenom broju slučajeva, od strane građana, ukazivalo na video nadzor na privatnom posjedu za koji ova Agencija nema nadležnost u postupanju.

Kada je u pitanju video nadzor, izvještajni period karakteriše podnošenje značajnog broja zahtjeva od strane obrazovnih ustanova u Crnoj Gori (176 zahtjeva). U cilju stvaranja uslova za ujednačenu praksu postupanja po predmetnim zahtjevima, Savjet Agencije je krajem 2024. godine utvrdio Stav, koji je sastavni dio ovog Izvještaja, a kojim se daju jasne smjernice na koji način, u kojoj proceduri i u kom obuhvatu se može vršiti video nadzor u obrazovnim ustanovama. Odgovorna lica su u obavezi da se strogo pridržavaju zakonskih normi i datih instrukcija kako bi sistem video nadzora bio korišćen na adekvatan način, u zakonite svrhe i kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe i prekomjerna upotreba.

Takođe, građani su u značajnom broju ukazivali na postupanje službenika Pošte Crne Gore u odnosu na obradu ličnih podataka putem uvida ili fotokopiranja

identifikacionih dokumenata. U cilju adekvatnog informisanja javnosti, građana ali i rukovaoca-Pošte CG, Savjet Agencije je u vezi sa predmetnim izdao Obavještenje koje je dostavljeno rukovaocu, objavljeno na web stranici Agencije i sadržano u predmetnom Izveštaju.

Predstavnici rukovaoca su najčešće tražili stručnu pomoć u odnosu na nedoumice oko dostavljanja podataka, odnosno procjene svojstva podnosica zahtjeva kao zakonskog korisnika ličnih podataka, u smislu člana 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti.

U toku 2024. godine, Agencija je sačinila ukupno **163** dopisa odnosno odgovora na pitanja u vezi sa obradom ličnih podataka, i to:

1. Dopis, AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE, br. 06-29-3759-1/24 od 18.03.2024. godine;
2. Dopis, XX, gdje se postavlja pitanje koju oglasnu dokumentaciju prijavljeni kandidat može kopirati ili eventualno imati na uvid, a tiče se prijave na javni oglas u lokalnoj samoupravi, na koju je uložena žalba, a ista usvojena od strane Komisije, br. 06-09-152- 2/22 od 11.01.2024. godine;
3. Dopis, XX, u kojem se postavlja pitanje da li da kao upravnik stambenih zgrada u kompleksu Central Pointa, možete omogućiti etažnim vlasnicima da razgledaju ili da umnožavaju video snimke sa video nadzora koji pokrivaju zajedničke djelove stambene zgrade br. 06-29-19832-1/23 od 12.01.2024. godine;
4. Dopis, XX, u vezi sa javnim objavljivanjem ličnih podataka (imena i prezimena) vlasnika stanova na oglasnoj tabli stambene zgrade o dugovanjima za održavanje zgrade br.06-29-662-1/24 od 12.01.2024. godine;
5. Dopis, DRŽAVNI ARHIV, u vezi sa traženjem informacije da li Državni arhiv Crne Gore ima obavezu podnošenja Zahtjeva za davanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 06-29-1054-2/24 od 29.02.2024. godine;
6. Dopis, EPCG, u vezi davanja mišljenja da li Elektroprivreda CG AD Nikšić po Zahtjevu Uprave za statistiku može dostaviti sljedeće lične podatke: ime i prezime, podaci o adresi objekta (mjesto i ulica), utrošena električna energija po mjesecima, a koji se odnose na korisnike distributivne mreže iz kategorije domaćinstava , br. 06-11-506-3/24. od 11.03.2024. godine;
7. Dopis, GLAVNI GRAD PODGORICA, u vezi postavljanja video nadzora na mjestima predviđenim za odlaganje komunalnog otpada, br. 06-11-16613-1/23 od 20.03.2024. godine;
8. Dopis, INA CRNA GORA, u vezi zaključivanja Ugovor o korišćenju Ina kartičnih sastava i Ina kartice sa svojom matičnom kompanijom INA d.d. iz Republike Hrvatske, br. 06-29-985-4 /22 od 24.03.2024. godine;
9. Odgovor, XX, u vezi pitanja ko ima pravo da traži JMBG, a tiče se zahtjeva upućenom Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, br. 06-29-18814-1/23 od 24.11.2024. godine;
10. Obavještenje, ND VIJESTI, br.06-10-3749/24 od 19.03.2024. godine;
11. Odgovor, JU MUŽIČKA TIVAT, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-11-3857/24 od 20.03.2022. godine;

12. Odgovor, JZU DOM ZDRAVLJA PLJEVLJA , u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-10-3092-1/23 od 11.03.2024. godine;
13. Odgovor, KOMPO INVEST D.O.O., u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-10-1242-1/23 od 28.03.2024. godine;
14. Odgovor, XX, u vezi pokretanja disciplinskog postupka u cilju prikupljanja informacija od strane poslodavca, br. 06-29-16920-1/23 od 13.02.2024. godine;
15. Odgovor, MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, br. 06-29-1985-2/4 od 29.02.2024. godine;
16. Odgovor, XX, u vezi uvođenja video nadzora u domaćinstvu u kojem boravi staratelj sa roditeljima, br. 06-29-903-1/24 od 07.02.2024 godine;
17. Odgovor, UPRAVA ZA STATISTIKU, u vezi davanja mišljenja koja se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, br. 06-11-696-1/24 od 30.01.2024. godine;
18. Obavještenje, XX, uspostavljanja video nadzora na privatnom vlasništvu, br. 06-29-3256-/24 od 14.03.2024. godine;
19. Odgovor, SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE I BUDŽET OPŠTINE DANILOVGRAD, davanja mišljenja, koja se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama br. 06-29-3851-1/24 od 20.03.2024. godine;
20. Odgovor, OPŠTINA PLAV – SEKRETARIJAT ZA LOKALNU SAMOUPRAVU , u vezi sa uvođenjem biometrijske evidencije prisustva zaposlenih, vrijeme dolaska i odlaska sa radnog mjesta i evidencija radnih sati, a u vezi sa uvođenjem video nadzora u zgradi lokalne samouprave, br. 06-11-3071-2/24 od 11.03.2024. godine.
21. Odgovor, PRIVREDNI SUD, u vezi javno objavljivanje sudskih pismena (odluka, pozivi, obavještenja) na oglasnoj tabli suda i na sajtu suda, br. 06-29- 17286-2/24 od 29.02.2024. godine;
22. Odgovor, XX, u vezi sumnje da se na nezakonit način vrši snimanje zaposlenih, br. 06-29-3850-2/24 od 20.03.2024. godine;
23. Odgovor, XX, u vezi uspostavljanja video nadzora u restoranu, br. 06-29-203-2/24 od 12.01.2024. godine;
24. Odgovor, XX, u vezi traženja matičnog broja, imena i prezimena, kao i datum rođenja, prilikom plaćanja zdravstvene usluge u privatnoj klinici Codra, br. 06-29-17262-1/23 od 13.02.2023 godine;
25. Odgovor, XX, u vezi davanja mišljenja koja se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, br. 06-29-4266-2/24 od 28.03.2024. godine;
26. Odgovor, XX u vezi davanja mišljenja koja se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama br. 06-29-1144-1/24 od 23.02.2024. godine;
27. Dopis, Zapad Banke AD Podgorica , u vezi iznošenja ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-09-2552-3/24 od 20.03.2024.godine;
28. Odgovor, ZAVOD ZA SOCIJALNU I DJEČIJU ZAŠTITU, u vezi davanja mišljenja koja se odnose na primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, br. 06-11-20270-2/23 od 17.03.2024. godine;
29. Odgovor, CEDIS, u vezi disciplinskog postupka putem video nadzora, br. br.06-29-1143-2/24 od 27.03.2024. .godine;

30. Odgovor, PORESKA UPRAVA, u vezi iznošenja ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-09-2552- 5/24 od 22.03.2024. godine;
31. Odgovor, XX, u vezi instaliranja video nadzora na ulaznim vratima stana, br. 06-29-2979- 4/24 od 20.03.2024. godine;
32. Odgovor, ADRIATIC BANKA, vezano za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 06-29-4419-5/24 od 4.4.2024. godine;
33. Odgovor, XX, u vezi nezakonite obrade ličnih podataka, 06-29-5009-3/24 od 15.05.2024. godine;
34. Odgovor, Osnovni sud u Podgorici, u vezi dokumentacije za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 02-125-5196-5/24 od 15.05.2024. godine;
35. Odgovor, Osnovni sud u Podgorici, vezano za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 02-125-5196-3/24 od 24.05.2024. godine;
36. Odgovor, Glavni grad Podgorica, u vezi sa eventualnom zloupotrebom ličnih podataka u Glavnom gradu, br. 06-29-6388-3/24 od 31.05.2024. godine;
37. Odgovor, ND VIJESTI, u vezi obrade ličnih podataka, br. 06-29-6237-3/24 od 03.03.2024. godine;
38. Odgovor, JP NACIONALNI PARKOVI CRNE GORE, u vezi online kupovine karata, br. 06-29-5094-4/24 od 06.06.2024. godine;
39. Odgovor, ND VIJESTI, u vezi video nadzora;
40. Odgovor, BIRN, o hakerskom napadu i eventualnom ugrožavanju ličnih podataka korisnika usluga;
41. Odgovor, DOO „Čistoća Pljevlja“, u vezi obrade ličnih podataka korisnika, br. 06--11-19181- 5 /23 od 17.04.-2024. godine;
42. Odgovor, Ministarstvo rada i socijalnog staranja Crne Gore, u vezi iznošenja ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-11-1203-4 /24 od 23.04.2024. godine;
43. Odgovor, DNEVNE NOVINE POBJEDA;
44. Odgovor, SEKRETARIJAT ZA KOMUNALNE POSLOVE I SAOBRAĆAJ OPŠTINE BAR, u vezi ažuriranja baza podataka, br. 06-11-19871- 5 /23 od 17.04.2024. godine;
45. Odgovor, ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE CRNE GORE, u vezi objavljivanja informacija o isplatama subvencija firmama koje zapošļavaju lica sa invaliditetom, br. 06-11-695-6/24 od 17.04.2024. godine;
46. Odgovor, ADDIKO BANKA AD PODGORICA, u vezi iznošenja ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-09-4695-2/24 od 08.05.2024. godine;
47. Odgovor, XX, u vezi uvođenja video nadzora u stambenoj zgradi, br. 06-29-4359-2/24 od 07.05.2024. godine;
48. Odgovor, XX, u vezi uspostavljanja video nadzora u poslovnom objektu, br. 06-29-29-698-2/24 od 12.04.2024. godine;
49. Odgovor, ART GLORIA DOO, u vezi uspostavljanja video nadzora u stambenim zgradama, br. 06-29-4570-2/24 od 17.05.2024. godine;
50. Odgovor, Crnogoraput AD Podgorica, u vezi instaliranja video nadzora u poslovnom prostoru (kamioni), br. 06-29-5232-2/24 od 27.06.2024. godine;
51. Odgovor, Dadi – Lamela B, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-11-4716-2/24 od 09.05.2024. godine;

52. Odgovor, XX, u vezi objavljivanja ličnih podataka na oglasnoj tabli zgrade, br. 06-29-4731-2/24 od 08.05.2024. godine;
53. Odgovor, HOTEL PRINCESS, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-11-5977-2/24 od 17.05.2024. godine;
54. Odgovor, XX, u vezi uspostavljanja video nadzora u stambenoj zgradi, br. 06-29-4570-2/24 od 12.04.2024. godine;
55. Odgovor, XX, u vezi zloupotrebe ličnih podataka, br. 06-29-3915-2/24 od 12.04.2024. godine;
56. Odgovor, Montenegro 4U Team, u vezi uspostavljanja video nadzora u objektu, br. 05-19-5058-2/24 od 08.05.2024. godine;
57. Odgovor, PSK JAVORJE, u vezi zloupotrebe video nadzora putem telefona, br. 06-29-4474-1/24 od 12.04.2024. godine;
58. Odgovor, XX, u vezi uvođenja video nadzora u stambenoj zgradi, br. 06-29-4568-2/24 od 10.05.2024. godine;
59. Odgovor, XX, u vezi uspostavljanja video nadzora na privatnom posjedu, br. 06-29-5085-2/24 od 08.05.2024. godine;
60. Odgovor, SUD ZA PREKRŠAJE BIJELO POLJE, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-29-5423-2/24 od 17.05.2024. godine;
61. Odgovor, UNIVERZITET MEDITERAN, u vezi obrade ličnih podataka, br. 06-29-4717-2/24 od 08.05.2024. godine;
62. Odgovor, ZAJEDNICA IZDAVALA SMJEŠTAJA – ZIS, u vezi uzimanja ličnih podataka gostiju prilikom boravka u hotelima, br. 06-29-13631-1/23 od 09.05.2024. godine;
63. Odgovor, EUROL3, odgovor na Upitnik, br. 06-29-2626-2/24;
64. Odgovor, XX, u vezi obrade ličnih podataka iz sudske prakse za lične potrebe, br. 06-29-2980-2/24 od 04.04.2024. godine;
65. Odgovor, XX, u vezi obrade ličnih podataka na Geoportalu, br. 06-29-1053-124 od 16.05.2024. godine;
66. Dopis, SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU, br. 06-11-6311-3/24 od 06.06.2024. godine;
67. Odgovor, ND VIJESTI, putem mejla odgovoreno;
68. Odgovor, SAVEZ IZVIĐAČA CRNE GORE, u vezi obrade ličnih podataka prilikom učlanjena u klub, br. 06-29-19409-3/23 od 04.04.2024. godine;
69. Odgovor, ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODE CRNE GORE, u vezi pokretanja postupka za video nadzor, br. 06-29-4322-2 /24 od 09.04.2024. godine;
70. Odgovor, FOND PIO, u vezi sa dostavljanjem podataka o visini penzije konkretnih lica, u cilju pokretanja tužbe pred nadležnim sudom, br. 06-11-8776-2/24 od 27.09.2024. godine;
71. Odgovor, MINISTARSTVO RADA, ZAPOŠLJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA, u vezi dostavljanja podataka iz personalnog dosijea, br. 06-11-8675-2/24 od 20.09.2024. godine;
72. Odgovor, MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, u vezi dostavljanja traženih podataka međuresorskoj radnoj grupi, br. 06-11-8489-3/24 od 19.09.2024. godine;

73. Odgovor, XX, u vezi obrade ličnih podataka, br. 06-29-9390-3/24 od 17.09.2024. godine;
74. Obavještenje, XX, u vezi obrade ličnih podataka, br. 06-29-8061-3/24 od 23.08.2024. godine;
75. Odgovor, GLAVNI GRAD PODGORICA, u vezi uspostavljanja video nadzora na javnim površinama, br. 06-11-16613-10/23 od 26.09.2024. godine;
76. Odgovor, HOTEL REGENT PORTO MONTENEGRO, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-29-9320-1/24 od 14.09.2024. godine;
77. Obavještenje, VRHOVNI SUD, u vezi zahtjeva za preispitivanje sudske odluke, br. 02-23-6718- 11/22 od 10.07.2024. godine;
78. Odgovor, OPŠTINA KOLAŠIN, u vezi spiska poreskih obveznika sa matičnim brojevima u elektronskoj formi, a u vezi sa ostvarivanjem prihoda jedinica lokalne samouprave, br. 05-29-8619-2/24 od 09.09.2024. godine;
79. Odgovor, OPŠTINA KOLAŠIN, u vezi obrade ličnih podataka, br. 05-29-8448-2/24 od 09.09.2024. godine;
80. Odgovor, REGIONALNI VODOVOD, u vezi dostavljanja informacija o zaradama zaposlenih, iznosima dodataka na zaradu, pregled broja sati i lica koja su angažovana za rad van radnog vremena, novčane pomoći i isplate zaposlenima, dodatke na zaradu-stimulanse, br. 05-29-8165-6/24 od 11.09.2024. godine;
81. Odgovor, REGIONALNI VODOVOD, u vezi prava pristupa informacijama koje se odnose na zarade, naknade i druga primanja zaposlenih, br. 05-29-8165-5/24 od 11.09.2024. godine;
82. Odgovor, PORTAL AKTUELNO, u vezi dijeljenja neadresiranih flajera jedne političke partije preko Pošte Crne Gore uz račune za struju;
83. Odgovor, CRNOGORSKA KOMERCIJALNA BANKA, u vezi potrebe identifikacije klijenata razmatra mogućnost uvođenja kamera koje bi vršile tzv. "face recognition", odnosno prepoznavanje lica radi identifikacije klijenata, br. 06-11-7499-2/24 od 11.07.2024. godine;
84. Odgovor, XX, u vezi instaliranja video nadzora na objektu, br. 06-29-7650-2/24 od 09.07.2024. godine;
85. Odgovor, KLINIČKI CENTAR CRNE GORE, u vezi traženja informacije da li se od Ministarstva unutrašnjih poslova CG mogu pribavljati podaci o vremenu i datumu smrti pacijenata, br. 06-29-8195- 4 /24 od 15.08.2024. godine;
86. Odgovor, MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, u vezi postavljenja kamera bez saglasnosti lica koja se nalaze u vozilu auto škola, br. 06-29-7540-3/24 od 12.07.2024. godine;
87. Odgovor, NLB BANKA AD PODGORICA, u vezi saglasnosti za iznošenje ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-29-8427- 2/24 od 15.08.2024. godine;
88. Odgovor, NOTARSKA KOMORA CRNE GORE, u vezi davanja ličnih podataka po Zahtjevu organa, br. 06-11-7515-2/24 od 01.07.2024. godine;
89. Odgovor, NOTARSKA KOMORA CRNE GORE, u vezi dostavljanja podatka notara (JMBG, datum i mjesto rođenja) u cilju ažuriranja Registra javnih funkcionera, br. 06-29-8057-3 /24 od 15.08.2024. godine;

90. Odgovor, OPŠTINA BAR, u vezi uspostavljanja video nadzora na javnim površinama, br. 06-29-8041-2/24 od 21.08.2024. godine;
91. Odgovor, TURISTIČKA ORGANIZACIJA OPŠTINE KOTOR, u vezi tumačenja određenih odredbi Zakona o podataka o ličnosti, br. 06-11-7767-2/24 od 12.08.2024. godine;
92. Odgovor, XX, u vezi Zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, br. 06-29-8458-2/24 od 19.08.2024. godine;
93. Odgovor, XX, u vezi sa radom i nadležnostima Agencije, br. 06-29-8458-2 /24 od 20.08.2024. godine;
94. Odgovor, OPŠTINA DANILOVGRAD, u vezi dostavljanja podataka o zaključenim istopolnim partnerstvima, br. 06-29-9776-4/24 od 27.09.2024. godine;
95. Obavještenje, POŠTA CRNE GORE, u vezi obrade ličnih podataka prilikom plaćanja računa u poslovnica Pošte CG, br. 05-28-8702- 2/24 od 02.09.2024. godine;
96. Saopštenje za javnost, br. 02-125-9970-1/24 od 27.09.2024. godine;
97. Odgovor, SLUŽBA GLAVNOG GRADSKOG ARHITEKTE BAR, u vezi objavljivanja podataka na internet stranici odnosno objavljivanja rješenja, zahtjeva i saglasnosti shodno Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata, br. 06-11-8718-2/24 od 30.09.2024. godine;
98. Odgovor, POŠTA CRNE GORE, u vezi dijeljenja neadresiranih flajera jedne političke partije posredstvom Pošte Crne Gore uz račune za struju, br- 06-29-8454-3/24 od 16.08.2024. godine;
99. Obavještenje, VRHOVNI SUD CRNE GORE, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 02-125-9170-4/24 od 19.09.2024. godine;
100. Odgovor, AGENCIJA ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE, u vezi Zahtjeva za dobijanje saglasnosti za uvođenje video nadzora, br. 02-125-10276-2/24 od 15.10.2024. godine;
101. Odgovor, MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, u vezi obrade ličnih podataka dobijenih popisom stanovništva, br. 02-77-11103-3/24 od 23.10.2024. godine;
102. Odgovor, KOMUNALNA POLICIJA OPŠTINE KOTOR, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 02-77-10385-4/24 od 18.10.2024. godine;
103. Odgovor, OPŠTINA KOTOR, u vezi obrade ličnih podataka putem video nadzora na javnim površinama, br. 02-77-10385-10/24 od 16.12.2024. godine;
104. Odgovor, KOMUNALNA POLICIJA OPŠTINA KOTOR, u vezi obrade ličnih podataka putem video nadzora na javnim površinama, br. 02-77-10385-9/24 od 12.11.2024. godine;
105. Odgovor, FOND PIO, u vezi obrade ličnih podataka, br. 06-11-8776-5/24 od 09.12.2024. godine;
106. Odgovor, MUP - GRANIČNA POLICIJA, u vezi panormaskog snimanja na graničnom prelazu, br. 06-29-9830-3/24 od 04.10.2024. godine;
107. Odgovor, MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, u vezi obrade ličnih podataka u okviru međureurske radne grupe, br. 01-11-12920-2/24 od 17.12.2024. godine;

108. Odgovor, MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJI, u vezi iznošenja ličnih podataka iz Crne Gore, br. 06-11-10604-2/24 od 18.12.2024. godine;
109. Obavještenje, MINISTARSTVO ZDRAVLJA, u vezi sa uspostavljanjem video nadzora u zdravstvenim ustanovama;
110. Odgovor, KOMUNALNO DOO CETINJE, u vezi sa uspostavljanem video nadzora u službenim vozilima, br. 06-29-11956-2/24 od 19.12.2024. godine;
111. Odgovor, MINISTARSTVO LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA, u vezi sa nacrtom Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja, br. 06-11-12245-9/24 od 05.12.2024. godine;
112. Odgovor, AGENCIJA ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST, u vezi davanja Mišljena, br. 02-125-6284-9/23 od 18.10.2024. godine;
113. Odgovor, XX, u vezi sa obradom ličnih podataka stanara zgrade, br. 06-29-10918-5/24 od 31.10.2024. godine;
114. Odgovor, DJEČIJI DOM "MLADOST" BIJELA, u vezi sa obradom podataka štićenika ustanove, br. 06-29-10674-3/24 od 25.10.2024. godine,
115. Odgovor, DOM STARIH GRABOVAC, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 06-29-10921-2/24 od 25.10.2024. godine,
116. Odgovor, FOND PIO, u vezi sa pristupom aplikacije, br. 06-11-11149-3/24 od 31.10.2024. godine;
117. Obavještenje, XX, br. 06-29-11286-2/24 od 28.10.2024. godine;
118. Odgovor, MONTENEGRO BONUS, u vezi uspostavljanja video nadzora u štićenim objektima, br. 06-29-11148-2/24 od 08.11.2024. godine;
119. Odgovor, VRHOVNI SUD, u vezi sa preispitivanjem sudske odluke, br. 05-19-2862-21/21 od 04.10.2024. godine;
120. Odgovor, OPŠTINA DANILOVRGAD, u vezi sa uspostavljanjem elektronskog plaćanja, br. 06-29-12038-2/24 od 04.12.2024. godine;
121. Odgovor, PORESKA UPRAVA, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 06-11-7766-3/24 od 30.12.2024. godine;
122. Odgovor, REGIONALNI VODOVOD, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 06-29-8165-12/24 od 18.10.2024. godine;
123. Odgovor, TV E, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 02-77-11103-2/24 od 23.10.2024. godine;
124. Odgovor, ND VIJESTI, u vezi sa uspostavljanjem video nadzora u domu zdravlja Danilovgrad, br. 02-77-10273-2/24 od 04.10.2024. godine;
125. Odgovor, APELACIONI SUD, u vezi sa uspostavljanjem video nadzora, br. 06-09-9682-2/24;
126. Odgovor, XX, u vezi sa neovlašćenim fotografisanjem lica, br. 06-29-11047-2/24 od 23.10.2024. godine;
127. Odgovor, XX, u vezi sa neovlašćenim snimanje, br.06-29-12191-2/24 od 04.12.2024. godine;
128. Odgovor, AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I DJELATNOST, u vezi sa online kupovinom Esim kartice, br. 06-29-7729- 9/24 od 16.12.2024. godine;

129. Odgovor, ENERGOGAS DOO, u vezi uspostavljanja video nadzora u šticienim objektima, br. 06-10-1247- 2/24 od 03.12.2024. godine;
130. Odgovor, JU MUZEJI I GALERIJE, u vezi pokretanja disciplinskog postupka putem video nadzora, br. 06-29-11949- /24 od 12.11.2024. godine;
131. Odgovor, KVADRILION DOO BAR, u vezi sa online oglašavanjem prodaje ili iznajmljivanja nekretnina, br. 06-29-10675-2/24 od 22.10.2024. godine;
132. Odgovor, XX, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 06-29-8196-2/24 od 08.10.2024. godine;
133. Odgovor, MINISTARSTVO LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA, u vezi Nacrta Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja, br. 06-11-12245- 6/24 od 28.11.2024. godine;
134. Odgovor, MINISTARSTVO DIJASPORE, u vezi sa obradom ličnih podataka, br. 06-11-10365-3/24 od 24.10.2024. godine;
135. Odgovor, MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA, u vezi sa instalacijom radara u cilju smanjenja broja saobraćajnih nesreća i stvaranja uslova za adekvatnu primijenu kaznene politike prema počiniocima prekršaja, br. 06-125-9004- 3/24 od 09.10.2024. godine;
136. Odgovor, MEDIA LTD, u vezi Opšte Uredbe o zaštiti ličnih podataka – GDPR, br. 06-29-11124-3/24 od 29.11.2024. godine;
137. Odgovor, ONE CRNA GORA DOO, u vezi sa uspostavljanjem video nadzora u šticienim objektima, br. 06-10-11088-2/24 od 11.11.2024. godine;
138. Odgovor, OPŠTINA DANILOVGRAD, u vezi uspostavljanja video nadzora, br. 06-29-11046-3/24 od 23.10.2024. godine;
139. Odgovor, OPŠTINA KOTOR, u vezi uspostavljanja na javnim površinama, br. 06-10-9725-2/24 od 10.10.2024. godine;
140. Odgovor, OPŠTINA BUDVA, u vezi uspostavljanja video nadzora u šticienim objektima, br. 06-10-8185-5/21 od 13.12.2024. godine;
141. Odgovor, OPŠTINA BAR, u vezi uvođenja video nadzora na javnim površinama, br. 06-29-10512-2/24 od 22.10.2024. godine;
142. Odgovor, STADION DOO, u vezi obrade podataka zaposlenih, br. 06-11-11952-2/24 od 14.12.2024. godine;
143. Odgovor, INDUSTRIJA PIVA I SOKOVA TREBJESA DOO, u vezi iznošenja ličnih podataka van Crne Gore, br. 06-09-16809-3/23 od 05.12.2024. godine;
144. Odgovor, XX, u vezi uspostavljanja video nadzora na privatnom posjedu, br. 05-19-11765-2/24;
145. Obavještenje, ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA, u vezi tražene informacije u vezi tražene dokumentacije, br. 02-125-11217- 2/24 od 25.10.2024. godine;
146. Odgovor, GLAVNI GRAD PODGORICA, u vezi obrade podataka o nacionalnoj pripadnosti u okviru kadrovske evidencije zaposlenih, br. 02-77-11712- 3 /24 od 04.11.2024. godine;
147. Odgovor, M TEL, u vezi online kupovine eSIM kartica kojom prilikom se vrši registracija korisnika koja podrazumijeva i biometrijsku verifikaciju, br. 06-29-7729-4/24 od 04.10.2024. godine;

148. Odgovor, ONE CRNA GORA DOO, u vezi online kupovine eSIM kartica kojom prilikom se vrši registracija korisnika koja podrazumijeva i biometrijsku verifikaciju, br. 06-29-7729-2/24 od 04.10.2024. godine;
149. Odgovor, CRNOGORSKI TELEKOM, u vezi online kupovine eSIM kartica kojom prilikom se vrši registracija korisnika koja podrazumijeva i biometrijsku verifikaciju, br. 06-29-7729-3/24 od 04.10.2024. godine;
150. Odgovor, ZETAGRADNJA, u vezi sa obradom ličnih podataka stambene zgrade, br. 06-29-11067- 2/24 od 29.10.2024. godine.

U toku 2024. godine, Odsjek za predmete i prigovore je pripremio ukupno **13** elektronskih dopisa, odnosno odgovora na pitanja u vezi sa obradom ličnih podataka od strane novinara, a koji se odnose na obradu ličnih podataka kao i video nadzora.

6. STAVOVI SAVJETA/OBAVJEŠTENJA

Savjet Agencije je u izvještajnoj godini prepoznao potrebu da se u odnosu na određena pitanja koja se učestalo dostavljaju Agenciji, a koja targetiraju konkretnu oblast, zauzmu Stavovi kao vid instrukcije za postupanje, kako zaposlenih tako i rukovaoca i pojedinaca. U cilju efiksnijeg postupanja po zahtjevima, stvaranja uslova za ujednačenu praksu, blagovremeno informisanje i transparentnost, utvrđeni Stavovi su objavljeni na web sajtu Agencije.

U 2024. godini utvrđeni su sljedeći Stavovi:

6.1. Stav Savjeta Agencije u vezi sa uspostavljanjem video nadzora u stambenim zgradama, 04.04.2024. godine

Uspostavljanje video nadzora u stambenim zgradama regulisano je odredbama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti ("Sl. list CG", br. 79/08, 70/09, 44/12 i 022/17), u daljem tekstu: ZZPL.

Članom 38 ZZPL-a propisano je da se u stambenim zgradama može vršiti video nadzor ulaza i izlaza u zgradu, kao i zajedničkih prostorija.

Za uvođenje video nadzora u stambenoj zgradi potrebna je saglasnost skupštine etažnih vlasnika, u pisanoj formi. Istim članom u stavu 3 predviđa se da je saglasnost data ako se za nju izjasne članovi skupštine etažnih vlasnika stambene zgrade, lamele ili ulaza kojima pripada više od 70% vlasništva kao i da se ne može vršiti video nadzor ulaza u stanove. Uvođenje video nadzora vrši se u svrhu zaštite lica i imovine (vandalizam na zajedničkoj imovini, krađa i sl..).

Kamere za video nadzor mogu biti instalirane na ulazu i izlazu iz stambene zgrade, zajedničkim prostorijama (npr. prostor za bicikla, glavni hol, podrumi, garaže, prostor sa poštanskim sandučićima i druge prostorije namijenjene zajedničkoj upotrebi), bez obzira

na sprat na kojem se nalaze ali ne smiju pokrivati ulaze u same stanove radi zaštite privatnosti stanara.

Zakonom je dalje predviđeno da pojedinac treba da bude adekvatno obaviješten kada ulazi u prostorije koje su pod video nadzorom, što podrazumijeva obavezu isticanja javnog obavještenja da se vrši video nadzor.

Obavještenje mora biti istaknuto na vidnom mjestu na način koji omogućava licima da se sa vršenjem video nadzora upoznaju prije početka vršenja video nadzora, a najkasnije u trenutku kad počinje vršenje video nadzora, shodno članu 39 stav 2 ovog Zakona i isto sadrži podatke da je nadzor u toku, ko vrši nadzor i broj telefona na koji se mogu dobiti informacije u vezi sa video nadzorom.

Sistem video nadzora mora biti zaštićen od pristupa neovlašćenim licima.

Prilikom uspostavljanja sistema video nadzora u stambenim zgradama, mora se voditi računa o sljedećem:

- Zabranjen je pristup snimcima sistema video nadzora preko interne kablovske televizije, javne kablovske televizije, interneta ili drugih sredstava za elektronske komunikacije kojima se takvi snimci mogu prenijeti, bilo u trenutku njihovog nastanka ili nakon toga.
- Zabranjen je video nadzor u liftovima.
- Video nadzor se ne može instalirati na pojedinim spratovima stambene zgrade, lamele ili ulaza koji će pokrivati stepenište, hodnik ili pristup liftu.
- Video nadzor ne može biti instaliran na međuspratovima i stepeništu.
- Zabranjeno je pojedinačno instaliranje sistema video nadzora od strane vlasnika ili korisnika stanova u ulazima stambenih zgrada kao i na spoljnjem dijelu vrata ili drugim djelovima spoljašnjosti stambenih jedinica.
- Rukovalac zbirkom ličnih podataka –Video nadzor u stambeoj zgradi, lameli ili ulazu može biti isključivo Skupština etažnih vlasnika.
- Odgovorno lice za čuvanje i pristup snimcima zabilježenim video nadzorom je Upravnik stambene zgrade, lamele ili ulaza.
- Nadzor nad primjenom ZZPL-a, u odnosu na zakonitost uspostavljanja video nadzora u stambenim zgradama, vrši se od strane ovlašćenih lica Agencije.
- Video nadzor koji nije sastavni dio sistema video nadzora uspostavljenog od strane skupštine etažnih vlasnika, odnosno pojedinačni video nadzor instaliran na ulazima u zgradu, ulazima u stanove ili drugim spoljnjim površinama stambenih jedinica, nije predmet nadzora ove Agencije već se u vezi sa istim pokreće postupak pred nadležnim sudom po privatnoj tužbi.

Na osnovu izloženog proističe da je za uvođenje video nadzora u stambenim zgradama na mjestima gdje je to Zakonom predviđeno potrebna saglasnost članova skupštine etažnih vlasnika kojima pripada više od 70% vlasništva (od ukupne kvadrature stambenih jedinica u zgradi, ulazu ili lameli).

Saglasnost Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama za uspostavljanje video nadzora u stambenim zgradama nije potrebna.

6.2. Stav Savjeta Agencije video nadzor u obavezno šticećenim objektima, 07.11.2024.godine

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24) – ZZLP, video nadzor je propisan kao poseban vid obrade ličnih podataka.

Članom 28 ZZPL-a predviđeno je da ukoliko rukovalac zbirke ličnih podataka planira automatsku obradu ličnih podataka koja predstavlja poseban rizik za prava i slobode lica, obavezan je da prije svake automatske obrade ličnih podataka dobije saglasnost nadzornog organa, a naročito ako se:

- 1) predviđa obrada posebnih kategorija ličnih podataka;
- 2) predviđa obrada ličnih podataka koji se odnose na procjenu ličnosti, sposobnosti ili ponašanje;
  - 2a) uvodi video nadzor javne površine;
  - 3) obrađuju biometrijski podaci.

Odredbe stava 1 ovog člana **ne primjenjuju se ako se obrada ličnih podataka vrši na osnovu zakona**, ako je lice dalo saglasnost za obradu ličnih podataka ili je obrada neophodna za ispunjavanje ugovora između rukovaoca zbirke ličnih podataka i lica.

Zakonom o zaštiti lica i imovine ("Službeni list Crne Gore", br. 043/18 od 03.07.2018) u članu 12, propisano je da tehnička zaštita podrazumijeva skup radnji i mjera koje se, radi sprječavanja protivpravnih radnji usmjerenih prema imovini, licima i objektima koji se štite, vrše upotrebom tehničkih sredstava i uređaja zaštite koja imaju propisani kvalitet, u skladu sa utvrđenim domaćim ili međunarodnim standardima, unutar i oko šticećenog objekta, u granicama šticećenog prostora, kao i prilikom zaštite šticećenog lica ili stvari u transportu iz člana 8 stav 1 tačka 5 ovog zakona.

Obavezno šticećeni objekti, u smislu Zakona o zaštiti lica i imovine su :

- 1) objekti za snabdijevanje i skladištenje nafte, naftnih derivata i gasa;
- 2) objekti za snabdijevanje i proizvodnju vode;
- 3) objekti za proizvodnju, preradu, distribuciju i skladištenje hrane;
- 4) objekti za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije;
- 5) objekti u kojima se proizvode, koriste ili skladište radioaktivne i druge opasne i štete materije;
- 6) objekti saobraćajne infrastrukture (autobuske i željezničke stanice, aerodromi i dr.);
- 7) dvorane, hale i drugi zatvoreni objekti kapaciteta smještaja najmanje 1.500 lica;
- 8) stadioni i drugi otvoreni objekti namijenjeni za okupljanje građana kapaciteta smještaja najmanje 5.000 lica;
- 9) tržni centri otvorenog i zatvorenog tipa površine najmanje 3.000 m²;
- 10) objekti u kojima se nalaze stvari od izuzetnog značaja za nauku, kulturu i umjetnost;
- 11) objekti finansijskih institucija;
- 12) objekti u kojima se vrši poštanska i telekomunikaciona djelatnost; i
- 13) drugi objekti i prostori određeni posebnim zakonom.

Imajući u vidu naprijed navedeno, a cijeneći odredbe Zakona o zaštiti lica i imovine i dovodeći iste u vezi sa članom 28 stav 2 ZZPL-a, Savjet Agencije utvrđuje Stav da za uvođenje video nadzora u obavezno šticećenim objektima (unutar i oko šticećenog objekta, u granicama šticećenog prostora) nije potrebno pribavljanje prethodne Saglasnosti Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, dok je za uvođenje video nadzora u prostorijama rukovaoca koje ne spadaju u obavezno šticećeni objekat i prostor potrebno pribaviti prethodnu saglasnost nadzornog organa (ukoliko uvođenje video nadzora nije propisano posebnim zakonom).

Savjet ističe da se video nadzor u obavezno šticećenim objektima može instalirati u skladu sa planom tehničke zaštite i ne smije biti uspostavljen na način suprotan odredbama članova 35-40a ZZPL-a kojim se reguliše uspostavljanje video nadzora, odnosno ne smije obuhvatati prostorije čijim snimanjem može doći do ugrožavanja privatnosti zaposlenih i posjetilaca (toaleti, garderobe, kancelarije, prostor za stranke i posjetioce...).

Rukovaoci koji imaju svojstvo obavezno šticećenih objekata su dužni da na Zahtjev Agencije dostave dokaz o svojstvu obavezno šticećenog objekta, istaknu obavještenje da se vrši video nadzor (na vidnom mjestu ,prije ulaska u prostor pod video nadzorom) i obavijeste zaposlene o vršenju video nadzora.

6.3. Stav Savjeta Agencije video nadzor u obrazovnim ustanovama, 13.12.2024. godine

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti - ZZPL („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24), video nadzor je propisan kao poseban vid obrade ličnih podataka koji se može vršiti u službenom ili poslovnom prostoru ako to nalažu razlozi zaštite bezbjednosti lica ili imovine. Članovima 35, 36, 37 i 39, propisani su uslovi i način uvođenja video nadzora.

Imajući u vidu da obrada ličnih podataka putem video nadzora predstavlja poseban vid obrade podataka, rukovalac zbirke ličnih podataka (u konkretnom slučaju obrazovna ustanova) obavezan je da pribavi prethodnu saglasnost ove Agencije.

Uz Zahtjev za dobijanje saglasnosti, potrebno je dostaviti sljedeće:

- **Odluku o uvođenju video nadzora (koju donosi starješina organa),**
- **Mišljenje predstavnika zaposlenih o uvođenju video nadzora,**
- **Evidenciju zbirke ličnih podataka – Video nadzor,**
- **šematski prikaz kamera i**
- **Interno pravilo obrade i zaštite ličnih podataka.**

Rukovalac je u obavezi da u okviru Odluke navede broj, pozicije i karakteristike kamera (fiksne, rotirajuće, bez audio protokola...) odnosno da opisno navede perimetar kamere.

Cijeneći da određene obrazovne ustanove imaju više vaspitnih jedinica odnosno područnih odjeljenja ili objekata, saglasnost se mora pribaviti za svaki pojedinačni objekat.

Ukoliko više ustanova koristi isti objekat, saglasnost se pribavlja za jednu ustanovu kao rukovodila koji je odgovoran za obradu ličnih podataka.

Prepoznajući značaj primjene video nadzora u obrazovnim ustanovama, vodeći računa o zaštiti privatnosti lica koja rade, borave i posjećuju te ustanove, posebno o maloljetnim licima, imajući u vidu preventivnu funkciju video nadzora kao sredstva koje odvraća lice da ne počini neki prestup i koje može biti korišćeno kao dokazno sredstvo u postupku pred nadležnim organom Savjet Agencije ističe sljedeće:

Video nadzor nije dozvoljen

- u garderobama (svlačionicama, prostorijama za odlaganje uniformi osoblja ili garderobe učenika i sl.),
- liftovima,
- u kancelarijama,
- sanitarnim prostorijama (toaleti, tuš kabine, ulaz u toalet i sl.),
- prostoru predviđenom za stranke i posjetioce (čekaonice),
- učionicama i kabinetima u kojima se odvija nastava (Pravosnažna Presuda - ANTOVIĆ i MIRKOVIĆ protiv CRNE GORE (Predstavka br. 70838/13) Evropski sud za ljudska prava)

Video nadzor može obuhvatati

- ulaz/izlaz obrazovne ustanove,
- pripadajući dvorišni prostor
(Ukoliko je ustanova pozicionirana na način da se ne može izbjeći obuhvat javne površine, shodno Stavu Savjeta Agencije Br.01-125-11376-1/18 od 25.11.2018.godine, maksimalno je dozvoljeno da perimetar zahvata 0,8 m javne površine.
Zabranjeno je snimanje privatnog posjeda.)
- holove i hodnike (pod uslovom da se perimetrom ne zahvata unutrašnjost prostorija čije snimanje nije dozvoljeno, a naročito učionica i sanitarnih prostorija)
- kotlarnice/ložionice
- kuhinje (prostorije za pripremu hrane i skladištenje namirnica)
- prostor (ormar) u kojem su smješteni školski dnevnici (sa perimetrom fokusiranim samo na dnevnike)

Video nadzor, po prethodnoj saglasnosti Savjeta Agencije, može biti uveden po posebnom režimu rada izvan perioda održavanja redovne nastave i školskih aktivnosti u specijalizovanim kabinetima, bibliotekama, fiskulturnim salama, laboratorijama i informatičkim salama u kojima se nalazi računarska oprema i tzv. pametne table i druga oprema velike vrijednosti neophodna za odvijanje stručnog i praktičnog rada.

Shodno članu 39 ZZPL-a, rukovodilac je u obavezi da istakne javno obavještenje da se vrši video nadzor. Obavještenje mora biti istaknuto na vidnom mjestu na način koji omogućava licima da se sa vršenjem video nadzora upoznaju prije početka vršenja video nadzora, a najkasnije u trenutku kad počinje vršenje video nadzora. Obavještenje sadrži podatke o:

- 1) zvanju lica koje vrši video nadzor;
- 2) broju telefona na koji se mogu dobiti informacije gdje se i koliko dugo čuvaju snimci iz sistema video nadzora.

Isticanjem predmetnog obavještenja smatra se da je lice obaviješteno o obradi ličnih podataka putem video nadzora. Savjet Agencije preporučuje da se ,pored obavještenja, u formi Proglasa upoznaju učenici i zaposleni o uvođenju video nadzora kao i Savjet roditelja.

Sistem video nadzora koji se koristi za vršenje video nadzora mora biti zaštićen od pristupa neovlašćenih lica. Ukoliko se eksterno angažuje fizičko ili pravno lice kao ovlašćeno lice za obradu podataka putem video nadzora, mora se sačiniti Ugovor o povjeravanju, shodno čl.16 ZZPL-a i isti uz Evidenciju dostaviti na uvid Agenciji.

Shodno članu 34 stav 6 , zabranjen je pristup snimcima sistema video nadzora preko interne kablovske televizije, javne kablovske televizije, interneta ili drugih sredstava za elektronske komunikacije kojima se takvi snimci mogu prenijeti, bilo u trenutku njihovog nastanka ili nakon toga. Savjet Agencije posebno naglašava da je strogo zabranjeno prenošenje snimaka i praćenje putem mobilnih telefona.

Snimci pribavljeni upotrebom video nadzora mogu se koristiti isključivo u svrhe zaštite lica i imovine i ne mogu biti korišćeni u druge svrhe a posebno ne kao dokazno sredstvo za vođenje disciplinskog postupka protiv zaposlenih (Stav Savjeta Agencije 01.02.2019.godine).

Snimci sa sistema video nadzora se izuzimaju uz pisani nalog nadležnog organa, koji ima svojstvo zakonskog korisnika ličnih podataka (policija, sud, tužilaštvo).

6.4. Obavještenje u vezi sa obradom ličnih podataka građana od strane Pošte Crne Gore, 02.09.2024. godine

Zbog učestalih Upita građana koji se odnose na obradu ličnih podataka prilikom plaćanja računa u poslovnica Pošte CG, odnosno uzimanja na uvid ličnih identifikacionih dokumenata i upisivanja JMBG, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, daje sljedeće obavještenje:

U cilju provjere zakonitosti obrade ličnih podataka, a u vezi sa promjenama procedure koje su uspostavljene radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je dana 21.07.2023.godine izvršila nadzor kod Pošte CG AD Podgorica i o istom je sačinjen Zapisnik br.02-77-14638-2/23 od 07.08.2023.godine.

Shodno utvrđenom činjeničnom stanju, subjektu nadzora je ukazano da u skladu sa članom 15 stav 1 tačka 1 i članom 36 Zakona o inspekcijском nadzoru, otkloni nepravilnosti odnosno

- da Pošta CG AD Podgorica u najkraćem roku, u zavisnosti od tehničke procedure, u svom sistemu, prilikom uplata na Uplatni nalog online postavi opseg računa (kućne račune-režije) koji neće ući u sistem praćenja vezanih transakcija i praćenja sankcionih lista **i ne obrađuje lične podatke ovih korisnika poštanskih usluga** u svom informacionom sistemu.

- da izbriše sve lične podatke korisnika poštanskih usluga po ovom osnovu, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure.

U Vezi sa naprijed navedenim, Pošta CG AD Podgorica je dana 31.08.2023. godine pisanim putem obavijestila Agenciju da je postupila po naloženim mjerama na način što prilikom uplate računa preko uplatnica-uplatnih naloga, koji se odnose na plaćanje računa-kućnih režija (voda, struja, odvoz smeća, telefon, kablovska i sl.) **neće vršiti** obradu ličnih podataka već korisnici moraju na uvid dati identifikacioni dokument radi unošenja **isključivo imena i prezimena uplatioca te da se ostali podaci (JMBG, broj ID i sl.)** neće unositi i obrađivati u informacionom sistemu Pošte CG, kao i da je izvršeno brisanje podataka korisnika poštanskih usluga, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure, odnosno od 30.06.2023.godine. Pošta CG je o predmetnom sačinila obavještenje, koje je, kako su naveli, istaknuto u svim poštanskim poslovnicama.

U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja nad sprovođenjem Zakona o zaštiti podataka o ličnosti, kontrolor Agencije je dana 18.03.2024. godine izvršio kontrolni nadzor u prostorijama subjekta nadzora, Centrali Pošte CG- Službi za informacione tehnologije.

Kontrolnim nadzorom utvrđeno je, da je Pošta Crne Gore AD Podgorica postupila po ukazanim mjerama iz Zapisnika o izvršenom nadzoru br. 02-77-14638-2/23 od 07.08.2023. godine, na način što se prilikom uplate računa preko uplatnica – uplatnih naloga, koji se odnose na plaćanje računa – usluge od javnih djelatnosti (npr. struja, voda i kanalizacija, odvoz smeća, čistoća, telefonski računi, kablovska televizija), ne upisuju lični podaci (jmbg, broj lične karte ili pasoša) iz identifikacionih dokumenta, već prema izjavi odgovornog lica subjekta nadzora, korisnici daju na uvid identifikacioni dokument radi unošenja, **isključivo imena i prezimena uplatioca**. S tim u vezi, a kako bi se potvrdio iskaz ovlaštenog lica subjekta nadzora, kao i obavještenje koje je Pošta CG dostavila ovoj Agenciji (br. 02-77-14638-8/23 od 31.08.2023. godine), izvršen je uvid u informacioni sistem Pošte CG iz kojeg je na zahtjev kontrolora eksportovana baza podataka "računi bez ličnih podataka", koja sadrži spisak od 2154 subjekata koji pružaju usluge od javne djelatnosti, a za koje se ne upisuju lični podaci (jmbg, broj lične karte ili pasoša) iz identifikacionih dokumenta. Uvidom je utvrđeno da prilikom plaćanja računa – usluga od javnih djelatnosti, softver ne zahtjeva unošenje jmbg, broja lične karte i broja pasoša. Nadalje, utvrđeno je da se za ostala plaćanja ne može izvrši uplata dok se ne upiše jedan od ličnih podataka i to jmbg, broj lične karte ili broj pasoša, tj. ako se ne upišu prednje navedeni lični podaci pojavljuje se prozor (pop-up), na kojem je ispisano obavještenje „Greška morate unijeti sve lične podatke korisnika“. Daljim uvidom u informacioni sistem, utvrđeno je da su izbrisani podaci korisnika poštanskih usluga, koji su obrađeni od stupanja na snagu izmijenjene procedure.

Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti („Sl. list CG“, br. 79/08, 70/09, 44/12, 22/17 i 77/24), u članu 2 stav 2 propisano je da se lični podaci **moraju obrađivati na pošten i zakonit način** i isti se ne mogu obrađivati u većem obimu nego što je potrebno da bi se postigla svrha obrade niti na način koji nije u skladu sa njihovom namjenom.

Imajući u vidu da su finansijske institucije obveznici primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Službeni list Crne Gore", br. 110/23

od 12.12.2023, 065/24 od 05.07.2024), shodno tome dužne su da preduzimaju mjere za otkrivanje i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i to prije, prilikom i nakon završetka svih poslova primanja, ulaganja, zamjene, čuvanja ili drugog raspolaganja novcem ili drugom imovinom, odnosno transakcija za koje postoji osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, u smislu člana 4 ovog Zakona. Naime, identifikacija klijenta je postupak koji obuhvata utvrđivanje identiteta klijenta, odnosno provjeru identiteta na osnovu nezavisnih i objektivnih izvora kao i prikupljanje podataka o klijentu, odnosno provjeravanje prikupljenih podataka na osnovu vjerodostojnih, nezavisnih i objektivnih izvora (član 6 Zakona).

Slučajevi u kojima se sprovode mjere utvrđivanja i provjere identiteta klijenta, praćenje poslovnog odnosa i kontrola transakcija klijenta propisani članom 18, uređeni su članom 22 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma kojim je u stavu 3 predviđeno:

“Obveznik je dužan da u postupku identifikacije klijenta iz stava 1 ovog člana pribavi fotokopiju lične isprave i upiše datum, vrijeme i ime i prezime lica koje je izvršilo uvid u fotokopiju isprave i tu fotokopiju i prikupljene podatke čuva u skladu sa ovim zakonom.”

Navedeno podrazumijeva da se od strane, u konkretnom slučaju, Pošte CG može obrađivati isključivo minimalni obim ličnih podataka potreban za ostvarivanje svrhe obrade. Cijeneći odredbe Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, koji finansijske institucije obavezuje na obradu ličnih podataka i praćenje povezanih transakcija, Agencija **posebno naglašava** da se obrada podataka mora vršiti u zakonskim okvirima, odnosno na zakonom propisan način u smislu obima ličnih podataka i načina njihovog korišćenja i čuvanja, kao i da ista mora biti transparentna. Svaki pojedinac mora biti, prije početka obrade njegovih ličnih podataka, informisan u koje svrhe tj. u skladu s kojim propisom se njegovi lični podaci obrađuju.

Obrada ličnih podataka uvidom u ID dokument radi upisa imena i prezimena uplatioca vršiće se isključivo u situacijama kada fizičko lice određeni račun plaća preko uplatnog naloga - uplatnice bez posjedovanja računa pružaoca usluge.

Takođe, strogo je zabranjeno fotokopiranje identifikacionih dokumenata građana osim u slučajevima u kojima postoji jasna zakonska obaveza za tom vrstom obrade ličnih podataka.

Preduzimanjem mjera na koje je Agencija ukazala, smanjuje se rizik od mogućih zloupotreba ličnih podataka i građanima obezbjeđuje transparentna, povjerljiva i prije svega zakonita obrada ličnih podataka.

7. ANALIZA STANJA ZAŠTITE LIČNIH PODATAKA

Zaštita ličnih podataka, kao temeljnog ljudskog prava i slobode, izazov je Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, koja je dosljedno posvećena traženju adekvatnih odgovora u vršenju svoje nadzorne uloge o čemu svjedoče brojne dinamične aktivnosti tokom prethodne godine na planu garancija najviših standarda ove posve izazovne oblasti.

Trenutni zakonodavni okvir, prije svega Zakon o zaštiti podataka o ličnosti, ne prati savremene tehnološke izazove u ovoj oblasti koji veoma brzo napreduju i postaju sve složeniji. Navedeno ukazuje na potrebu donošenja novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koji će biti usaglašen sa normama i standardima predviđenim Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka (General Data Protection Regulation 2016/679 - GDPR) Evropskog Parlamenta i Savjeta Evropske Unije koja je donijeta još 2016. godine, a na snagu je stupila 25. maja 2018. godine. Usaglašavanje Zakona sa evropskim standardima omogućiće šire polje djelovanja Agencije, a pojedincu obezbijediti kontrolu nad obradom ličnih podataka, povjerljivost, pouzdanost i transparentnost postupka obrade ličnih podataka odnosno obezbijediti nivo zaštite ličnih podataka koji uživaju građani Evropske Unije.

Svijest o značaju prava na zaštitu ličnih podataka, kao izazova današnjeg društva, iz dana u dan jača što se i evidentira u radu Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama tokom 2024. godine.

Povreda prava na zaštitu ličnih podataka može biti posledica nepažnje, nedovoljnog poznavanja propisa i neadekvatnog tumačenja normi. Međutim, najviše zabrinjavaju situaciju u kojima s namjerom dolazi do povrede prava i zloupotrebe podataka koji se obrađuju odnosno gdje radi ostvarivanja određenog perifernog cilja dolazi do obrade podataka u većem obimu i/ili na nedozvoljen način.

Državni organi, institucije, organizacije, privredni subjekti, odnosno rukovaoci zbirkama ličnih podataka u svom radu prikupljaju odnosno obrađuju lične podatke kako zaposlenih tako i korisnika i građana, što stvara mogućnosti narušavanja privatnosti.

U izvještajnoj godini, zabilježeno je značajno interesovanje za oblast zaštite ličnih podataka, kako predstavnika institucija, državnih organa, privrede, predstavnika medija ali i drugih zainteresovanih koji se bave poslovima obrade ličnih podataka. Predstavnici medija su u više navrata ukazivali i na situacije u kojima je došlo ili može da dođe do povrede prava na zaštitu ličnih podataka.

Kada su u pitanju pojedinačne oblasti, kao i prethodnih godina, najveće interesovanje iskazano je u odnosu na uspostavljanje video nadzora kao mjere zaštite lica i imovine pri čemu se u određenom broju slučajeva, od strane građana, ukazivalo na video nadzor na privatnom posjedu za koji ova Agencija nema nadležnost u postupanju.

Izvještajni period karakteriše podnošenje značajnog broja zahtjeva od strane obrazovnih ustanova u Crnoj Gori (173 zahtjeva). U cilju stvaranja uslova za ujednačenu praksu postupanja po predmetnim zahtjevima, Savjet Agencije je krajem 2024. godine utvrdio Stav, koji je sastavni dio ovog Izvještaja, a kojim se daju jasne smjernice na koji način, u kojoj proceduri i u kom obuhvatu se može vršiti video nadzor u obrazovnim

ustanovama. Odgovorna lica su u obavezi da se strogo pridržavaju zakonskih normi i datih instrukcija kako bi sistem video nadzora bio korišćen na adekvatan način, u zakonite svrhe i kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe i prekomjerna upotreba.

U toku 2024. godine u Agenciju je pristiglo 173 inicijative, odnosno zahtjeva za zaštitu prava od strane fizičkih i pravnih lica. U izvještajnom periodu izvršeno je stoijedan (101) nadzor, i to: po osnovu inicijativa izvršeno je šesdesetdva (62) nadzora, po osnovu zahtjeva za zaštitu prava izvršeno je tridesetčetiri (34) nadzora, dopunskih nadzora je izvršen jedan (1) i provjera postupanja – kontrolnih nadzora je izvršeno četiri (4).

Takođe, u toku 2024. godine, Agencija je dala 74 saglasnosti za uvođenje video nadzora, tri saglasnosti za iznošenje ličnih podataka iz Crne Gore, donijela 19 rješenja, 163 odgovora na upite i sedam mišljenja.

U tom smislu, izvještani period obilježilo je i donošenje Rješenja o privremenoj zabrani obrade ličnih podataka putem sistema video nadzora javnih površina na teritoriji Glavnog grada Podgorica, te opština Bar i Budva odnosno donošenje Rješenja kojim je, do okončanja upravnog spora, omogućeno da se nadzor vrši bez upotrebe kamera koje imaju instalirano softversko rješenje za biometrijsko prepoznavanje lica. Agencija je postupila na naprijed navedeni način u cilju sprječavanja prekomjerne upotrebe video nadzora i onemogućavanja da se video nadzor vrši izvan okvira za koje je Agencija u prethodnom period dala Saglasnost.

Predstavnici rukovodstva su najčešće tražili stručnu pomoć u odnosu na nedoumice oko dostavljanja podataka, odnosno procjene svojstva podnosioca zahtjeva kao zakonskog korisnika ličnih podataka, u smislu člana 17 Zakona o zaštiti podataka o ličnosti. Navedeno ukazuje na neophodnost edukacije lica koja obrađuju lične podatke kako bi se spriječio neovlašćen pristup ličnim podacima i omogućilo pravo da se podaci učine dostupnim samo korisnicima koji u zakonu imaju osnov za pristup i dalju obradu podataka. Bez obzira da li se zahtjev podnosi od fizičkog ili pravnog lica (državnog organa, organa lokalne uprave, privrednog društva, javnog preduzeća ili drugog subjekta) svaki pojedinačni zahtjev se mora cijeliti u smislu postojanja saglasnosti lica za obradu podataka putem pristupa odnosno adekvatnog zakonskog osnova koji definiše konkretno pravo.

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

1. PRVOSTEPENI POSTUPAK

1.1 Zahtjevi za slobodan pristup informacijama prema organima vlasti

Radi praćenja stanja u oblasti pristupa informacijama, Agencija vodi informacijski sistem pristupa informacijama, kojim se obezbjeđuje baza podataka o:

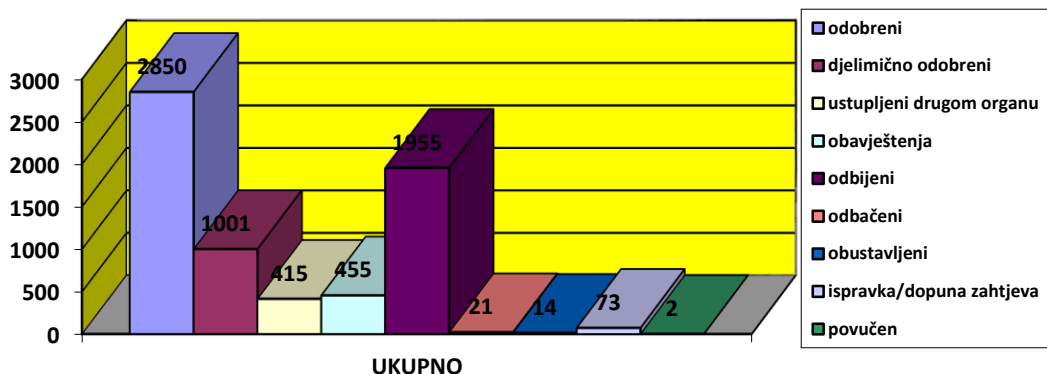
- 1) organima vlasti;
- 2) zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima, organima vlasti, vrstama informacija i traženim načinima pristupa informacijama;
- 3) aktima organa vlasti po zahtjevima za pristup informacijama;
- 4) žalbama na akte po zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima i organima vlasti;
- 5) tužbama protiv rješenja o zahtjevima za pristup informacijama, po podnosiocima tužbi i tuženim organima vlasti;
- 6) odlukama suda po tužbama na rješenja po zahtjevima za pristup informacijama;
- 7) mjerama protiv organa vlasti zbog nepostupanja u skladu sa ovim zakonom.

Organi vlasti dužni su da Agenciji dostave podatke o podnescima, aktima i preduzetim mjerama, u roku od 10 dana od dana njihovog podnošenja, odnosno sačinjavanja ili preduzimanja.

Ukupan broj pristiglih zahtjeva prema organima vlasti u 2024. godini, a koji su dostavljeni Agenciji, iznosi **6787**.

Prvostepeni organi, na sledeći način su rješavali pristigle zahtjeve:

a) Odobren	2850
b) Odbijen	1955
c) Djelimično odobren	1001
d) Obavještenje	455
e) Proslijeđen	415
f) Poziv za ispravku/dopunu zahtjeva	73
g) Odbačen	21
h) Obustavljen	14
i) Povučan	2
j) Zaključak	1

Od ukupno 6787 predmeta u 2024. godini u 1881 slučaj prekoračen je zakonski rok od 15 dana za donošenje prvostepenog rješenja.

Razlozi koji su navedeni u ukupno 1955 rješenja kojima su **odbijeni** zahtjevi bili su:

Neposjedovanje informacije	937
Pozivanje na drugi Zakon	375
Sačinjavanje nove informacije(čl 29.Zakona)	122
Neosnovan	90
Omog. pristup inf.u pret. 6 mj(čl 29.Zakona)	56
Pozivanje na Zakon o SPI, član 29.	49
Poslovna/poreska tajna,Zakon SPI, čl 14, t 6	49
Ne podliježe odredbama Zakona o SPI	38
Javno objavljena informacija	32
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 1	32
Pozivanje na Zakon o zaštiti pod. o ličnosti	30
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14	23
Informacija dostupna na internetu	22
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 3	20
Povjerljivost / Tajnost podataka	20
Nenadležnost	18
Zaštita privatnosti	16
Već odlučeno u istoj upravnoj stvari	11
Izvršen test štetnosti (član16 Zakona)	5
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 5	4
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 4	4
Nije naveden razlog odbijanja	2

Razlozi koji su navedeni u ukupno 1001 rješenje kojima su **djelimično odobreni** zahtjevi:

Zaštita privatnosti / ličnih podataka	394
Neposjedovanje dijela informacije	348

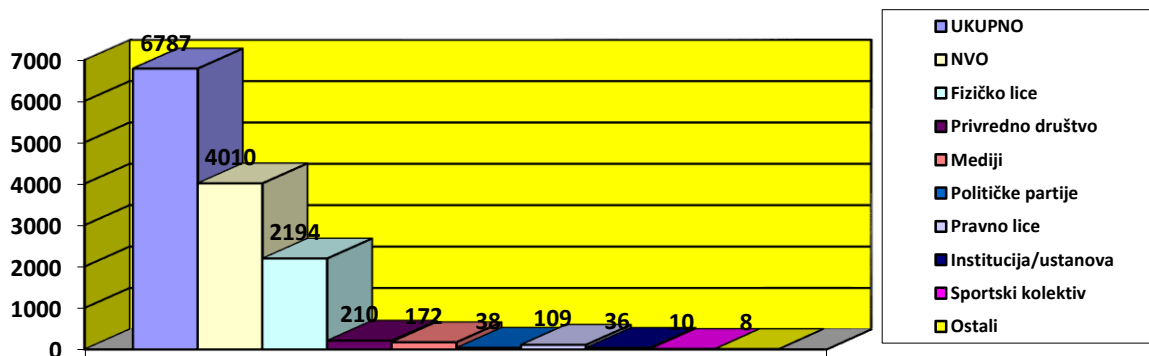

Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 1	77
Dijelu informacije ograničen pristup	52
Za dio informacije potrebno sač. nove inf.	34
Dio informacije dostupan na internetu	17
Ograničen dio inform - tajnost podataka	15
Dio informacije javno objavljen	14
Pozivanje na drugi Zakon	10
Dijelu inform. ranije omogućen pristup	9
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14	8
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 5	8
Pozivanje na Zakon o ZPL	5
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 6	4
Nije dostavljen-nije izvršena uplata troškova	3
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 4	2
Pozivanje na Zakon o SPI, član 14, tačka 2	1

1.2 Struktura kategorija podnosioca zahtjeva za slobodan pristup informacijama i organa vlasti kojima su upućeni zahtjevi

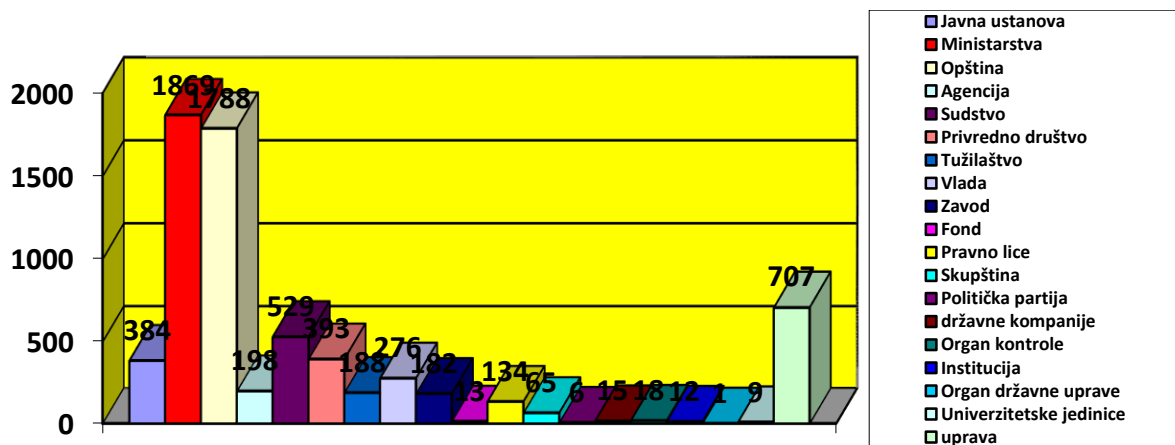
Kategorije podnosioca zahtjeva:

a) NVO	4010 podnijetih zahtjeva (59% ukup.zahtjeva)
b) Fizičko lice	2194 (32%)
c) Privredno društvo	210 (3%)
d) Mediji	172 (2,5%)
e) Pravno lice	109
f) Politička partija	38
g) Institucija ili ustanova	36
h) Sportski kolektiv	10
i) Ostali	8

Struktura organa vlasti kojima su se podnosioci zahtjeva obraćali u ovom periodu:

Ministarstvo	1869
Opština	1788
Uprava	707
Sudstvo	529
Privredno društvo	393
Javna ustanova	384
Vlada	276
Agencija	198
Tužilaštvo	188
Zavod	182
Pravno lice	134
Skupština	65
Organ kontrole	18
Državne kompanije	15
Fond	13
Institucija	12
Univerzitetske jedinice	9
Politička partija	6
Organ državne uprave	1

Organi vlasti kojima su se podnosioci zahtjeva najčešće obraćali u ovom periodu:

Ministarstvo zdravlja	269
Vlada Crne Gore - Generalni sekretarijat	254
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	250
Ministarstvo finansija - Poreska uprava	239

Ministarstvo odbrane	219
JU Srednja mješovita škola Mladost - Tivat	217
Uprava za inspekcijske poslove	213
Ministarstvo javne uprave	193
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine	162
Sudski savjet Crne Gore SEKRETARIJAT	123
Opština Budva - Sekretarijat za lokalnu samoupravu	115
Crnogorski elektrodistributivni sistem - CEDIS	113
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	112
Osnovni sud - Bar	112
Zavod za zapošljavanje CG	97
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	95
Uprava za nekretnine Područna jedinica Podgorica	91
Ministarstvo saobraćaja	86
Ministarstvo kulture i medija	85
Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	85
Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić	81

Podnosioci koji su se najčešće obraćali organima vlasti zahtjevima za slobodan pristup informacijama u 2024. godini:

NVO MANS - Mreža za afirmaciju nevladinog sektora	1932
NVO Akcija za socijalnu pravdu Spuž	224
Predsjednik NVO Temida Nikšić - Dragiša Karadžić	224
NVO Institut Alternativa	206
Vasilisa Marinović	195
NVO Akcija za ljudska prava HRA	155
Fondacija Bjelopavlički učitelji 1916. Danilovgrad	154
Alternativa Crna Gora	128
Balkanska istraživačka mreža - BIRN	112
NVO ZORA	97
CDT - Centar za demokratsku tranziciju	66
Samardžić Stevo i dr./ punomoćnik Petar Samardžić, advokat	66
NVU Forum slobodnih građana Luča	65
NVU "Da vukovi slobodno zavijaju" iz Žabljaka	63
Centar za razvoj nevladinih organizacija - CRNVO	54
Petar Lj. Samardžić, advokat iz Tivta	53
NVO Centar za građansko obrazovanje - CGO	52
dr Aleksandar Brajović	50
NVO Organizacija KOD	49

2. DRUGOSTEPENI POSTUPAK

(Nadzor nad zakonitošću upravnih akata kojima se rješava o zahtjevima za slobodan pristup informacijama)

Postupanje Agencije po žalbama podnijetim Agenciji na odluke organa vlasti po zahtjevima za slobodan pristup informacijama

Ukupan broj odlučениh žalbi Agenciji (**6717**)

Ukupan broj usvojenih rješenja (**3423**)

- a) broj usvojenih žalbi kojima je poništeno rješenje prvostepenog organa (1041)
- b) broj usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka odnosno ćutanja administracije (2374)
- c) ukupan broj usvojenih žalbi u kojima je donijeta meritorna odluka kojom se odobrava pristup traženoj informaciji (7)
- d) djelimično usvojena žalba (1)

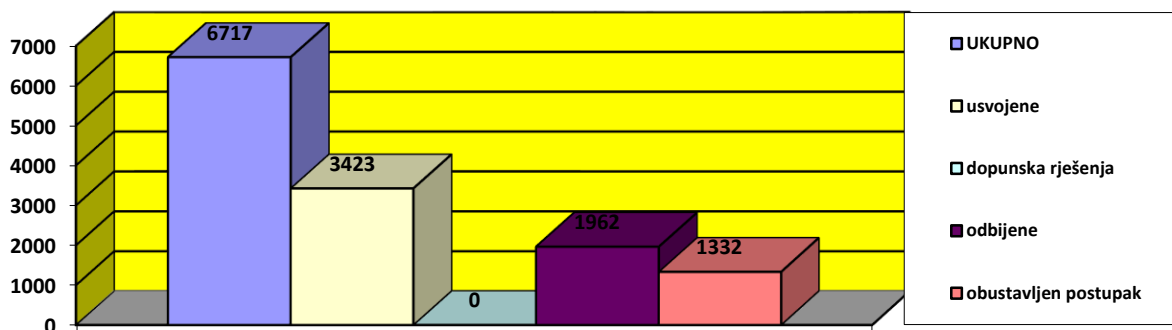
Ukupan broj odbijenih žalbi je (**1962**) iz razloga što:

- a) odbija se jer nije izvršena povreda postupka (nema ćutanja administracije) (514)
- b) odbijena žalba u meritumu (997)
- c) odbija se kao neblagovremena (2)
- d) odbija se kao nedozvoljena (3)
- e) odbija se zbog nenadležnosti (446)

Broj obustavljenih postupaka (**1332**)

- a) Rješenje o obustavi postupka (1332)
Upravna inspekcija (1)

U periodu od 01.01.2024. godine do 01.12.2024. godine zaprimljeno je ukupno 6362 žalbi i to: dostavljeno Agenciji - UPII upisnik 6302 od čega je duplo upisanih 25 i 1 predmet koji je zbog prirode spora utvrđeno da nije riječ o žalbenom postupku što čini ukupno 6276 i 86 žalba dostavljena od strane Upravnog suda Crne Gore kroz izjavljene tužbe zbog ćutanja administracije Savjeta Agencije koje prvostepeni organi nijesu prosljedili na odlučivanje Savjetu Agencije.

Pregled usvojenih žalbi zbog ćutanja administracije:

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Broj usvojenih žalbi	543	1002	1702	882	1488	2374

Struktura podnosilaca žalbi u prethodnoj godini:

NVO	4607
Fizičko lice	1280
Mediji	102
Pravno lice	32
Privredno društvo	14
Ostali	3
Institucija ili ustanova	1

Organi na čija su se prvostepena rješenja najviše žalili podnosioci:

JU OŠ Drago Milović Tivat	594
Agencija za zaštitu ličnih podataka i spi	573
Ministarstvo unutrašnjih poslova MUP	458
JU SMŠ Ivan Goran Kovačić	250
JU Srednja mješovita škola Mladost - Tivat	214
Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	174
Opština Bar - Sekretarijat za finansije	161
SNP - Socijalistička Narodna Partija	115
JZU Klinički centar Crne Gore	109
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	108
JU OŠ Savo Ilić	96
Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić	93
Ministarstvo zdravlja	91
Zaštitnik imovinsko pravnih interesa	87
Ministarstvo javne uprave	87
Osnovni sud - Žabljak	76

Uprava za gazdovanje šumama i lovištima	68
Agencija za sprječavanje korupcije	64
Poreska uprava	52
Radio televizija Crne Gore	51

3. ODLUKE SUDOVA

Ukupan broj dostavljenih tužbi od strane Upravnog suda Crne Gore tuženoj Agenciji je 2250 u toku 2024. godine.

U periodu od 01.01.2024. godine do 31.12.2024. godine, pred Upravnim sudom Crne Gore riješeno 6173 predmeta u kojima Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama ima svojstvo tuženog.

Napominjemo da je 2138 predmeta spojeno sa drugim predmetima, pa je u izvještajnom periodu ukupno donijeto 4035 odluka, na način kako je to predstavljeno u tabeli.

PRESUDA - OBAVEZUJE SE	450
PRESUDA - PONIŠTAVA SE (ČLAN 56)	52
PRESUDA-NALAŽE SE	2
PRESUDA-ODBIJENO	84
PRESUDA-PONIŠTENO	6
RJEŠENJE - OBAVEZUJE SE	2
RJEŠENJE - ODBACUJE SE	3
RJEŠENJE - ODBIJA SE	84
RJEŠENJE - ODBIJA SE TUŽBA KAO NEDOZVOLJENA	20
RJEŠENJE - ODBIJA SE/ODBACUJE SE	11
RJEŠENJE - TUŽBA JE PREURANJENA	145
RJEŠENJE - TUŽBA SE ODBIJA KAO NEBLAGOVREMENA	1
RJEŠENJE - TUŽBA SE ODBIJA KAO NEUREDNA	89
RJEŠENJE - ZAHTJEV SE ODBIJA KAO NEUREDAN	2
RJEŠENJE - ZAHTJEV ZA PONAVLJANJE POSTUPKA SE ODBIJA	1
RJEŠENJE-OBUSTAVA POSTUPKA	2603
RJEŠENJE-ODBAČENA	1
RJEŠENJE-ODBAČENO	1
USVAJA SE - OBAVEZUJE SE	454
ZAHTJEV SE ODBIJA	8
ZAHTJEV SE USVAJA -OBAVEZUJE SE	16

Grand Total	4035
--------------------	-------------

U izvještajnom periodu Agencija je dostavila ukupno 3085 odgovora na izjavljene tužbe Upravnom sudu Crne Gore.

Vrhovni sud Crne Gore je u izvještajnom periodu dostavio Agenciji 202 zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke.

U izvještajnom periodu Agencija je dostavila ukupno 158 odgovora na zahtjeve za vanredno preispitivanje sudske odluke u konkretnom presude i rješenja Upravnog suda Crne Gore.

Vrhovni sud je donio u 75 zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke u kojoj se kao tuženi navodi Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i to: 11 usvojenih zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke, a u 64 predmeta je zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke odbijen kao neosnovan.

4. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članom 39 stav 1 tačka 4 Zakona o slobodnom pristupu informacijama definisano je da Agencija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona u odnosu na sačinjavanje i ažuriranje vodiča za pristup informacijama, proaktivno objavljivanje informacija i dostavljanje akata i podataka za potrebe vođenja informacionog sistema pristupa informacijama.

U izvještajnom periodu je izvršeno **85** inspekcijska nadzora, kako redovnih tako i nadzora po inicijativama.

U izvještajnom periodu nije podnijeta nijedna prekšajna prijava protiv obveznika primjene zakona.

Inspekcijskim nadzorom tokom 2024. godine u dijelu proaktivne objave informacijama uočljiv je trend rasta objavljenih informacija u skladu sa EU standardima. Vršanjem inspekcijskog nadzora kod 85 subjekata nadzora se uticalo na podizanje svijesti obveznika primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama da se na lako pretraživ način građanima, NVO sektoru i predstavnicima privrednog sektora omogući pristup informacijama koje su im od važnosti za obavljanje djelatnosti i time podigne nivo kako u pogledu obima tako i strukture dostupnih informacija. Prilikom nadzora uočeno je da pojedini organi javne vlasti ne objavljuju sve informacije koje bi trebali objaviti shodno članu 12 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, pa im se ostavlja rok da uočene nedostatke otklone.

Cilj proaktivnog objavljivanja je da se građanima informacije učine dostupnim bez podnošenja zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Kada se informacija javno objavi ona postaje dostupna širem krugu potencijalnih korisnika i na taj način državna uprava postaje otvorena za sve korisnike Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Inspekcijski nadzori su izvršeni kod:

1. Skupština Prijestonice Cetinje
2. Lokalni javni emiter "Radio i televizija Cetinje"
3. JU "Gradsko Pozorište" Podgorica
4. Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja Podgorica
5. Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti Podgorica
6. JU OŠ "Aleksa Đilas Bećo" Mojkovac
7. JU OŠ "Jedinstvo" Skorać
8. Služba zaštite i spašavanja Opština Plav
9. JU Centar za kulturu „Husein Bašić“ Plav
10. Sekretarijat za inspekcijske poslove i komunalni nadzor Plav
11. Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije Opštine Plav
12. Sekretarijat za uređenje prostora, ekologiju i zaštitu životne sredine Opštine Plav
13. Turistička organizacija Opštine Plav
14. Direkcija za investicije i imovinske odnose Opština Plav
15. Menadžer Opština Plav
16. Sekretarijat za lokalnu samoupravu Opština Plav
17. "Komunalne djelatnosti" doo Plav
18. Glavni administrator opštine Plav
19. JU Centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju "Lipa" Plav
20. Služba predsjednika Opštine Plav
21. Služba Skupštine opštine Plav
22. Sekretarijat za investicije i projekte- Opština Nikšić
23. Služba komunalne inspekcije - Opština Nikšić
24. Komunalno Doo Nikšić
25. Sekretarijat za lokalnu samoupravu Opštine Nikšić
26. Javno reduzeće za uzgoj, zaštitu i lov divljači „ Dr Zoran Kesler“- Nikšić
27. Parking servis doo Nikšić
28. Sekretarijat za finansije, razvoj i preduzetništvo - Opština Nikšić
29. Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj - Opština Nikšić
30. Sekretarijat za kulturu i sport, mlade i socijalno staranje- Opština Nikšić
31. Sportski objekti Nikšić
32. Lokalni javni emiter Radio i Televizija Nikšić
33. Vodovod i kanalizacije doo- Nikšić
34. Komunalna policija opština Nikšić
35. Služba glavnog gradskog arhitekta opštine Nikšić
36. Služba Komunalne inspekcije Opštine Nikšić
37. Služba za unutrašnju reviziju opštine Nikšić
38. Služba za zajedničke poslove opštine Nikšić
39. Služba za saradnju, poslove predsjednika i informisanje opštine Nikšić
40. Služba zaštite i spašavanja opštine Nikšić
41. Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić
42. JU Dom starih Nikšić
43. Sekretarijat za finansije Opština Herceg Novi

44. Glavni administrator Opština Herceg Novi
45. "Čistoća" doo Herceg Novi
46. Kabinet predsjednika Opština Herceg Novi
47. Sekretarijat za lokalnu samoupravu Opštine Herceg Novi
48. Turistička organizacija Herceg Novi
49. Direkcija za imovinu i zastupanje- Opština Herceg Novi
50. Sekretarijat za društvene djelatnosti i međunarodnu saradnju - Opština H. Novi
51. Sekretarijata za komunalne djelatnosti -Opština Herceg Novi
52. Služba komunalne policije i inspekcijaskog nadzora- Opština Herceg Novi
53. Uprava lokalnih javnih prihoda - Opština Herceg Novi
54. Sekretarijat za prostorno planiranje i izgradnju Opštine Herceg Nov
55. Služba za izradu i praćenje usaglašenosti propisa Opštine Herceg Novi
56. Služba Glavnog gradskog arhitekta Opštine Herceg Novi
57. Sekretarijat za kulturu i obrazovanje Opštine Herceg Novi
58. Služba za unutrašnju reviziju Opštine Herceg Novi
59. Služba za zajedničke poslove Opštine Herceg Novi
60. Služba zaštite i spašavanja Opštine Herceg Novi
61. Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore
62. Ministarstvo finansija
63. Ministarstvo javne uprave
64. Ministarstvo odbrane
65. Ministarstvo pravde
66. Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa
67. Ministarstvo vanjskih poslova
68. Ministarstvo zdravlja
69. Ministarstvo pomorstva
70. Ministarstvo saobraćaja
71. Ministarstvo sporta i mladih
72. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
73. Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije
74. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
75. Ministarstvo kulture i medija
76. Ministarstvo dijaspore
77. Ministarstvo ekonomskog razvoja
78. Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
79. Ministarstvo evropskih poslova
80. Ministarstvo energetike i rudarstva
81. Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
82. Ministarstvo regionalno investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama
83. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
84. Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
85. Ministarstvo unutrašnjih poslova

5. INFORMACIONI SISTEM

Agencija je nastavila da vodi informacioni sistem sa svim pripadajućim registrima, kako bi pratila stanje u oblasti slobodnog pristupa informacijama, što je i zakonska obaveza Agencije. I u prethodnoj godini uključili smo veći broj novih organa vlasti u korišćenje aplikacije eSPI, koja je značajan segment ovog informacionog sistema. Aplikacija omogućava organima vlasti elektronsko dostavljanje podataka iz prvostepenog postupka rješavanja zahtjeva. Na taj način smo u velikoj mjeri eliminisali praksu dostavljanja istih u papirnoj formi. Registraciju novih korisnika uspijevamo obaviti putem telefona ili e-maila, slanjem uputstava i savjeta za korišćenje aplikacije eSPI.

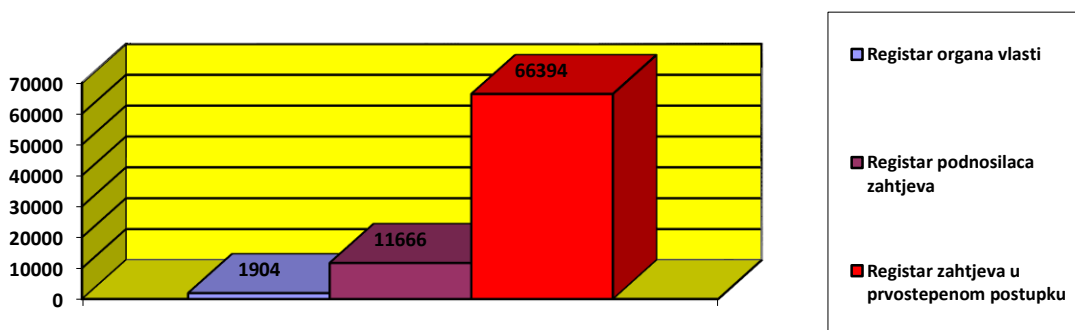
U 2024. godini u IS unijeto je **6787** predmeta iz prvostepenog postupka rješavanja zahtjeva slobodnog pristupa informacijama, a od toga, korišćenjem aplikacije eSPI u IS pristiglo je njih **6375**, što čini 94 % od ukupnog broja obrađenih predmeta. Svi predmeti su razvrstani po podnosiocima zahtjeva, organima vlasti, statusu zahtjeva, traženom načinu pristupa informacijama i dr. I u narednom periodu ćemo nastaviti kontaktirati opštinske i državne organe vlasti s ciljem da što većem broju ovlašćenih službenika omogućimo korišćenje aplikacije eSPI.

Od uspostavljanja informacionog sistema pa zaključno sa 31.12.2024. godine obrađeno je i u IS unijeto ukupno **66.394** predmeta iz prvostepenog postupka SPI. Svi predmeti su razvrstani po podnosiocima zahtjeva, organima vlasti, statusu zahtjeva, traženom načinu pristupa informacijama i dr.

Registar organa vlasti trenutno broji **1904** organa, dok registar podnosilaca zahtjeva sadrži **11666** podnosilaca razvrstanih po kategorijama (NVO, fizička lica, pravna lica, mediji, političke partije, ...).

Statistički obrađeni podaci prosleđuju se, po potrebi i zahtjevima, Savjetu Agencije, direktoru ili Odsjeku za slobodan pristup informacijama na dalje korišćenje.

U sklopu pripreme odsjeka za SPI za inspekcijske nadzore o primjeni Zakona o SPI kod organa vlasti, pripremili smo statističke podatke iz informacionog sistema za 101 organ vlasti, koji su bili subjekti njihove kontrole.

Takođe, omogućena je statistika, pretraga i pravljenje izvještaja po svim podacima koji su unijeti u bazu podataka. Obrađuju se svi pristigli zahtjevi koji su upućeni organima vlasti u prvostepenom postupku i prave se statistički izvještaji za potrebe rada Agencije.

Istovremeno, trenutno rješenje aplikativnog softvera kontinuirano unapređujemo otklanjanjem primijećenih nedostataka i razvijanjem novih funkcionalnosti koje omogućavaju efikasniji rad.

Nastavljeno je sa aktivnostima vezanim za održavanje IT i mrežne infrastrukture kako bi svim zaposlenim Agencije bili obezbijedeni odgovarajući uslovi za efikasno izvršavanje svojih obaveza.

Uvidom u trenutno stanje mrežne i sigurnosne infrastrukture, utvrdili smo da postojeći Firewall-a (FW) i Switche-vi (SW), koji su od velike važnosti za bezbjednost naše mrežne infrastrukture, više nemaju podršku od strane vendora. Ovakvi uređaji, čiji operativni sistemi se više ne update-uju i kod kojih nema sigurnosnih zakrpa, vrlo su ranjivi i podložni napadima kojima se mogu staviti ili van funkcije ili zloupotrijebiti. Sa druge strane, povećava se i vjerovatnoća hardverskih otkaza pojedinih komponenti sistema, koji se mogu smatrati starim.

Postojeći FW sistem se koriste isključivo u domenu FW funkcionalnosti – restrikcija saobraćaja po određenim portovima. U današnje vrijeme, pored ove funkcionalnosti, Firewall-i nove generacije nude i veliki broj drugih sigurnosnih funkcija koje značajno unapređuju bezbjedonosne karakteristike mrežnog sistema (IPS, URL filtering, Antimalware, Application Control itd.)

Vođeni sviješću o potrebi smanjenja rizika od ispada mrežne infrastrukture i mrežnih servisa, krajem 2024. godine sproveli smo nabavku pomenutih uređaja, a njihovu implementaciju u naš sistem sprovedćemo početkom 2025. godine. Na taj način, nivo bezbjednosti naše mrežne infrastrukture podići ćemo na veći nivo.

6. ANALIZA STANJA SLOBODNOG PRISTUPA INFORMACIJAMA

Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama kroz rezultate postignute tokom 2024. godine promovisala je princip transparentnosti rada organa vlasti koji doprinosi njihovoj većoj društvenoj odgovornosti u domenu sprovođenja nadležnosti povjerene im zakonom. Ukupan broj odlučених žalbi Agencije u toku 2024. godine je 6717 dok je broj usvojenih žalbi 3423 od čega broj usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka odnosno ćutanja administracije 2374. Analizom podataka koji se odnose na predmeta ćutanja administracije zabilježen je najveći trend rasta od početka primjene zakona te da je broj usvojenih žalbi zbog povrede pravila postupka 2374 dok je broj odbijenih žalbi zbog povrede pravila postupka tj. gdje je utvrđeno u postupku 514 da nema ćutanja, dok je broj obustavljenih postupaka 1332 jer stranka bila zadovoljna naknadno donijetim rješenjem. Zaključak ukazuje da je odlučivano u ukupno 4220 predmeta ćutanja administracije prvostepenih organa što je rastući trend koji se kroz aktivnosti svih sudionika a to je odgovornih lica u obveznicima primjene zakona mora prepoznati kao alarm jer neažurnost u postupanju i donošenju odluka ima za posledicu rastući trend izjavljenih žalbi koji zbog obaveznih zakonskih procedura iziskuju vrijeme te dovodi do nezadovoljstva korisnika mehanizma zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Savjet Agencije prepoznaje u postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama različite pristupe u tumačenju pravnih normi koji se kroz upravne postupke i upravne sporove utvrđuju te kroz objedinjenu praksu postupanja ukazuje u svojim odlukama kako podnosiocima žalbi tako i prvostepenim organima.

Za 12 godina posvećenog rada u postupku donošenja drugostepenih rješenja nam daje mogućnost da uspostavimo i očuvamo standarde u dijelu obavezne dostupnosti podataka kao što su ugovori o javnim nabavkama, ugovori na osnovu koji se vrše isplate naknade za obavljenу aktivnost uz punu zaštitu neto iznosa, žiro računa, jmbg ali uz obavezno dostavljanje buto iznosa naknade, imena i prezimena angažovanog lica kao i dijela ugovora koji se odnosi kako na predmet ugovora tako i na vrijeme zaključenja.

U žalbenom postupku često je predmet traženja a ne dostavljanja ili djelimičnog dostavljanja podataka iz platnih lista zaposlenih gdje kroz uspostavljenu sudsku praksu ukazujemo prvostepenim organima i podnosiocima žalbe da se bruto iznos mora dostaviti, ime i prezime radno angažovanog lica, iznos uvećanja zarade po različitim osnovama da li je u pitanju dodatak zbog inspekcijaskog nadzora, varijabilnog dijela zarade, pristupa tajnim podacima, te obavezna zaštita podataka koja se tiče neto iznosa zarade, odbitaka po raznim osnovama kao što su članstvo u sindikatu, članstvo u političkim partijama, odbitak na ime alimentacije, kreditnog zaduženja i svi odbici od zarada i u konačnom jmbg građana i žiro računa. Posebno važan aspekt rada je poštovanje uspostavljenih procedura usaglašavanje sa presuda Upravnog i Vrhovnog suda Crne Gore i presudama Evropskog suda za ljudska prava.

Predmeti koji se češće bili predmet preispitivanja jesu i rješenja prvostepenih organa koji su baveći se ocjenom sadržine traženih informacija, učestalosti traženja istih kao i vremenskog trenutka obraćanja prvostepenom organu prepoznavala moguće pojave oblike instituta zaloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama o čemu u

narednoj kalendarskoj godini očekujemo epilog kako sudskih postupaka, izmjene zakonskog okvira Zakona o upravnom sporu kao i mogućeg prepoznavanja instituta u odredbama kako procesnih zakona tako i novog Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Institut zloupotrebe prava ne bi bio mogući vid odbijanja već prepoznavanje iznimnih slučajeva u praksi gdje bi drugostepeni organ bavio se svim aspektima takvih slučaja uz puno poštovanje prava na slobodan pristup informacijama. Praksa članica Evropske unije u tim slučajevima je uspostavljena da ako se traže informacije koje se odnose na javno trošenje novaca da nema mjesta prepoznavanju postojanja instituta zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama.

Savjet Agencije je odlučujući u predmetu slobodnog pristupa informacijama bavio se i balansom između prava javnosti da zna, zaštite tajnih podataka kao i uspostavljanja standarda zaštite ličnih podataka. Poslovna tajna u skladu sa propisanim i prepoznatim standardima često od strane prvostepenih organa bude prepoznata kao osnov za neosnovano odbijanje jer razne vrste Pravilnika kao i podzakonskih akata ne mogu biti osnov za odbijanje prava na slobodan pristup informacijama. Potvrđena je praksa Vrhovnog suda Crne Gore ukazuje da notarski zapisi shodno članu 30 Zakona o notarima mogu predstavljati osnov za odbijanje. Ugovorne odredbe o povjerljivosti u pogledu kako sadržine ugovora tako i ugovorene naknade ne mogu biti zakonit osnov za odbijanje prava na slobodan pristup informacijama.

Savjet Agencije je afirmisao princip transparentnosti u trošenju sredstava dodjeljenih od strane ministarstva NVO sektoru, sa razloga što svi učesnici imaju pravo da budu obavješteni da li su izabrani projekti bili sprovedeni na način kako je to projektnim zadatkom predstavljeno ali uz punu zaštitu ličnih podataka korisnika projekta. Afirmacija u transparentnosti trošenja novca da li iz sopstvenih prihoda ili dodjeljenih kroz budžete je za prvostepene organe je *condicio sine qua non* i isti moraju biti javnosti dostupni osim ličnih podataka koja se odnose na socijalna davanja, zdravstvenu pomoć uz puno poštovanje prava na privatnost ali uz obavezu da se broj odluke, iznos moraju učiniti dostupni javnosti dok svi ostali podaci spadaju u posebnu kategoriju ličnih podataka.

Zapažen je trend rasta zainteresovanih učesnika postupaka prijema u radni odnos u podnošenju zahtjeva i žalbi Agenciji gdje smo uz podršku Upravne inspekcije uspjeli okončati postupak i omogućiti pristup traženim informacijama uz poštovanje i prava na zaštitu ličnih podataka. Podnosioci žalbi obraćaju se prvostepenim organima sa zahtjevom za dostavljanje presonalnih dosijea zaposlenih ili predstavnika visoko rukovodnog kadra, sa zahtjevom za dostavljanje istih.

Savjet Agencije u slučajevima kada vraća na ponovno odlučivanje daje ukidne razloge i navodi praksu Vrhovnog suda u istim i istovjetnim upravnim postupcima, te na taj način ukazuje da se u ponovnom postupku mora osigurati pristup traženom podatku ili suprotno dati jasno obrazloženje zbog čega se ne može omogućiti pristup traženim podacima.

PRILOZI

1. OPŠTI PRAVNI OKVIR

1.1. Ustav Crne Gore

Ustav Crne Gore iz 2007. god. u preambuli definiše da su opredjeljenja građana Crne Gore da žive u državi u kojoj su osnovne vrijednosti, između ostalih i poštovanje ljudskih prava i sloboda, kao i demokratija i vladavina prava. Ustav članom 6 jemči i štiti prava i slobode, proklamuje ih nepovredivim i obavezuje svakoga da ih poštuje.

U članu 9 Ustava stoji da su potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka, te da imaju primat nad domaćim zakonodavstvom i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva. Jedno od osnovnih ljudskih prava je i pravo na privatnost. Pravo na privatnost se razrađuje članom 40, na način da se svakom garantuje poštovanje privatnog i porodičnog života.

Nepovredivost tajnosti pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja se garantuje u članu 42. Odstupanje od ovog načela je moguće samo na osnovu odluke suda, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili iz razloga bezbjednosti Crne Gore.

Zaštita podataka o ličnosti se jemči članom 43, zabranjuje se upotreba podataka ličnosti van namjene za koju su prikupljeni i daje se pravo svakome da bude upoznat sa podacima koji su prikupljeni o njegovoj ličnosti i pravo na sudsku zaštitu u slučaju zloupotrebe. Iz ove odredbe Ustava proizilaze i principi na kojima se mora temeljiti obrada i zaštita podataka o ličnosti:

- načelu zakonitosti i poštene obrade podataka;
- načelu srazmjernosti;
- načelu tačnosti podataka;
- načelu zaštite podataka;
- načelu zabrane obrade posebne kategorije podatka;
- pravu na informaciju;
- pravu na pristup podacima;
- pravu na sudsku zaštitu lica čiji se podaci obrađuju i pravu na odštetu;

Takođe, odredbom člana 51 najvišeg pravnog akta Crne Gore propisano je pravo na pristup informacijama u posjedu državnih organa i organizacija koja vrše javna ovlašćenja i regulisano da se pristup informacijama može ograničiti ako je to u interesu zaštite života, javnog zdravlja, morala i privatnosti, vođenja krivičnog postupka, bezbjednosti i odbrane, spoljne, monetarne i ekonomske politike.

1.2. Zakonski okvir

Donošenjem Ustava nezavisne Crne Gore postojala je i potrebna zakonskog definisanja oblasti zaštite ličnih podataka. Zakon o zaštiti podataka o ličnosti (donijet 2008. godine, a izmjene i dopune istog 2009, 2012. i 2017. godine) upravo razrađuje garanciju iz člana 43 Ustava Crne Gore.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama iz 2005. godine sadržavao je širi obim interesa radi čije zaštite se može ograničiti pristup informacijama, zbog čega je bilo neophodno izvršiti usaglašavanje Zakona sa Ustavom u tom pogledu. Zbog toga je 2012. godine donešen novi Zakon o slobodnom pristupu informacijama, čija primjena je počela u februaru 2013. godine.

1.3. Međunarodna dokumenta

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti postigla se usklađenost sa relevantnim međunarodnim dokumentima i propisima koji se odnose na oblast zaštite podataka o ličnosti i privatnosti ličnosti, a naročito sa:

- Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (1950. godine) koja u članu 8 tretira pitanje zaštite prava na poštovanje privatnog i porodičnog života;
- Poveljom Evropske unije o osnovnim pravima (07. decembra 2000. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zaštiti građana u vezi sa obradom ličnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka (95/46 od 24.10.1995. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta u vezi obrade ličnih podataka i zaštite privatnosti u elektronskim komunikacionim sektorima (2002/58 FC od 12.07.2002. godine);
- Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta o zadržavanju generisanih ili obrađenih podataka u vezi sa odredbom u javnosti raspoloživih elektronskih komunikacionih servisa ili javne komunikacione mreže i dopune Direktive 2002/58/ec i (2006/24) EU od 15.03.2006. godine;
- Evropskom Konvencijom o zaštiti lica u pogledu automatske obrade ličnih podataka Savjeta Evrope (ETSNo 108);
- Direktivom 2009/136/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (od 25.11.2009. godine) o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi sa mrežama i uslugama elektronskih komunikacija;
- Presudama Evropskog suda pravde.

Kada je u pitanju oblast pristupa informacijama, najznačajniji međunarodni dokument je Konvencija Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, koja je usvojena 18.06.2009. godine, a koju je Skupština Crne Gore potvrdila 26.05.2011. godine. Pomenutom Konvencijom propisani su minimalni standardi u pogledu pristupa službenim dokumentima, kaje je svaka država članica dužna da ispoštuje i da svojim zakonodavstvom obezbijedi njihovu odgovarajuću implementaciju i efikasnu primjenu. Konvencija sadrži određene standarde i zahtjeve koji nisu bili definisani Preporukom Komiteta ministara Savjeta Evrope iz 2002. godine po kojoj je rađen bivši Zakon, zbog čega je bilo neophodno obezbijediti adekvatnu primjenu Konvencije u tom pogledu.

Takođe, Zakon o slobodnom pristupu informacijama usaglašen je sa:

- Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima (član 19) i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima (član 19) kojim je predviđeno da svako ima pravo da traži, prima i saopštava informacije. Navedena odredba predstavlja obavezujući međunarodni pravni standard.
- Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (član 10) koja svakome garantuje pravo da prima i saopštava informacije. Ovaj međunarodni standard pristup informacijama koje se nalaze u posjedu države promovise kao ljudsko pravo koje se može ograničiti samo zakonom, radi zaštite interesa predviđenih u stavu 2 člana 10 Konvencije.
- Konvencijom Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima, u pogledu principa, standarda, obveznika davanja informacija, značenja pojma informacija, procedura i instrumenata zaštite za ostvarivanje prava na pristup informacijama u posjedu organa vlasti.
- Preporukom br. R (2000 13) Odbora ministara članicama o evropskoj politici o dostupnosti arhivske građe, kojom su, između ostalog, utvrđeni rokovi u pogledu trajanja ograničenja pristupa informacijama koje sadrže lične podatke koji mogu uticati na privatnost.

1.4. Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka (GDPR) (osnovni elementi)

Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka (GDPR) se primjenjuje u Evropskoj uniji od 25. maja 2018. godine. Ovaj dokument donosi novine, nameće veće standarde zaštite ličnih podataka, jača ulogu organa za zaštitu ličnih podataka i predviđa mogućnost da nadzorni organ izriče novčanu upravnu kaznu za subjekte odnosno rukovaoce koji prekrše zakon čak do 20.000.000 eura. Crna Gora, kao zemlja koja teži članstvu u Evropskoj uniji, ima obavezu usklađivanja Zakona o zaštiti podataka o ličnosti sa odredbama GDPR-a.

Odredbe Uredbe ne odnose se na sprječavanje, otrivanje i gonjenje počinilaca krivičnih djela već se isto uređuje Direktivom EU 2016/680 s kojom će se takođe usklađivati ZZPL. Za realizaciju ovog zadatka od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, kao predlagača Zakona, još 2018. godine formirana je Radna grupa čiji su članovi bili i dva predstavnika Agencije.

Za rukovaoce iz Crne Gore primjena Opšte uredbe je obavezna ukoliko isti imaju sjedište u nekoj od članica EU ili ukoliko nemaju sjedište u EU a vrše obradu ličnih podataka lica u EU (ukoliko vrše nuđenje roba i usluga u EU bez obzira da li se vrši plaćanje ili ukoliko prate ponašanje lica koje se odvija unutar unije). Dakle, Uredba se primjenjuje i na subjekte koji posluju na internetu i obrađuju podatke građana EU. GDPR podrazumijeva obavezu da nivo zaštite ličnih podataka u crnogorskim privrednim subjektima za lica čiji se podaci obrađuju bude na nivou zaštite u ostalim članicama EU.

Aktuelnim Zakonom je u članu 27 stav 3 propisana obaveza određivanja odgovornog lica za zaštitu ličnih podataka za rukovaoce koji imaju 10 i više službenika koji vrše obradu ličnih podataka.

Pravo na zaborav (*right to be forgotten*) predstavlja pravo da pojedinac od obrađivača zatraži i dobije brisanje podataka. Pojedinac ima pravo na brisanje podataka ukoliko opozove saglasnost za obradu podataka, ako lični podaci više nijesu neophodni za postizanje svrhe obrade, ako su nezakonito obrađivani i sl. Navedeno znači da ukoliko su podaci objavljeni na internetu isti daljom pretragom ne budu dostupni, što do sada nije bio slučaj već je važno pravilo jednom na internetu uvijek na internetu. Ovo pitanje je od strane Evropske komisije rezultiralo uvođenjem instituta "prava na zaborav" u duhu presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju *Google protiv Španije* kada je odlučeno da građani imaju pravo da njihovi podaci budu izbrisani iz rezultata pretrage.

2. BUDŽET AGENCIJE ZA 2024. GODINU

Ukupan planirani budžet Agencije u 2024. godini (Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu, „Službeni list Crne Gore“, br. 124/23 i 086/24) iznosio je **840,743.63** eura. Pregled budžeta po pozicijama:

Org. kod 51001 - Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama

Ukupni izdaci 840,743.63

Funk.klas.	Ekon.klas.	OPIS	Budžet 2024
Program 12 021		Zaštita ličnih podataka i slobodan pristup informacijama	840,743.63
	4	Izdaci	840,743.63
	41	Tekući izdaci	814,931.63
	411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	687,706.99
0133	411-1	Neto zarade	515,709.49
0133	411-2	Porez na zarade	29,965.12
0133	411-3	Doprinosi na teret zaposlenog	96,717.45
0133	411-4	Doprinosi na teret poslodavca	40,797.17
0133	411-5	Opštinski prizrez	4,497.77
	412	Ostala lična primanja	15,000.00
0133	412-7	Ostale naknade	15,000.00
	413	Rashodi za materijal	31,190.00
0133	413-1	Administrativni materijal	24,890.00
0133	413-5	Rashodi za gorivo	6,300.00
	414	Rashodi za usluge	61,233.63
0133	414-1	Službena putovanja	7,520.00
0133	414-2	Reprezentacija	521.66
0133	414-3	Komunikacione usluge	18,241.97
0133	414-6	Advokatske, notarske i pravne usluge	2,250.00
0133	414-7	Konsultantske usluge, projekti i studije	10,000.00
0133	414-8	Usluge stručnog usavršavanja	10,000.00
0133	414-9	Ostale usluge	12,700.00
	415	Rashodi za tekuće održavanje	5,000.00
0133	415-3	Tekuće održavanje opreme	5,000.00
	419	Ostali izdaci	14,861.00
0133	419-1	Izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu	1,860.00

0133	419-2	Izdaci po osnovu troškova sudskih postupaka	1.00
0133	419-3	Izrada i održavanje softvera	6,500.00
0133	419-4	Osiguranje	4,500.00
	43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	2,001.00
	431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	2,001.00
0133	431-4	Transferi nevladinim organizacijama	1.00
0133	431-8	Ostali transferi pojedincima	2,000.00
	44	Kapitalni izdaci	23,750.00
	441	Kapitalni izdaci	23,750.00
0133	441-5	Izdaci za opremu	23,750.00
	46	Otplata dugova	1.00
	463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.00
0133	463-0	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.00

3. AKTIVNOSTI AGENCIJE

Pored najznačajnijih aktivnosti na planu zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama datih u ovom Izveštaju u posebnim poglavljima, u Agenciji su se odvijale i druge aktivnosti značajne za ostvarivanje namjene zbog koje je Agencija osnovana.

Agencija je tokom svog dosadašnjeg rada realizovala brojne aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Agencija je to činila organizacijom edukativnih seminara i obuka, učešćem na obukama, odnosno seminarima, ali i na okruglim stolovima, konferencijama i dr., kao i putem medija i drugim načinima komuniciranja. Takođe, Agencija je na formalan, a nerijetko neformalan način, pružala pomoć u davanju savjeta građanima za djelotvornu primjenu Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Savjet Evrope kancelarija u Podgorici organizovao Obuku o slobodnom pristupu informacijama 6. i 7. novembra 2024. godine gdje su dva nezavisna eksperta Tetyana Oleksiyuk- zamjenica predsjednika AIG u Savjetu Evrope *Tromsø Konvencije* i voditeljica Službe za zaštitu prava na pristup informacijama iz Ureda povjerenice za informiranje mr Dubravka Bevandić koje su prenijele iskustvo u dijelu presuda Evropskog suda za ljudska prava, *Tromsø Konvencije* i Arhuske konvencije za zaposlene u Agenciji, predstavnicima ministarstava, predstavnicima sudske vlasti i tužilaštava, predstavnika zaštitnika ljudskih prava i sloboda kao predstavnika nezavisnih tijela.

Inicijative 2020

Regionalni skup nezavisnih regulatornih organa iz oblasti slobodnog pristupa informacijama – Sutomore 01.-03. oktobar

U organizaciji Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u Sutomoru, od 1. do 3. oktobra 2024. godine, održao se peti sastanak *Inicijative 2020*, koju čine nezavisna regulatorna tijela iz oblasti slobodnog pristupa informacijama zemalja Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Sjeverne Makedonije, Kosova i Crne Gore.

Ovogodišnja tema sastanka je bila *Afirmacija prava na slobodan pristup informacijama – preovladavajući javni uticaj međunarodnih standarda i prakse na odluke nezavisnih tijela – princip supermacije*.

Tokom rada Inicijative promovisan je Zbornik "Slobodan pristup informacijama, komparativana praksa *Inicijative 2020*", čiji je izdavač Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Članice Inicijative 2020, nakon dvodnevnog ekspertskeg promatranja ove posve izazovne teme u praksi, posebno iz ugla ćutanja organa vlasti i zloupotrebe prava na pristup informacijama, kao i potvrđenim presudama domaćih upravnih i vrhovnih sudova, novim standardima u oblasti prava na slobodan pristup informacijama kako upravnim postupcima i sporovima, tako i u dijelu proaktivne objave informacijama, usvojili su tekst Deklaracije – zaključaka:

1. Slobodan pristup informacijama je osnov demokratskog života, kojim se afirmiše otvorenost javne administracije, što omogućava građanima i civilnom društvu da formiraju kritičko mišljenje o stanju i pojavama u društvu, te u tom duhu treba kontinuirano sistemski unapređivati ovaj pravni institut kao instrument i mehanizam demokratizacije društva.
2. Nužnost definisanja instituta zloupotrebe korišćenja prava na slobodan pristup informacijama, kojeg treba ograničiti u skladu sa uporednom praksom i međunarodnim standardima, a koje treba biti praćeno adekvatnim balansom između ostvarivanja prava javnosti da zna i njegove zloupotrebe.
3. Vršanjem inspekcijskih nadzora u državama članicama Inicijative 2020 u kojima je isti sistemski definisan ukazivanjem na preduzimanje upravnih mjera i radnji, sa ciljem veće proaktivnosti tj objave informacija od javnog značaja, čime se afirmiše obavještanje o primjeni Zakona o slobodnom pristupu informacijama.
4. Sljedeći sastanak Inicijative 2020 održaće se na Kosovu.

Sastanak predstavnika regionalnih nezavisnih tijela za zaštitu ličnih podataka

Predstavnici nezavisnih nadzornih organa koji se bave zaštitom ličnih podataka u regionu Zapadnog Balkana i to: Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Republike Srbije, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore i Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, a povodom promjene politika privatnosti kompanije Meta i platforme X u odnosu na obradu ličnih podataka u svrhu razvoja vještačke inteligencije su na sastanku koji je održan 04.09.2024. godine u Sarajevu saglasili o sljedećem:

1. Konstatuje se da su navedene kompanije započele obradu ličnih podataka u svrhu razvoja vještačke inteligencije bez prethodnog obavještanja korisnika njihovih usluga u državama Zapadnog Balkana koje nisu članice Evropske unije.
2. Konstatuje se da ove kompanije nisu odredile svog predstavnika za obradu ličnih podataka u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini.

U cilju ostvarivanja prava na zaštitu ličnih podataka građana predstavnici nezavisnih nadzornih organa sve tri države saglasni su da zajednički nastupaju prema navedenim kompanijama te da u tom cilju koordiniraju sve aktivnosti koje preduzimaju u ovim slučajevima. Ova inicijativa će biti otvorena za sve druge nezavisne nadzorne organe Zapadnog Balkana i zemlje Istočnog partnerstva.

Predstavnici sva tri nezavisna nadzorna organa će se zajednički obratiti Evropskom odboru za zaštitu podataka (EDPB) i Komisiji za zaštitu ličnih podataka Republike Irske (Data Protection Commission) kao nadležnim organima za postupanje prema ovim kompanijama u Evropskoj uniji.

Radi što efikasnije koordinacije ostvarivanja ciljeva inicijative predstavnici sva tri nezavisna nadzorna organa su saglasni da Agenciji za zaštitu ličnih podataka Bosne i Hercegovine bude povjerena ova kordinacija.

ZAKLJUČAK - PREDLOG MJERA

Život u dobu velikih baza podataka iz korijena je izmijenio ulogu, položaj i navike čovjeka čiji život u značajnoj mjeri postaje posredovan informacionim tehnologijama i na njima zasnovanim sadržajima. U tom duhu, današnja globalna akumulacija i analiza obrade podataka o ličnosti utiče na kreiranje kolektivne svijesti čije posljedice između ostalog otvaraju etička, humanistička i bezbjednosna pitanja. Otuda, snaženje javne svijesti o značaju zaštite ličnih podataka koji sve više postaju snažni politički i komercijalni resurs, prioritet je čitavog društva i njegovih institucija u zaštiti osnovnih ljudskih prava. Bez dileme, ovaj vijek i njegovi sve snažniji tehnološki alati doveli su u pitanje elementarnu zaštitu privatnosti koja otuda traži valjane odgovore kako pravno institucionalnog, tako i kulturološkog karaktera putem kontinuiranog javnog dijaloga o najširem spektru ovih pitanja.

Zaštita dostojanstva čovjeka i njegovih ličnih podataka kao temeljnih ljudskih prava i sloboda na bazi međunarodnih standarda izazov je Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama koja je dosljedno posvećena traženju adekvatnih odgovora u vršenju svoje nadzorne uloge i proaktivnog dejstva, čime štiteći pojedinačna ljudska prava afirmiše zaštitu slobode društva i njegovih demokratskih procesa.

Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2024. godinu sadrži zbirne podatke o realizovanim rezultatima i aktivnostima Agencije po utvrđenim ciljevima i zakonom definisanim nadležnostima.

Agencija je, i pored ograničenih administrativnih kapaciteta, kao i ograničenih budžetskih sredstava, i tokom 2024. godine nastavila da realizuje aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Takođe, Agencija je na formalan, a nerijetko neformalan način (neposrednim kontaktima), pružala pomoć u davanju savjeta građanima za djelotvornu primjenu Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

U toku 2024. godine u Agenciju je pristiglo 190 predmeta, od čega 173 inicijative, odnosno zahtjeva za zaštitu prava od strane fizičkih i pravnih lica, te 17 predmeta iz domena nadležnosti Odsjeka za nadzor, koji su se odnosili na dostavljanja informacija, obavještenja, odgovora i sl. Takođe, iz prethodne godine je ostalo devetnaest (19) neriješenih predmeta, koji su obrađivani u toku 2024. godine i koji su tokom kalendarske 2024. godine riješeni. Od tog broja (173), 132 je bilo inicijativa za pokretanje postupka nadzora i 41 zahtjev za zaštitu prava. U izvještajnom periodu Odsjek za nadzor izvršio je stoji jedan (101) nadzor.

Pored zahtjeva za saglasnost i mišljenja, građani i institucije su pokazali interesovanje vezano za zloupotrebu ličnih podataka, u smislu neosnovanog zadržavanja ličnih karata od trećih lica, obrade podataka o ličnosti prilikom kupovine robe, neovlašćenog korišćenje broja telefona građana u marketinške svrhe, video nadzora u stambenim zgradama, hotelima i drugim objektima, te ostvarivanja prava u vezi sa obradom podataka o ličnosti.

U narednom periodu poseban izazov će biti usaglašavanje zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske Unije, a posebno sa Uredbom Evropskog parlamenta i

Savjeta o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka – GDPR 2016/679). Očekivanja su da novim zakonskim rješenjima, te primjenom tih rješenja od strane svih društvenih aktera učinimo nove iskorake ka ostvarivanju prava građana na privatnost.

S obzirom na činjenicu rapidnog razvoja tehnike i tehnologije, globalne izazove u regulaciji ovog pitanja, sve veće konzumacije interneta i društvenih mreža, te implementacije algoritama i vještačke inteligencije i njihove upotrebe i izazova u odnosu na privatnost, pitanja su kojima se mora pokloniti posebna pažnja u narednom periodu od strane cjelokupnog društva.

Period primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od 2005. godine do 2024. godine, pokazuje opravdanost i svrdishodnost ovog međunarodnog prava, no istovremeno i svoje devijacije u implementaciji, vidljive u ogromnom broju predmeta i žalbi prvostepenim i drugostepenom organu, čime se gubi supstancionalni i institucionalni sadržaj duha i cilja ovog prava.

I dalje zabrinjava porast broja izjavljenih žalbi – 6362. Visok broj žalbi izjavljenih Agenciji i dalje karakterišu slučajevi zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama kroz podnošenje velikog broja zahtjeva istovjetnim obveznicima primjene Zakona sa ciljem ostvarivanja prava na troškove postupka, koji zbog kratkih rokova postupanja imaju za posledicu ostvarivanje pozamašnih troškova postupka kroz angažovanje advokata kao zastupnika.

U postupku analize slučaja evidentno je da je proteklih godina zabilježen veliki broj zahtjeva za pristup informacijama kod prvostepenih organa, kao i veliki broj pokrenutih postupaka pred Agencijom, što dovodi do dileme da li se ovim zahtjevima ima za cilj ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ili se ovaj pravni mehanizam koristi kako bi se zbog kratkih zakonskih rokova i manjkavosti zakona došlo do materijalne koristi na račun državnog budžeta.

Savjet Agencije je u postupku odlučivanja po žalbama na akte kojima je odlučeno po osnovu zahtjeva za slobodan pristup informacijama uočio praksu zloupotrebe korišćenja prava na slobodan pristup informacijama i to kod jednog dijela nevladinog sektora koji angažovanjem advokata, a bez želje da dobiju traženu informaciju, ostvaruju na taj način značajne troškove pred nadležnim sudovima Crne Gore. Analizom strukture podnosioca žalbi, primjetno je da se kao podnosioci žalbi najčešće pojavljuju dvije nevladine organizacije i jedno fizičko lice, koje je i osnivač jedne od ovih NVO. O tome govore i primjeri predmeta u kojima stranka odustaje od žalbe i tom prilikom ne želi informaciju, a ostvaruje troškove putem pokretanja upravnih sporova gdje se u zavisnosti od složenosti predmeta ostvaruju naknade na ime troškova upravnog spora od 200 do 1.079 eura po predmetu pred Upravnim sudom Crne Gore.

Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, nije propisana odredba zloupotrebe prava, odnosno mogućnost da tijela javne vlasti uskrate pristup informaciji kada zahtjev odnosno njegov podnositelj predstavljaju teret za normalno funkcionisanje organa na način da pravo na pristup informacijama gubi svoj supstancijalni sadržaj. Institut zloupotrebe prava nije nepoznanica u pravnoj praksi i sadržan je u zakonskim

rješenjima država regiona i članica EU (Republika Hrvatska, Republika Slovenija, Republika Irska..). Integritet i funkcioniranje institucija takođe je u javnom interesu, a njihovo neutemeljeno ugrožavanje dovodi do štete za ostvarivanje prava drugih i obavljanje javnih funkcija u svihu javnog interesa.

Velik broj upravnih sporova ima razoran učinak ne samo na budžet, već i na motivaciju i djelotvornost rada Agencije, zbog čega se sav rad Agencije svodi na predmete koje pokreće nekoliko lica koja učestalo podnose žalbe, dok ostali podnosioci žalbi moraju da čekaju na rješavanje svojih predmeta.

I **Evropska komisija**, u svom Izvještaju o Crnoj Gori za 2023. godinu, primjećuje **“Najviše pritužbi podnijelo je svega nekoliko fizičkih lica, što bi moglo da ukazuje na zloupotrebu sistema radi finansijske dobiti”**.

Ovo pitanje ne možemo posmatrati izolovano tj. pojedinačno samo iz ugla Agencije već prevashodno kao sistemsko – institucionalni inkluzivni proces svih subjekata društva, grana vlasti i svih participanata ovog prava. Otuda, Izvještaj imađu ostalog ima za cilj da na bazi činjenica, dosadašnje prakse i iskustva u radu podstakne moguće dodatne objektivne nivoe praktične održivosti zakonske materije koja bi afirmisala ovaj institut na najvećim standardima i kompativnim praksama.

Što se tiče unutrašnje organizacije i popunjenosti radnih mjesta Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim je predviđena 28 radna mjesta sa 47 izvršioca na kraju 2024. godine, definisane poslove i zadatke je obavljalo 39 (82,98%) izvršilaca.

Kadrovsko snaženje Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u kontekstu primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama treba posmatrati kao prioritet, ali u nužnom kontekstu potrebne korelacije izmjena zakonskih rješenja kojim bi se na praksi ispoljenim nedostacima unaprijedila ova materija. Agencija ima potrebu za snažnim jačanjem kadrovskih kapaciteta kroz dvostruko uvećanje kadra.

Tome u prilog ide i dio Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2024. godinu kojim se kaže: **“Ljudski i finansijski kapaciteti, kao i IT stručnost Agencije za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama ne odgovaraju zakonskim obavezama Agencije. U januaru 2024. godine imenovan je novi direktor Agencije”** (strana 36 i 37 Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2024. godinu - nezvaničan prevod). **“U narednoj godini, Crna Gora naročito mora da (...) usvoji novi Zakon o zaštiti ličnih podataka, u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije, evropskim i međunarodnim standardima”** (str. 6 i 7).

U cilju što efikasnijeg ispunjavanja svojih nadležnosti, Savjet Agencije konstatuje sljedeće:

- Djelovanjem Agencije u 2024. godini nastavljen je kontinuiran napredak u oblasti zaštite ličnih podataka.
- U narednom periodu poseban izazov će biti usaglašavanje našeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske Unije, a posebno sa Uredbom Evropskog

parlamenta i Savjeta o zaštiti fizičkih lica u odnosu na obradu podataka o ličnosti i o slobodnom kretanju takvih podataka (Opšta uredba o zaštiti ličnih podataka – GDPR 2016/679). Očekivanja su da novim zakonskim rješenjima, te primjenom tih rješenja od strane Agencije i svih društvenih aktera učinimo nove iskorake ka ostvarivanju prava građana na privatnost.

- Donošenje novog Zakona o zaštiti podataka o ličnosti je prilika da se definiše i drugačiji model izrade i predlaganja budžeta Agencije, kao neophodan korak u ostvarivanju pune institucionalne nezavisnosti i samostalnosti. Novim pristupom bi se omogućilo da Savjet Agencije, shodno svojim planovima i strateškim opredjeljenjima, planira i obezbjedi dovoljna budžetska sredstva za efikasan rad.
- Snaženje mehanizama u funkciji normativno pravne zaštite, institucionalne, političke i finansijske nezavisnosti Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, shodno najvećim evropskim standardima i praksama ove oblasti.
- Afirmacija kontinuiranog dijaloga akademsko – stručne zajednice, civilnog društva, medijske zajednice i institucija iz oblasti zaštite ličnih podataka a time i prava na privatnost u funkciji kreiranja ambijenta podsticajnog za zaštitu privatnosti po uzoru naprednih demokratskih društava i lidera ove oblasti.
- Praksi zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama se može stati na put izmjenama postojećeg zakonskog rješenja gdje će se u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama unijeti **institut zloupotrebe prava** na slobodan pristup informacijama po modelu evropskih zemalja koje imaju ovaj institut u svojim zakonima. Pitanje zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama treba ograničiti u praksi na primjere kada su zahtevi previše neodređeni ili obuhvataju izuzetno obimnu dokumentaciju, kada nalažu nesrazmjerno velike napore organa u postupanju, kada se nerazumnim i čestim traženjem ometa normalan rad organa, a pri tom organ vlasti čini dodatne napore u postupanju, nadalje, u situaciji kada se zahtjev ponavlja za već dobijenim ili dostupnim informacijama. Takođe, oslobađanje od troškova postupka na svim nivoima suzbilo bi pojavu zloupotrebe prava jer bi bilo onemogućeno pribavljanje materijalne koristi na štetu budžeta Crne Gore. Produžavanjem rokova odlučivanja bi se ostavio dovoljan vremenski prostor Agenciji da sprovede sve radnje i odluči na kvalitetan način.
- Snaženje mehanizama transparentnosti i odgovornosti organa i institucija u primjeni prava na slobodan pristup informacijama i pravo javnosti da zna, kao kontrolnog mehanizma prilikom odlučivanja.
- S obzirom da administrativni kapaciteti Agencije ostaju ograničeni, neophodno je ojačati administrativne kapacitete kroz zapošljavanje određenog broja izvršilaca i edukaciju postojećeg kadra.

- Koliko to uslovi i budžetska sredstva budu dozvoljavali, neophodno je nastaviti i pojačati aktivnosti na promociji i afirmisanju prava na zaštitu podataka o ličnosti i prava na slobodan pristup informacijama. Proaktivno djelovanje u oblasti zaštite ličnih podataka i oblasti slobodnog pristupa informacijama mora biti prioritet u radu Agencije za naredni period.
- U narednom periodu pojačati nadzornu ulogu Agencije, u smislu kontrole obaveznika zakona u poštovanju zakonom definisanih obaveza.
- Usvajanje strategije za razvoj vještačke intelegencije od strane organa izvršne vlasti uz učešće predstavnika Agencije i drugih relevantnih institucija civilnog društva, sa usvajanjem etičkih smjernica za razvoj i primjenu upravljanja vještačkom intelegencijom od strane državnih struktura.